

Bilaga 2 Verksamheten i förvaltningsform (nämnder) och bolagsform

Innehållsförteckning

Driftsredovisning.....	3
Verksamhet i förvaltningsform – nämnder.....	3
Översikt över kommunens nämnder.....	3
Kommunstyrelsen.....	4
Valnämnden.....	12
Gatu- och samhällsmiljönämnden.....	14
Plan- och byggnadsnämnden.....	18
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	22
Räddningsnämnden.....	33
Namngivningsnämnden.....	37
Utbildningsnämnden.....	39
Arbetsmarknadsnämnden.....	49
Kulturnämnden.....	56
Idrotts- och fritidsnämnden.....	65
Äldrenämnden.....	71
Omsorgsnämnden.....	78
Socialnämnden.....	83
Överförmyndarnämnden.....	92
Verksamhet i bolagsform.....	97
Uppsala Stadshus AB.....	97
Destination Uppsala AB.....	98
Uppsalahem AB.....	100
Uppsala bostadsförmedling AB.....	103
Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB.....	105
Uppsala Kommuns Fastighets AB.....	108
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB.....	110
Uppsala Kommun Utvecklingsfastigheter AB.....	112
Uppsala Konsert och Kongress AB.....	114
Uppsala Parkerings AB.....	117
Uppsala Stadshus Holding AB.....	119
Uppsala stadsteater AB.....	120
Uppsala Vatten och Avfall AB.....	122

Driftsredovisning

Verksamhet i förvaltningsform – nämnder

Följande avsnitt beskriver utvecklingen inom nämndernas verksamhet. En översikt över statusen för nämndernas arbete med fullmäktiges mål och uppdrag finns i bilaga 1. I varje nämndavsnitt presenteras statusen för kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden. Det handlar förutom om uppdrag från Mål och budget 2021 om kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget och om tillkommande uppdrag som kommunfullmäktige givit nämnden vid annat tillfälle än Mål och budget och som har sorterats in under relevant inriktningsmål. Bedömningen av nämndens bidrag till inriktningmålen baseras på både kommunfullmäktiges uppdrag och övrig verksamhet som nämnden bedriver.

I redovisningen hänvisas ibland till jämförbara kommuner. Om inget annat sägs handlar det om kommunerna i jämförelsenätverket R9 där förutom Uppsala också Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Västerås och Örebro ingår. För den som är intresserad går det att hitta genomsnittliga resultat för R9-kommunerna i databasen Kolada på www.kolada.se genom att uppge Resultatnätverket R9 i sökningen av kommun.

Översikt över kommunens nämnder

Nettokostnad och resultat per nämnd						
Belopp i miljoner kronor	Intäkter exkl. kommunbidrag	Total kostnad	Netto-kostnad	Kommun-bidrag	Resultat 2021	Budget 2021
Utbildningsnämnden	939	-6 350	-5 411	5 532	121	0
Arbetsmarknadsnämnden	322	-1 073	-751	795	44	0
Socialnämnden	101	-945	-844	811	-33	0
Omsorgsnämnden	254	-2 002	-1 748	1 771	22	0
Äldrenämnden	508	-2 519	-2 011	2 014	3	0
Kulturnämnden	45	-421	-376	380	4	0
Idrotts- och fritidsnämnden	58	-418	-360	348	-12	0
Gatu- och samhällsmiljönämnden	177	-729	-552	528	-24	0
Plan och byggnadsnämnden	89	-162	-72	79	6	0
Namngivningsnämnden	0	-2	-2	2	0	0
Räddningsnämnden	69	-246	-178	178	0	0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	45	-70	-25	26	1	0
Överförmyndarnämnden	15	-36	-21	22	1	0
Valnämnden	0	-1	-1	1	0	0
<i>Kommunstyrelsen</i>	<i>2 888</i>	<i>-3 118</i>	<i>-230</i>	<i>599</i>	<i>369</i>	<i>0</i>
<i>KS Kommunledningskontoret</i>	<i>2 210</i>	<i>-2 653</i>	<i>-443</i>	<i>467</i>	<i>25</i>	<i>0</i>
<i>KS Stadsbyggnadsförvaltningen</i>	<i>677</i>	<i>-465</i>	<i>212</i>	<i>132</i>	<i>345</i>	<i>0</i>
Finansförvaltningen	16 270	-2 539		-13 085	647	290
Totalt kommunen			-12 582	0	1 150	290

Tabell 1. Översikt över kommunens nämnder.

Kommunstyrelsen

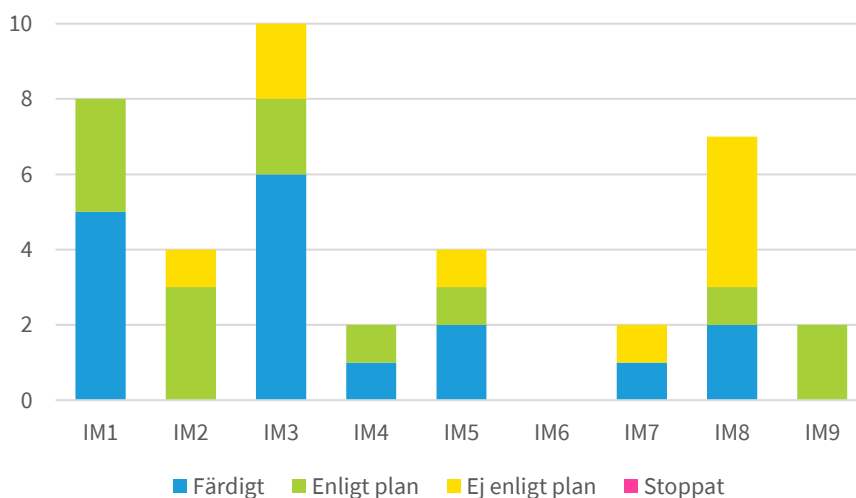
Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige och samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen har även uppsiktsplikt över övriga nämnders verksamhet, inklusive de gemensamma nämndernas och de kommunala bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen leder planering och utveckling, följer upp och analyserar inom strategiskt viktiga politiska områden som exempelvis social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet inkluderande det näringslivspolitiska arbetet. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för kommunens ekonomi, IT, arbetsgivarfrågor, kommunikation, upphandling, lokalförsörjning, mark och exploatering, landsbygdsfrågor, samt kris och beredskap. Som kommunens arkivmyndighet har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för kommunens arkivfrågor. Kommunstyrelsen leder och utvecklar även gemensam service inom områdena måltid, städ, transporter och kundservice.

Uppsala kommun ska ge de som bor, verkar och besöker Uppsala välfärdstjänster och service av god kvalitet och för att klara av att tillgodose dessa behov är det nödvändigt att ständigt utveckla arbetssätt, organisation och medarbetare. För att utveckla en modern och effektiv förvaltning har Uppsala kommun en centraliserad stabsorganisation som leder och stödjer nämnder och bolag.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen har i hög grad bidragit till uppfyllandet av kommunfullmäktiges inriktningsmål under 2021. Bedömningen av nämndens bidrag till inriktningsmålen baseras både på fullmäktiges uppdrag och övrig verksamhet som nämnden bedriver. Kommunstyrelsen har blivit färdig med 17 av kommunfullmäktiges 39 uppdrag under året. 13 uppdrag pågår enligt plan. Nio uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan, i flera fall på grund av att arbetet försvarats till följd av pandemin. Nästan alla försenade uppdrag beräknas bli färdiga 2022.

Figur 1. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen har exempelvis

- startat en företagsservicefunktion som hanterar komplexa tillståndsfrågor som berör flera förvaltningar
- tagit fram en markstrategi för näringslivet som stärker den långsiktiga utvecklingen av mark för verksamheter
- utvecklat bostads- och lokalanskaffningsprocessen för att säkerställa en jämställd resursanvändning kopplat till fastighetsinvesteringar
- startat Effektiv Samordning för Trygghet (EST) för att arbeta mer effektivt med tryggheten och brottsligheten tillsammans med bland annat polisen
- fortsatt att utveckla områdesarbetet i Gottsunda och Gränby i samverkan med berörda nämnder, lokala föreningar och fastighetsägare
- gjort ett omfattande utredningsarbete inför de viktiga beslut som tagits under året för Uppsalas fortsatta utbyggnad
- anordnat Uppsala Klimatvecka och signerat Klimatkontrakt 2030 för att stärka medborgarinvolveringen i arbetet med klimatomställningen
- tagit fram analysrapporter kring integrationen samt kring barn och ungas psykiska hälsa i Uppsala som underlag för prioritering av insatser
- tagit fram program och handlingsplan för bostadsförsörjningen som utgår ifrån allas rätt till en god bostad och en god boendemiljö
- varit med och lanserat den nya engelskspråkiga webbplatsen Uppsala International Hub som stärker Uppsalas internationella talangattraktion
- inlett försäljningen av ett lokalt seniorekort till kollektivtrafiken som ökar möjligheterna för äldre att leva ett oberoende och aktivt liv
- förbättrat förutsättningarna för en förenklad kontakt med föreningslivet genom att tydliggöra kommunens hantering av föreningsbidrag
- implementerat en lärplattform för e-utbildningar som skapar nya möjligheter för kompetensutveckling av kommunens medarbetare
- infört en rekommendation om max 30 medarbetare per chef i syfte att bidra till ett hållbart uppdrag för kommunens chefer.

Ekonomiskt resultat

Kommunstyrelsen				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2021	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	66	1	5	0
Infrastruktur, skydd m.m	315	379	290	323
Fritid och kultur	8	0	1	0
Vård och omsorg	0	-1	-1	-1
Affärsverksamhet	0	-15	7	-15
Kommunledning och gemensam verksamhet	210	6	-27	30
Nämnden totalt	599	369	275	338

	KF-budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Investeringar	1 463	388	399	827
Extern finansiering	-328	-62	87	-79

Tabell 2. Ekonomiskt resultat.

Kommunstyrelsens resultat var ett överskott om 369 miljoner kronor.

Överskottet återfinns främst inom verksamhetsområdet infrastruktur, skydd m.m. Det förklaras huvudsakligen av överskott inom mark- och exploateringsverksamheten och beror på högre nettoöverskott från markförsäljning än budgeterat och engångsintäkter från exploateringsersättningar.

Underskott finns inom affärsverksamheten och förklaras främst av senarelagd inflyttning i Ulleråker samt att budgeten för Ulleråker återfinns inom verksamheterna infrastruktur, skydd med mera, samt kommunledning och gemensam verksamhet.

Generella överskott finns även inom kommunledning och gemensam verksamhet, vilka dock dämpas av poster av engångskaraktär inom fastighetsverksamheten. Införande av seniorkort i kollektivtrafik infördes senare än planerat med anledning av pandemin. Även inom trygghetsskapande åtgärder har delar av insatser inte kunnat genomföras fullt ut. Vidare bidrar IT-verksamheten till överskott genom lägre kostnader för datanätet, licenser, avtal och den centralt ägda IT-utrustningen. Kommunstyrelsens föfogande medel har indirekt bidragit till finansieringen av beslut för stödjande åtgärder med anledning av Coronapandemin, så som insatser för lokala näringslivet, studentnationer och Röda Korsets verksamhet för riskgrupper.

Investeringar

Kommunstyrelsens investeringar uppgick till 388 miljoner kronor varav 195 miljoner kronor avser skattefinansierade investeringar och 193 miljoner kronor avser externfinansierade investeringar inom exploateringsverksamheten. 58 miljoner kronor har erhållits som finansiering för utbyggnad av infrastruktur genom exploateringsavtal med externa byggaktörer och 4 miljoner kronor har erhållits i statliga bidrag för fastighetsverksamheten, främst för installationer i Stadshuset.

De skattefinansierade investeringarna består av investeringar i fastighetsunderhåll, IT samt inventarier till det nya stadshuset. Den låga investeringsnivån jämfört med budget beror främst på fördröjningar i processerna kring strategiska markförvärv. Inom exploateringsverksamheten har utbyggnad av infrastruktur skett i omkring 80 pågående projekt, med de största volymerna i Rosendal och Östra Salabacke.

Redovisningen av extern finansiering av investeringar inom exploateringsverksamheten har anpassats till Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation R2 avseende intäcksredovisning. Med tidigare redovisningsprinciper skulle del av årets markförsäljning ha redovisats som finansiering för investeringar. Dessa intäkter har enligt de nya principerna i stället tillförts årets resultat.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Ekonomisk hållbarhet och ett aktivt näringsliv

Arbetet enligt handlingsplanen för Uppsala kommuns näringslivsprogram 2021–2023 har anpassats till ökad digitalisering och delvis nya målgrupper till följd av pandemin. Under 2021 har 90 företagsbesök med tjänstepersoner och förtroendevalda genomförts som gett ökad kunskap om företagande och en grund för det fortsatta arbetet. Under våren startades en företagsservicefunktion som hanterar komplexa tillståndsfrågor som berör flera förvaltningar. En utbildningssatsning har även gjorts för att stärka kompetensen inom bemötande och service.

För att underlätta för företag som vill växa eller etablera sig i Uppsala har en etableringsfunktion startats. Funktionens fokus är att kommunen ska bli bättre

förberedd att hantera företags infrastrukturella krav på mark, va-lösningar och energibehov. En strategi för att säkra tillgången på mark för näringslivet har även tagits fram för att långsiktigt stärka utvecklingen av mark för verksamheter.

Kommunstyrelsen arbetar på olika sätt för att stärka kommunens innovationsförmåga. Ett digitalt innovationslabb har byggts upp och testats i tre pilotprojekt. Affärsutveckling i samverkan med näringslivet, akademien och organisationer har samlats i en innovationsportfölj med 40 projekt. Under 2021 har åtta pilotprojekt initierats inom samarbetet med Ignite public som syftar till att matcha behov och utmaningar i offentlig sektor med innovativa lösningar i nystartade företag.

Den tekniska grunden för att ta fram digitala tjänster till Uppsalas invånare har kommit på plats under året genom en tjänsteplattform. Som ett första steg har två nya tjänster lanserats på plattformen: Seniorbuskort och Borgerlig vigsel.

Kopplingen mellan processerna för mål- och budget och lokalförsörjningsplanering har stärkts. Inför 2022 stärks ekonomistyrningen ytterligare genom en utvecklad koncernövergripande investeringsberedning. Arbetet har även fortsatt med vidareutveckling av ett stödverktyg för projektstyrning av samhällsbyggnadsprojekt. Verktöget möjliggör både att styra och leda enskilda projekt utifrån mål och leveranser och att göra analyser av projektportföljen.

För att stärka kommunens förmåga att göra hållbara upphandlingar har utvecklade miljökrav tagits fram för entreprenader, transporter och drivmedel. Krav på rätt till heltid har ställts i en upphandling av ramavtal för lokalvård. Som stöd för att hantera målkonflikter som kan uppstå i kravställandet har vägledningar tagits fram för hållbarhetskrav inom fastighet och entreprenad samt fordon och transporter.

Inom ramen för det årliga jämställdhetsboks slutet sammanställer kommunstyrelsen en kommunövergripande lägesrapport avseende hur nämndernas och bolagsstyrelsernas resurser kommer kvinnor och män till godo. Inom den egna verksamheten har kommunstyrelsen utvecklat bostads- och lokalanskaffningsprocessen för att säkerställa en jämställd resursanvändning kopplat till fastighetsinvesteringar.

Tryggt och socialt hållbart samhälle

Kommunstyrelsen samordnar det trygghetsskapande arbetet inom kommunen och samverkar med polisen, civilsamhälle, näringsliv och myndigheter. Arbetssätt och förutsättningar för det gemensamma arbetet har utvecklats under året. Allt fler projekt omhändertar trygghetsfrågan, till exempel inom samhällsbyggnadsområdet och i områdesarbetet i Gränby/Kvarngärdet och Gottsunda/Valsätra.

I november startades Effektiv Samordning för Trygghet (EST) i Upsala för att på ett mer effektivt sätt arbeta med tryggheten och brottsligheten tillsammans med polisen, regionen och andra aktörer. Det är ett kunskapsbaserat arbetssätt som har fokus på barn och unga för att tidigt förebygga otrygga platser där ungdomar vistas. Ett nytt trygghetsverktyg används som ger underlag till veckolägesbilder och till att gemensamt sätta in rätt åtgärder både på kort och lång sikt.

Trygghet och säkerhet är viktiga delar i samhällsbyggnadsprocessen. I arbetet med revidering av översiktsplanen utvecklas frågor som rör social hållbarhet och jämlik livsmiljö genom bred samverkan i kommunkoncernen. Indikatorer har tagits fram som belyser den socioekonomiska geografins utveckling och tillgången till offentliga rum. Genom ett samarbete med stiftelsen Tryggare Sverige stärks fokus på trygghet och säkerhet i kommunens stadsutveckling.

Kommunstyrelsens förmåga att tillsammans med andra aktörer samordna information till allmänheten och att ta hjälp av civilsamhället under en kris har stärkts under pandemin. 2021 har även kommunens säkerhetsskydd och förmåga att dela säkerhetsskyddsklassificerad information med andra myndigheter stärkts. Lösningar för säkra digitala möten och e-underskrifter har införts så att känslig information som hanteras i kommunens IT-system skyddas från intrång och förvanskning.

Kommunstyrelsen har tagit fram analysrapporter för områdena integration samt barn och ungas psykiska hälsa i Uppsala. Rapporterna ger en nulägesbild avseende arbetet som pågår inom kommunen och utgör ett underlag för att prioritera och planera arbetet framåt. Måluppfyllelsen kommer att följas årligen genom utvalda indikatorer.

Hållbar samhällsbyggnad

Under året har flera viktiga steg tagits för Uppsalas fortsatta utbyggnad. Kommunstyrelsen beslutade i juni om att godkänna direktiv för revidering av översiktsplanen. Den innehåller kommunens samlade strategi för hur markanvändningen och den byggda miljön ska utvecklas fram till år 2050. En revidering behövs för att anpassa planeringen till den snabba samhällsutvecklingen.

Kommunfullmäktige beslutade i december om fördjupad översiktsplan för de sydöstra stadsdelarna. Planen ger förutsättningar för en hållbar stadsutveckling innehållande bland annat drygt 20 000 bostäder, verksamhetslokaler, spårväg och en ny tågstation. Beslutet i december har överklagats och ett nytt beslut förväntas i februari 2022. Kommunfullmäktige har även beslutat om att fortsätta arbetet för spårväg i Uppsala och ett samarbetsavtal har slutits med Region Uppsala för arbetet. Kommunstyrelsen har under året gjort ett omfattande utredningsarbete inför dessa viktiga beslut.

Genom Bostad för alla, program och handlingsplan för bostadsförsörjningen 2021–2024, förtydligas inriktningen för Uppsala kommuns arbete med bostadsförsörjningen. Det övergripande syftet i programmet är att till en god bostad och en god boendemiljö. Mål och åtgärder som syftar till att bättre nyttja det befintliga bostadsbeståndet ingår som en del i styrningen.

Det råder ett underskott på småhusbyggande i förhållande till efterfrågan i Uppsala. Kommunen äger och har på senare år förvärvat mark som kan vara lämplig för ny bebyggelse i flera av de prioriterade tätorterna. I januari 2021 beslutade kommunstyrelsen om direktiv för en bostadsattsning på landsbygden för att skapa en planreserv om 400 bostäder i de prioriterade tätorterna.

Ett förslag på program för mobilitet och trafik och tillhörande handlingsplan har tagits fram som lyfts för beslut i kommunfullmäktige våren 2022. Programmet ger en plattform för att långsiktigt och uthålligt arbeta med mobilitet och trafik.

Aktivt klimat- och miljöarbete

Under 2021 har det gemensamma ansvaret för att klara klimatutmaningarna uppmärksammas och stärkts, både inom kommunorganisationen och tillsammans med övriga samhället. Under hösten skrev ett 40-tal medlemmar på att fortsätta samverka för klimatets skull inom Uppsala klimatprotokoll. Under den föregående perioden 2018–2021 minskade medlemmarnas gemensamma utsläpp med 26 procent.

Under våren anordnades Uppsala Klimatvecka vilket lade en grund för fortsatt dialog med medborgare och civilsamhället kring klimatomställningen. För att möjliggöra för kommunens invånare att följa statistik om Uppsalas miljö- och klimatarbete

lanserades under hösten webbplatsen Miljöbarometern. Under året åtog sig även kommunen att fördjupa arbetet med medborgarinvolvering när Klimatkontrakt 2030 åter signerades. Kontraktet är ett samarbetsavtal med staten för att påskynda klimatomställningen.

Fokus har stärkts på minskad klimatpåverkan i samhällbyggnadsprocessens olika delar. Ett samverkansprojekt har initierats kring digitala verktyg för klimatberäkningar och teknisk handbok har uppdaterats för minskad klimatpåverkan. Ökad byggnation i trä har uppmuntrats i kommunens markanvisningar. Som en del i arbetet med klimatanpassning av stadsbyggnadsprocessen har nya kunskapsunderlag för att hantera riskerna med ras och skred samt skyfall implementerats.

Vattenprogram för Uppsala kommun med tillhörande handlingsplan har reviderats under året. Arbeta pågår även med att ta fram en modell för ekologisk kompensation för att motverka förluster av biologisk mångfald i fysisk planering och tillståndsgivning samt för att främja och utveckla robusta naturmiljöer.

Demokratiskt samhälle med delaktiga medborgare

Delaktighet från invånare, näringsliv och föreningsliv är viktigt för Uppsalas utveckling. Under året har kommunstyrelsen genomfört samråd för bland annat Uppsävaskolan, Marielund och kapacitetsstark kollektivtrafik. Samtliga dialoger har genomförts digitalt på grund av pandemin. Den digitala formen har bidragit till att fler varit delaktiga, samtidigt som vissa grupper stängts ute. På sikt blir det viktigt att erbjuda möjligheter till både digitala och fysiska dialoger.

För att stärka medborgarnas delaktighet i kulturplaneringen har en modell tagits fram för en innovativ dialogform som kretsar kring samskapande. Modellen testades under hösten då cirka 300 personer från offentlig sektor, akademi, näringsliv, civilsamhälle och kulturlivet deltog i dialogprocessen. Resultatet ligger bland annat till grund för utformning av tematik för kulturhuvudstadsår och samhällsbyggnads-EXPO.

Kommunstyrelsen deltar i ett forskningsprojekt med fokus på social hållbarhet med inriktning mot segregation i relation till funktionsnedsättning. I projektet kommer universell utformning stå i fokus för att öka tillgängligheten till samhällsservicen. En vägledning för universell utformning i nyproduktion håller på att tas fram, bland annat för att utveckla den fysiska infrastrukturen så att äldre lätt och tryggt kan nå lokaler för sociala aktiviteter och gemenskap.

Förutsättningarna för en tydlig och förenklad kontakt med föreningslivet har stärkts under året. Under våren antogs policy för samverkan med aktörer i föreningslivet och det fria kulturlivet samt riktlinje för föreningsbidrag. Styrdokumenten syftar till att harmonisera och tydliggöra kommunens hantering av föreningsbidrag. Ett nytt systemstöd för ansökningar och lokalbokningar för föreningslivet har även tagits fram som planeras att drifvas våren 2022.

Attraktiv arbetsgivare

Under året har kommunens verksamhet fortsatt präglats av pandemin vilket medfört att arbetet med arbetsmiljö, hälsa och livsstil fått en ändrad inriktning. Det har varit nödvändigt att arbeta med de nya förutsättningar som gäller vid hemarbete, fysisk distansering på arbetsplatsen och hög sjukfrånvaro samt att kunna ställa om med kort varsel utifrån rådande rekommendationer. Det pågår flera initiativ med olika perspektiv på morgondagens arbetsliv och framtidens arbetsplats, vilket omfattar behov av dialoger om förändrade förutsättningar för arbetsätt och arbetstider.

En enhetlig metodik för kompetensförsörjningsplanering som en naturlig del av verksamhetsplaneringen är under införande. Syftet är att höja förmågan till en träffsäker och långsiktig kompetensförsörjning genom att samordna och kraftsamla kring gemensamma och prioriterade behov. Under hösten 2021 har samtliga nämnder tagit fram planer på hur kompetensförsörjningsarbetet och de unika behov som ställs på kompetens kan bli en del av den ordinarie verksamhetsplaneringen.

Språkprojekt, validering av kunskaper för prioriterade målgrupper, utveckling av rekryteringsrutiner samt pågående kompetensprojekt inom bland annat vård- och omsorgsförvaltningen är delar i den långsiktiga kompetensförsörjningen med fokus på bristyrken. För att uppnå ett gott politiskt genomslag och samtidigt täcka verksamhetens kompetensbehov på kort och lång sikt ska arbetsmarknadspolitiska åtgärder arbetas in i den reguljära kompetensplaneringen.

Arbetet med kommunens chefs- och ledarutveckling har under 2021 huvudsakligen genomförts digitalt på grund av pandemin. Mot bakgrund av en snabbföränderliga värld och ökad komplexitet ställs nya krav på både chefs- och medarbetarrollen. Kommunstyrelsen beslutade i november 2021 att införa en rekommendation om ett maxantal på 30 medarbetare per chef i Uppsala kommun och har givit samtliga nämnder i uppdrag att göra en översyn av chefers organisatoriska förutsättningar.

Inom ramen för stadshusprojektet har ett arbete kring goda vanor genomförts som också är relevant för övriga arbetsplatser. Arbetet har skett genom en inkluderade dialog och syftar till att skapa en välkomnande arbetsplats i stadshuset. Dialogmaterial och processtöd för samtal om goda vanor finns tillgängligt på intranätet.

Uppföljning av kommunalt finansierad verksamhet

Kommunstyrelsen utför brukarnära tjänster i form av måltidsservice, städ och kontaktcenter. Dessa följs upp enligt *Riktlinje för kontroll och uppföljning av kommunalt finansierad verksamhet*. Den verksamhet som utförs i egen regi följs upp enligt ordinarie uppföljningsrutiner.

Kommunstyrelsen utför all måltidsservice i kommunens skolor och förskolor samt alla luncher och middagar på kommunens äldreboenden. Kommunstyrelsens har under året startat upp ett måltidsforum för att inhämta synpunkter från elever. Tillsammans med äldrenämnden planeras undersökningar av äldres uppfattning om maten 2022.

Kommunstyrelsen utför cirka 70 procent av lokalvården i kommunens lokaler och cirka 30 procent köps in från externa leverantörer. På grund av pandemin genomfördes färre kvalitetskontroller än normalt under 2021. Av 97 genomförda kontroller upptäcktes 24 fall av mindre brister i kvaliteten, varav 14 fall inväntar uppföljande kontroll. 2022 planeras antalet kvalitetskontroller att utökas.

Kontaktcenter är en första gemensam ingång till kommunen för frågor, synpunkter och felanmälningar. Under 2021 har kontaktcenter arbetat intensivt med att korta kötiderna för att erbjuda en effektiv och ändamålsenlig service till kommunens medborgare. Bland annat har processer effektiviserats och resurser tillsatts. Telefonköerna har gått från 25 minuter till mindre än en halv minut i genomsnittlig väntetid. Kvaliteten i verksamheten mäts kontinuerligt. Uppsala låg långt under kommunsnittet i början av året och i slutet av året i linje med övriga kommuner.

Framtida utmaningar

Ett tryggt och säkert val. Valet 2022 ska genomföras på ett tryggt, rättssäkert och tillgängligt sätt, fritt från otillbörlig påverkan, genom ändamålsenliga lokaler, med tydlig information och ett välplanerat genomförande. Ökad polarisering och icke-demokratiska krafter leder till en ökad risk för att kommunen utsätts för påverkan såsom spridning av medvetet falsk information eller hot mot förtroendevalda. Efter valet behöver verksamheten anpassas till nya förutsättningar utifrån valresultatet.

Ett tufft ekonomiskt läge. Den demografiska utvecklingen och stora investeringsbehov bidrar till en tuffare ekonomi. Kraven ökar på prioriteringar, kostnadsmedvetenhet i projekt och stärkt ekonomistyrning. Kommunstyrelsen behöver säkerställa en effektiv lokalförsörjning, bra upphandlingar och en tydlig styrning av stora investeringsprojekt. Verksamheten måste även effektiviseras genom förbättrade arbetsätt och implementering av ny teknik.

En hållbar tillväxt. Uppsalas tillväxt, bland annat genom Uppsalapaketets olika delar, ställer stora krav på resurser och kompetens. Det krävs ett koncernperspektiv i projekt, bland annat avseende fördelning av risker och kostnader. Långsiktiga analyser och konsekvensbeskrivningar behöver göras inför de omfattande investeringar som planeras.

Ett osäkert säkerhetspolitiskt läge. Säkerhetshotet mot Sverige har ökat och hotbilden är mer bred och komplex än tidigare. Det civila försvaret behöver fortsätta att utvecklas. Risker ökar för cyberangrepp som kan slå ut viktiga samhällsfunktioner. Det krävs ett fortsatt fokus på att stärka kommunens informationssäkerhet och minska sårbarheter i verksamheten.

Trygghet och social sammanhållning. Det krävs omfattande insatser över tid för att komma till rätta med problemens rotorsaker. Tilltron till samhället måste fördjupas. Lägesbilder och orsaksanalys behöver fortsätta att utvecklas som underlag för brottsförebyggande och trygghetskapande insatser. Tryggheten behöver stärkas i särskilt utsatta stadsdelar i nära samverkan med polis, civilsamhälle och näringsliv.

Ett fossilfritt Uppsala 2030. För att nå klimatmålen måste omställningstakten öka. Det kräver strukturella förändringar som påverkar samhällsplaneringen, energiförsörjning och våra val av byggmaterial, transporter, matvanor och konsumtionsmönster. Kommunens upphandlingar behöver bidra till långsiktiga och strukturella förändringar. Fler arenor och samarbetsformer med näringsliv, civilsamhälle och andra aktörer som bidrar i samhällsutvecklingen och välfärden behöver utvecklas.

Stärkt näringslivsutveckling. För att nå målen om en hållbar tillväxt måste antalet nya arbetstillfällen öka i takt med befolkningstillväxten. Kommunens verksamhet behöver anpassas utifrån pandemins påverkan på det lokala näringslivet och de olika branschernas förändrade behov. Näringslivsanalysen behöver fortsätta att utvecklas som underlag för insatser.

Hög takt i digitaliseringen. För att möta framtidens utmaningar behöver kommunens förmåga till verksamhetsutveckling, innovation och digital transformation stärkas. En hög takt i digital transformation kräver strukturella, tekniska och kompetensmässiga förutsättningar. Parallellt behöver risken för digital segregation hanteras.

Kompetensförsörjning för framtiden. Kommunen står inför stora rekryteringsbehov och därmed ett ökat behov av strategisk kompetensförsörjning. Det krävs ett systematiskt arbete med att identifiera, planera och säkerställa att rätt kompetens finns på rätt

plats. Till följd av ett ökat förändringstryck och digitalisering förändras arbetsuppgifter och kompetenskrav.

Identifiera och hantera målkonflikter. I arbetet för en hållbar utveckling som balanserar de tre dimensionerna ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet uppstår oundvikligt målkonflikter. Genom att identifiera potentiella målkonflikter på ett strukturerat sätt ges bättre underlag för att fatta beslut som leder till en hållbar utveckling. Behov finns av att öka samstämmigheten mellan olika politikområden, proaktivt identifiera målkonflikter samt utveckla samverkan, gemensamma arbetsätt och metoder.

Valnämnden

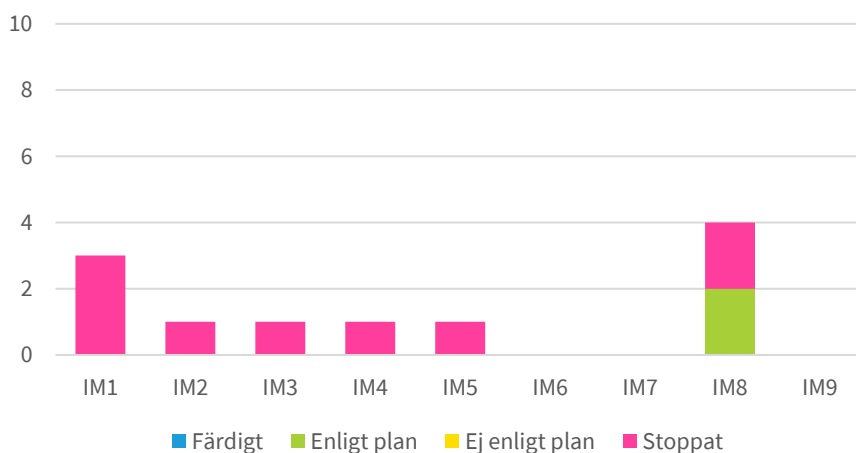
Valnämndens uppdrag är att på lokal nivå ansvara för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar i enlighet med gällande lagar.

Det innebär att Uppsala kommuns valnämnd är lokal valmyndighet och har hela ansvaret för genomförandet av röstning inom kommunen. Valnämnden utser och utbildar röstmottagare, beslutar om vallokaler och lokaler för förtidsröstning samt ser till att allt material finns på plats då röstning ska genomföras och svarar för den preliminära räkningen av rösterna dels på valkvällen, dels på onsdagen och eventuellt torsdagen i veckan efter valdagen.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag och i perioder mellan val, såsom år 2021, består nämndens arbete till övervägande del att upprätthålla den politiska verksamheten. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsat. Valnämnden har i arbetet med att konkretisera Mål och budget övervägt samtliga mål och uppdrag riktade till samtliga nämnder. Valnämnden har bedömt att nämnden inte har möjlighet att genomföra uppdragen inom ramen för sitt ansvarsområde under åren 2021 – 2022.

Valnämndens arbete pågår enligt plan med två av elva uppdrag. Övriga nio uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde.

Figur 2. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla de inriktningsmål den är berörd av.

Nämnden har exempelvis

- arbetat med att finna tillgängliga och ändamålsenliga vallokaler och lokaler för förtidsröstning
- tagit fram förslag till beslut om antal valdistrikt för Uppsala kommun inför det allmänna valet 2022 och val till europaparlamentet 2024 och kommunfullmäktige beslutade i enlighet med förslaget i september 2021, därefter fastställde Länsstyrelsen slutligt antalet valdistrikt i Uppsala kommun i enlighet med nämndens förslag
- deltagit i erfarenhetsutbyte med övriga större kommuner samt Valmyndigheten och Sveriges kommuner och regioner.

Ekonomiskt resultat

Valnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2021	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	1,2	0,1	0,2	0,0
Nämnden totalt	1,2	0,1	0,2	0,0

Tabell 3. Ekonomiskt resultat.

Valnämndens resultat var ett överskott om 0,1 miljoner kronor. Avvikelsen förklaras främst av att inventering av vallokaler haft lägre kostnader än budgeterat.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Bemanning och organisation av valnämndens kansli ses kontinuerligt över för att anpassas till aktuell verksamhet. Det innebär bland annat att bemanningen anpassas till om det är valår eller inte. Valnämndens kansli skulle behöva en viss bemanning även under mellanvalsåren för att hålla bibehålla kontinuitet inom verksamheten när valen nu sker med tätare intervall under kommande år. Det allmänna läget i Sverige och risken för bland annat yttre påverkanskampanjer och eventuella extraval medför även detta att nämndens kansli behöver ha en viss bemanning även under mellanvalsår.

Framtida utmaningar

Val 2022. Den 11 september 2022 är det val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige. Valnämndens uppdrag är att genomföra ett tryggt, säkert och tillgängligt val.

Under 2018 tog riksdagen beslut om förändringar av Vallagen vilka trädde i kraft i januari 2019. En viktig förändring var ett krav på att platsen där valsedelarna läggs ut ska vara avskärmd. Ingen väljare ska uppleva en risk för att röja sin valhemlighet när den tar valsedlar från valsedelstället. Förändringen stärker skyddet för valhemligheten och minskar risken för att väljare ska utsättas för otillåten påverkan i samband med röstningen.

Vid genomförandet av Europaparlamentsvalet 2019 tillämpades den nya lagstiftningen för första gången. Avskärmningarna som nämnden använde vid valet 2019 fungerade

tillfredsställande men nämnden ser att det kommer bli en än större utmaning att ordna avskärmningar och logistik i lokalerna inför genomförandet av valet 2022 då det är tre val som ska genomföras.

Skyddet av valhemligheten kommer att ställa krav på en förbättrad logistik och hantering av köer vid vallokaler och lokaler för förtidsröstning, detta innebär att den totala bemanningen kommer att behöva utökas.

Vallokaler och lokaler för förtidsröstning. Nämnden kommer att följa den fortsatta pandemiutvecklingen inför genomförandet av valet i september 2022 och de anpassningar som kan behöva göras kommer att genomföras. Vid inventeringen och bokningen av vallokaler och lokaler för förtidsröstning så tas även hänsyn till att valet ska gå att genomföra på ett smitt säkert sätt. Nämndens uppdrag är att genomföra ett säkert och tryggt val och i detta uppdrag ligger även att skapa trygghet kring att det kommer vara säkert att rösta även om pandemin fortfarande skulle pågå.

Arbetet med att boka upp och inventera vallokaler och lokaler för förtidsröstning inför valet 2022 har påbörjats och nämnden ser stora utmaningar att hitta lämpliga lokaler. Det är framförallt lokaler för förtidsröstning som det kommer att bli en stor utmaning för att tillskapa en bra logistik i lokalerna. Nämnden ser också utmaningar i nybyggda bostadsområden då dessa områden innehåller få större samlingslokaler som går att använda till vallokaler, exempelvis Kungsängen (Industristaden).

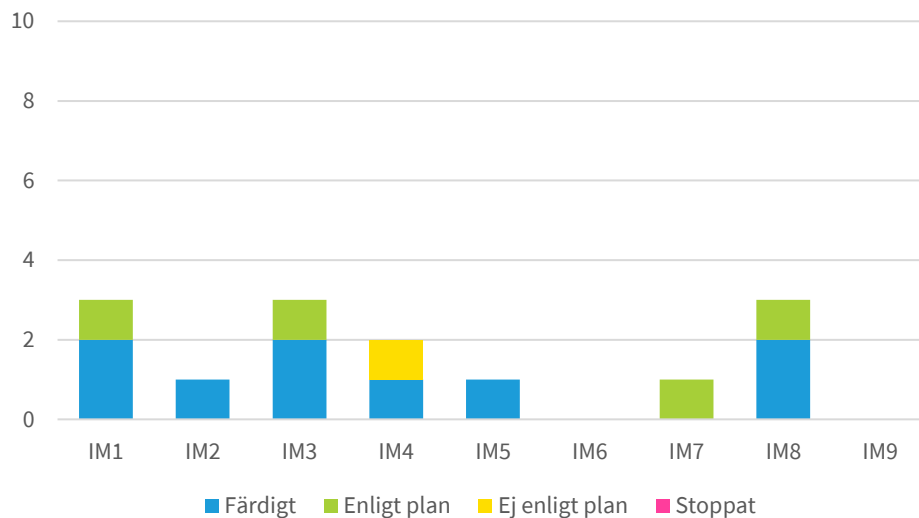
Ökad polarisering. Den ökade polariseringen inom flera områden i samhället påverkar förutsättningarna för att genomföra demokratiska val liksom risken för förekomst och spridning av desinformation i sociala medier och i andra medier. Ojämligheten i levnadsvillkor ökar, både mellan individer och mellan olika bostadsområden. Inkomstskillnaderna växer liksom skillnaderna i sysselsättning och hälsa. Samhällsklimatet upplevs som allt hårdare. Lokalt kan detta ta sig uttryck i form av social oro och en ökad närvaro av ickedemokratiska krafter och metoder.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarar för planering, byggande, drift och underhåll av gator, torg, parker, parkering, hamn, gång- och cykelvägar samt kommunala trafikanläggningar. Nämnden ansvarar även för kommunens naturreservat, övriga friluftsområden, friluftsbad och anlagda vattenområden. Inom nämndens område finns även ansvaret för färdtjänst, riksfärdtjänst och trafikfrågor.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Gatu- och samhällsmiljönämnden har blivit färdig med nio av 14 uppdrag. Fyra uppdrag pågår enligt plan. Ett uppdrag är försenat och handlar om att genomföra åtgärder för säker skolväg, som även ökar trafiksäkerheten vid förskolor och grundskolor och som främjar ett hållbart resande. Uppdraget kommer framöver övergå till uppdrag 13 kring förbättrad trafiksäkerhet för barn i Mål och budget 2022 med plan för 2023-2024.

Figur 3. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis

- vidtagit trygghetsåtgärder ibland annat Gränbyparken och i Gottsunda
- genomfört medborgardialoger i flera utvecklingsprojekt för att öka möjligheten för kommuninvånare att påverka utformningen
- genomfört ett belyningsprojekt i Påvelsnickares gränd
- ökat skötselåtgärder i Källparken och vid Brantingstorg
- samverkat för att möjliggöra för aktiviteter på allmän plats såsom Forumtorget
- beslutat om trafikföreskrifter fattades för till exempel Takpannegatan för att möjliggöra effektivare övervakning av området
- genomfört satsningar för att öka trivsel och trygghet med utökad julbelysning vid Fyrisån, i Gnista och i Gränby
- genomfört insatser för att öka möjligheten till fysisk aktivitet såsom mer ved och extra grillar i parker och grönområden, skidspår i parkmiljöer, fler uppspolade spontanisar och snöhögar för snölek, lådor med sandleksaker på lekplatser och kompletterat möbleringen på flera platser
- gjort sommargator av Östra Ågatan och Svartbäcksgatan för att öka stadslivet
- beviljat tillstånd till fler Foodtrucks vid badplatser och friluftsområden för att minska trycket på de permanenta försäljningsställena och öka trivseln för besökarna
- genomfört aktiviteter för att få fler att cykla och installerat en cykelvätt i cykelhuset vid resecentrum
- testat en bubbelbarriär i Fyrisån för att samla ihop skräp och avfall och börjat använda en tuggummirobot för renhållning på Resecentrum
- återinvigt gågatan efter slutförda stenläggningsarbeten
- påbörjat arbetet med nya Tullgarnsbrom på östra sidan om Fyrisån.

Ekonomiskt resultat

Gatu- och samhällsmiljönämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2021	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	463	-28	12	5
Färdtjänst/Riksfärdtjänst	61	6	15	6
Affärsverksamhet	2	-2	-1	-2
Nämnden totalt	528	-24	26	8

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2021	2021	2020	202108
Investeringar	651	218	234	320
Extern finansiering	0	-9	-3	0

Tabell 4. Ekonomiskt resultat.

Gatu- och samhällsmiljönämndens resultat var ett underskott om 24 miljoner kronor.

Underskottet beror på att resultatet belastas med utrangeringskostnader för totalt 43 miljoner kronor. Underskottet balanseras dels av att nämnden har erhållit högre bidrag avseende finansiering gällande byggnation av anläggningar än budgeterat samt en intäkt avseende kvarteret Hugin vilket påverkar resultatet positivt med totalt 9 miljoner kronor. Utöver detta står färdtjänst för ett positivt resultat, 6 miljoner kronor, vilket beror till stor del på lägre transportkostnader avseende färdtjänst än budgeterat, då resandet under pandemin varit lägre.

Investeringar

Upparbetad investeringsvolym för året uppgick till 218 miljoner kronor. Externa finansieringen om 9 miljoner kronor består till stor del av ersättning från ledningsägare för nedlagda rör och ledningar.

Några större investeringsprojekt under året är projektering av Tullgarnsbron, stadshusprojektet, ombyggnation av södra gågatan och arbeten med snabbcykelled 5 Gränbyleden.

Förvaltningen arbetar även med genomförandet av kommunstyrelsens mark- och exploateringsprojekt, som ofta hänger samman med nämndens investeringsprojekt. Mark- och exploateringsprojekten ingår i kommunstyrelsens redovisning.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Uppsala kommun har en mer omfattande utveckling än de flesta kommuner i landet. Flera stora stadsutvecklingsprojekt pågår. Uppsala har en hög ambition i hållbar stadsutveckling för att klara klimatmål och målen för social hållbarhet. Utvecklingen under de senaste åren har inneburit tydligare styrning för hållbarhet.

Användningen av kommunens allmänna platser och grönområden ökar och med det behovet av drift och underhåll. Den ökade användningen av allmän plats ställer också krav på att, tillsammans med bland annat polisen, se till att säkra utryckningsvägar och minska trängseln. Den ökade närvaron i friluftsområden och parker medför intressekonflikter mellan besökare då många ska samsas, exempelvis cyklister, löpare, hästar, gångtrafikanter och skidåkare.

Nämnden har i sin parkverksamhet startat upp ett arbete kring biologisk mångfald och ekosystemtjänster med syfte och mål att identifiera vad i skötselmomenten och metoder som bidrar och vad som motverkar biologisk mångfald. Utifrån arbetet kommer nämnden att utveckla park, skog och naturmarksskötsel att bli än mer gynnsam för biologisk mångfald. Ett mål är också att öka medvetenheten i alla delar av verksamheten om att det vi gör har betydelse för den biologiska mångfalden.

Nämnden har också under hela året arbetet med kompetensförsörjning för att säkra rätt kompetens i framtiden.

Framtida utmaningar

Klimatpositivt Uppsala. Målet om ett klimatpositivt Uppsala utmanar. Kunskapen om hur vi påverkar koldioxidutsläppen vid planering, byggande och i det framtida samhället behöver öka. Att beräkna och skapa koldioxidbudgetar för varje projekt är en tänkbar metod som behöver utforskas närmare. Nämnden har en bärande roll för att tillsammans med andra nämnders verksamheter skapa förutsättningar för hållbara resor och transporter. Här behöver nämndens verksamheter fortsätta utveckla kunskap, arbetssätt och samarbeten.

Konsekvenser av klimatförändringar. Klimatkonsekvenserna kommer att påverka framtida stadsutveckling. Skyfall och översvämningar, risk för värmeöar och bränder samt påverkan på den biologiska mångfalden är några exempel på utmaningar. Kunskapen om dessa utmaningar behöver fortsätta utvecklas kontinuerligt för att kunna förebygga och hantera dem.

Ökad segregering. Skillnaderna i uppväxt- och livsvillkor för kommunens invånare har ökat över tid. Förutom ekonomiska ojämlikheter finns det också påtagliga skillnader i upplevd trygghet. Den fysiska planeringen har en stor betydelse för att motverka olika slags segregation. Här ser nämndens verksamhet behov av modell för uppföljning för kontinuerligt lärande kring hur det som byggs används och påverkan i relation till omgivning. Utvecklingen behöver också följas genom av sociala konsekvensanalyser och trygghetscertifiering i planerings-, genomförande- och förvaltningsfaser.

Digital samhällsbyggnadsprocess. En digital samhällsbyggnadsprocess underlättar kunskapsuppbyggnad och hanteringen av utmaningarna för hållbar samhällsutveckling. Nämndens verksamhet tar flera steg i den riktningen.

Ökat användande av allmän plats. Kommunens utveckling kommer att öka efterfrågan och antal besökare på befintlig allmän plats, natur- och rekreationsområden. Med fler människor på samma ytor ökar slitaget och anläggningarnas livslängd minskar. I en växande och förtätad stad krävs därför en mer intensivare skötsel. Det förutsätter en god planering och beredskap samt utveckling av områdena och att det tillskapas nya attraktiva friluftsområden och platser tillgängliga för allmänheten.

Fler invånare. När vi blir fler människor i kommunen ställs också ökade krav på transportsystemet. För att behålla god framkomlighet behöver kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik prioriteras. Med fler cyklister och fler elcyklar ökar också behovet av tydlig separering för gång och cykeltrafikanter.

Träd. Trädens plats i staden blir allt viktigare för klimatutjämning, kolsänka, ta hand om dagvatten och luftföroreningar. Tillräckligt med plats för träden både över och under mark behöver säkras.

Folkhälsa. Nämndens arbete för god folkhälsa kan ökas och fokuseras ytterligare. Nämndens verksamhet arbetar för att möjliggöra för alla att kunna komma ut i naturen

och ta del av grönområden och aktiviteter som kan utövas på allmän plats. Ett aktivt arbete med information och tillgänglighet för att alla ska kunna känna en trygghet att vistas i naturen och på allmän plats är en viktig del i arbetet.

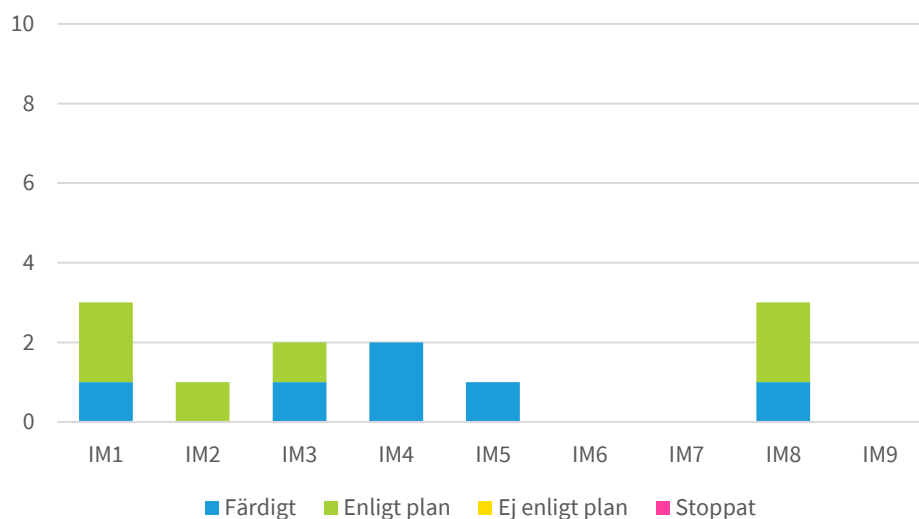
Medborgardialoger och medborgarinflytande. I ett bredare perspektiv så är medborgardialoger och medborgarinflytande avgörande för kommunens fortsatta utveckling och det är viktigt att det är lätt att ge synpunkter och ställa frågor om nämndens verksamhet. Det är viktigt att behålla och fortsätta utveckla samarbeten inom koncernen, med invånare, näringsliv och akademi för att tillsammans nå goda resultat.

Plan- och byggnadsnämnden

Plan- och byggnadsnämnden ansvarar för uppgifter enligt plan- och bygglagen, inklusive de lagar och andra föreskrifter som hör till denna lag, med undantag för översiktsplanering. Andra lagar och föreskrifter är exempelvis lagen om byggförsäkring och energideklaration för byggnader. Plan- och byggnadsnämnden planerar för, och ger förslag till, inrättande av områdesskydd såsom natur- och kulturresevat. Nämnden har också ansvar för uppgifter enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Plan- och byggnadsnämnden har blivit färdig med sex av tolv uppdrag. Sex uppdrag pågår enligt plan.

Figur 4. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis

- förstärkt det tidiga skedet kopplat till detaljplaneförfrågningar
- förkortat kötiden i bygglovsinformation från 40 minuter till 2 minuter
- utökat planberedskapen för näringslivets behov genom detaljplanen för verksamhetsområdet i Fullerö och detaljplanen för höglager i Fyrislund. Det

har genererat möjlighet till cirka 170 000 kvadratmeter verksamhetsyta (80 000 kvadratmeter 2020, 28 000 kvadratmeter 2019).

- beslutat om planuppdrag för att utveckla Uppsala Business Park till en ny stadsdel för innovation och tillväxt, ett stadscampus som bedöms kunna öka antalet arbetsplatser från 3 000 till 15 000 inom området.
- beviljat bygglov för många verksamheter under året till en yta av cirka 120 000 kvadratmeter varav många av dem i östra Fyrislund. (cirka 100 000 kvadratmeter 2020, 127 000 kvadratmeter 2019)
- beviljat bygglov för sammanlagt 3 417 bostäder, vilket är ovanligt många och överträffar målet på 2 500–3 000 bostäder för 2021 (2 318 bostäder 2020, 1 480 bostäder 2019). Flertalet bygglov är hyresrätter, vilket avviker från hur det har sett ut tidigare.
- påbörjat en särskild satsning för att stimulera bostadsbyggande på landsbygden där nämnden inventerar outnyttjade byggrätter och ger förslag på nya i ett antal prioriterade tätorter. En detaljplan med syfte att bygga lägenheter i flerfamiljshus till lägre boendekostnad, har antagits i Bältinge
- anpassat detaljplanerna i höjd så att det blir möjligt att bygga med trästommar.
- förenklat riktlinjer för att sätta upp solceller på tak inom kommunen med hänsyn till ett kulturmiljöperspektiv
- tagit fram en karta för att visa förekomster av cinnoberbagge, så att det ska bli lättare att ta hänsyn till arten i stadsbyggnadsprojekt. Cinnoberbaggen är utpekad i EU:s art- och habitatdirektiv och omfattas av särskilt starka fridlysningsbestämmelser i artskyddsförordningen. Uppsala kommun, särskilt Uppsala stad, hyser större delen av populationen av arten i hela landet
- implementerat nya riktlinjer för utemiljöns yta och kvalitet vid förskola och skola. Det leder till större friytor för lek och lärande, fysisk aktivitet och återhämtning i nystartade planuppdrag och till högre kvalitet på utemiljö i det som byggs.
- hållit medborgardialoger i ett flertal planer som till exempel i Uppsävja skola, Hindsgavl, Marielund och för kapacitetsstark kollektivtrafik.
- antagit 23 detaljplaner (15 st 2020, 12 st 2019)
- tagit fram en grundkarta för spårvägens långa sträckning.

Ekonomiskt resultat

Plan- och byggnadsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2021	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	45	-2	6	-4
Vård och omsorg/bostadsanpassningar	32	8	8	4
Nämnden totalt	79	6	14	0

	KF-budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Investeringar	1	0	0	1

Tabell 5. Ekonomiskt resultat.

Plan- och byggnadsnämndens resultat var ett överskott om 6 miljoner kronor.

Överskottet beror främst på ett fortsatt högt tryck på bostadsbyggandet under året med stort inflöde av bygglovsärenden och kartbeställningar. Lägre kostnader för

utbetalda bostadsanpassningsbidrag påverkar också resultatet positivt, vilket har en direkt koppling till covid-19.

Investeringar

Nämndens investeringsbudget var 0,5 miljoner kronor. Investeringar motsvarande 0,1 miljoner kronor har genomförts och avser inventarier till Uppsalarummet samt ny programvara till Geodata.

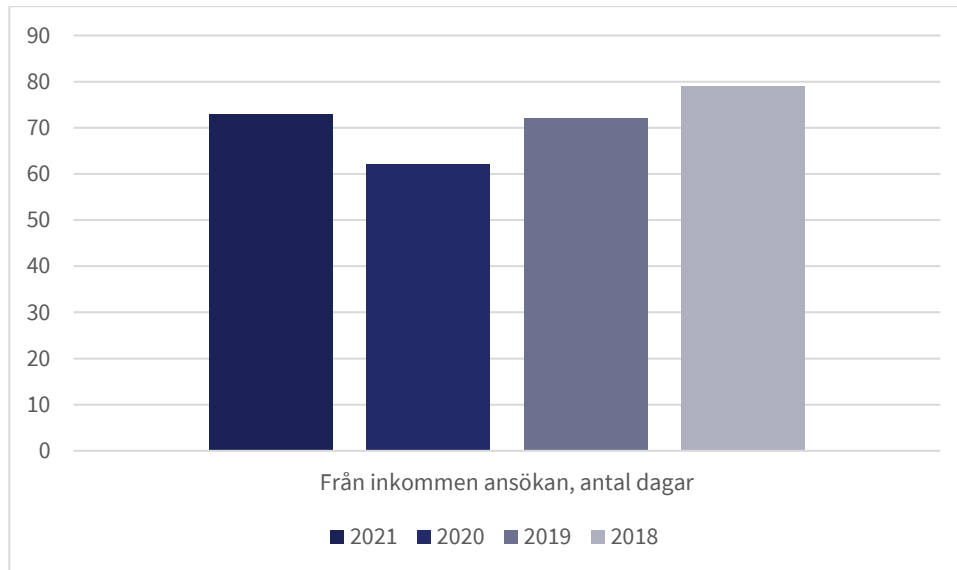
Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Uppsala kommun har en byggnation som är mer omfattande än de flesta kommuner i landet. Flera stora stadsutvecklingsprojekt med ett stort antal bostäder, många olika fastighetsägare i samma detaljplan och många komplexa frågor pågår. Uppsala har en hög ambition i hållbar stadsutveckling för att klara klimatmål och hållbart gestaltad livsmiljö. Utvecklingen under de senaste åren har inneburit både en större ärendemängd och tydligare styrning för hållbarhet.

Nämnden har aktivt arbetat för att säkerställa en kompetens som stödjer planprocessen väl. Handläggningstider för detaljplaner är något längre än i jämförbara kommuner. För att möta efterfrågan på planer med kortare handläggningstider har nämnden gjort en kraftig förstärkning av bemanning i slutet av året samtidigt som verksamheten fortsätter analysera handläggningstiderna och effektivisera processen.

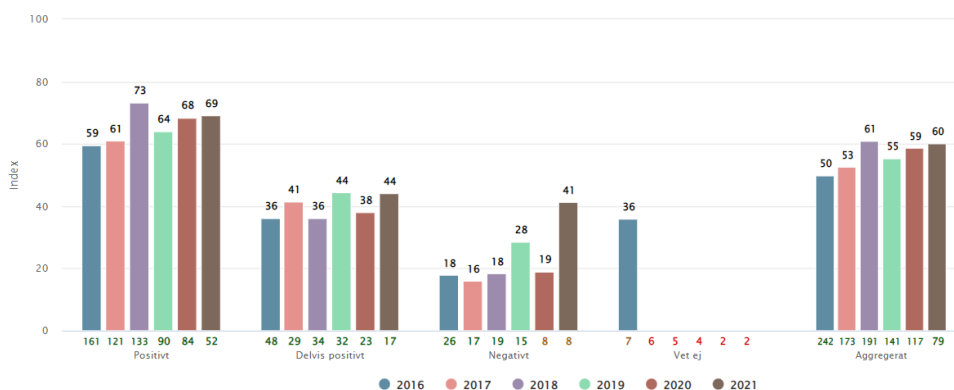
Antal planbesked som beslutas inom fyra månader har ökat till 71 procent. Detta kan jämföras med 20 procent 2020 och 57 procent 2019. Den förstärkning som gjordes i början av 2021 med en processledare i tidiga skeden har bland annat gjort nytta för den förkortade handläggningstiden av planbeskeden.

Andel bygglov som handlagts inom 10 veckor är fortsatt hög och ligger bra till jämfört med andra kommuner. Det som studeras noggrannare nu och framåt är tiden fram till att ärendet är komplett. Med den digitala tjänsten Bygglovhjälpen ökar de kompletta ärendena successivt. Här finns potential att nå längre genom att använda tjänsten för fler typer av ärenden. En jämförelse mellan de senaste åren visar att trots den stora ärendeökningen ligger handläggningstiden i nivå med den som var 2019. Det är ett uttryck för att ärendehandläggningen gått snabbare när ärendet tilldelats en handläggare.

Figur 5. Handläggningstid (median) för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar Källa: kolada.se inklusive egen mätning gällande 2021.

Samtidigt som handläggningstiderna för bygglov har blivit kortare visar trenden de senaste sex åren att invånares och företagens nöjdhet med bygglovsverksamheten har ökat, särskilt när det gäller områdena bemötande, kompetens och rättssäkerhet. Samtidigt ligger nöjdheten med bygglovsverksamheten i Uppsala fortfarande i den nedre tredjedelen jämfört med övriga kommuner i jämförelsenätverket R9¹. Det finns en påtaglig skillnad i nöjdhet beroende på om bygglovet beviljades eller inte. Bland företagare går det att se en positiv trend över tid, oavsett om ärendet fått ett positivt, delvis positivt eller negativt utfall utifrån vad företaget ansökt om.

Figur 6. Företags nöjdhet med bygglovsverksamheten i Uppsala kommun totalt (aggregerat) och fördelat på ärendets utfall. Källa: Sveriges kommuner och regioners insiktsmätning (öppna jämförelser).

Under 2015 fattades beslut som medförde ett ökat behov av ajourhållning av baskartan för att upprätthålla önskad kvalitet i kartan. Detta resulterade i en stor ökad mängd oinmätta mätpunkter. Efter ett målmedvetet arbete under året har verksamheten lyckats avsluta många av dessa äldre ärenden. Prognosen är att baskartan kommer att vara ajourhållen till rätt kvalitet 2022. Verksamheten har även arbetat metodiskt med äldre tillsynsärenden. Dessa ärenden har halverats och arbetet sker enligt tidplan och beräknas vara klart under 2024.

¹ Jämförelsenätverket R9 består av Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås och Örebro.

Framtida utmaningar

Klimatpositivt Uppsala. Målet om ett klimatpositivt Uppsala. Kunskapen om hur vi påverkar koldioxidutsläppen vid planering, byggande och i det framtida samhället behöver öka. Att beräkna och skapa koldioxidbudgetar för respektive detaljplan är en tänkbar metod som behöver utforskas närmare. Nämnden spelar en roll tillsammans med andra nämnders verksamheter för att skapa förutsättningar för hållbara resor och transporter. Här behöver nämndens verksamheter fortsätta utveckla kunskap, arbetssätt och samarbeten med andra kommunala och externa aktörer.

Konsekvenser av klimatförändringar. Klimatkonsekvenserna kommer att påverka framtida stadsutveckling. Skyfall och översvämningar, risk för värmeöar och bränder samt påverkan på den biologiska mångfalden är några exempel på planeringsutmaningar. Kunskapen om dessa utmaningar behöver fortsätta utvecklas kontinuerligt för att kunna förebygga och hantera dem.

Ökad segregation. Skillnaderna i uppväxt- och livsvillkor för kommunens invånare har ökat över tid. Förutom ekonomiska ojämlikheter finns det också påtagliga skillnader i upplevd trygghet. Den fysiska planeringen har en stor betydelse för att motverka olika slags segregation. Här ser nämndens verksamhet behov av modell för uppföljning för kontinuerligt lärande kring hur det som byggs används och påverkan i relation till omgivning. Utvecklingen behöver också följas genom av sociala konsekvensanalyser och trygghetscertifiering i planerings-, genomförande- och förvaltningsfaser.

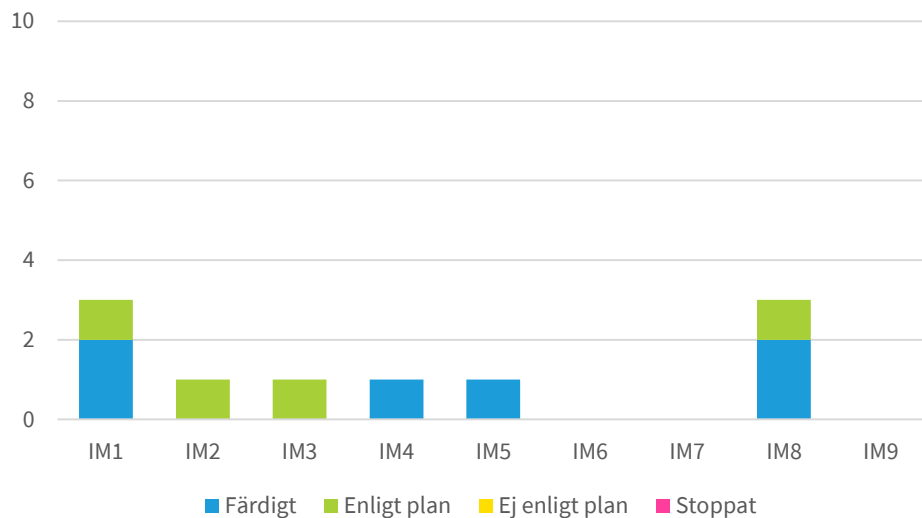
Digital samhällsbyggnadsprocess. En digital samhällsbyggnadsprocess underlättar kunskapsuppbyggnad och hanteringen av utmaningarna för hållbar samhällsutveckling. Nämndens verksamhet tar flera steg i den riktningen. Närmast kommer ett nytt ärendehanteringssystem att ge flera digitaliseringsfördelar. Det finns ett stort behov av att digitalisera äldre detaljplaner för att på sikt kunna göra bättre analyser genom geografiska informationssystem (GIS). Arbetet att digitalisera äldre detaljplaner påbörjas under 2022 och kommer att pågå under flera år.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Det gör nämnden genom tillståndsgivning, tillsyn, kontroll och förrättningar inom nämndens olika verksamhetsområden. Nämnden arbetar också förebyggande genom att sprida information, ge råd och anvisningar.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har blivit färdig med sex av tio uppdrag. Fyra uppdrag pågår enligt plan.

Figur 7. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis

- gjort 1 360 inspektioner utifrån miljöbalken av miljöfarliga verksamheter, hälsoskydd och enskilda avlopp, både på plats och genom digital tillsyn
- gjort 561 tillsynsbesök på trängsel och hanterat 145 klagomål
- gett 336 tillstånd för enskilt avlopp
- granskat 450 badvattenprover från bassängbad och strandbad
- granskat och registrerat av 1 500 radonmätningar för 222 flerbostadshus
- genomfört 1 400 livsmedelskontroller och 244 lantmäteriförrättningar
- genomfört 170 tillsynsbesök gällande serveringstillstånd och 100 tillsynsbesök på detaljhandel (tobak, folköl och receptfria läkemedel)
- arbetat med att etablera stärkt tillsyn mot misstänkt illegal verksamhet genom myndighetssamverkan som ett nytt arbetsområde inom nämndens grunduppdrag.
- genomfört en utbildnings- och workshopsatsning för hela förvaltningen om bemötande/service och näringslivskunskap i samarbete med näringslivsavdelningen
- implementerat ett nytt och modernt diarie- och ärendehanteringssystemet för verksamhetsområdena livsmedelskontroll, miljöskydd, hälsoskydd, enskilt vatten och avlopp samt områdesskydd
- stärkt nämndens krisberedskap genom exempelvis utbildningar inom säkerhetsskyddsanalys, stabsmetodik och kontinuitetshantering och med personella resurser
- hanterat 12 händelser inom beredskapsorganisationen. Dessa har till majoritet utgjorts av utsläpp av drivmedel och hydraulolja från bilar och lastbilar efter olyckor (runt 70 procent).
- varit delaktiga i arbetet med att ta fram den första nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken.
- arbetat med förebyggande tillsyn på skolor och uppföljning av tidigare identifierade brister

- genomfört smittspårning av legionella på två av Uppsalas äldreboenden. legionella påvisades och nämnden bidrog till att saneringsåtgärder omgående påbörjades.

Ekonomiskt resultat

Miljö- och hälsoskyddsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2021	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	1,2	-0,4	-0,4	-0,4
Infrastruktur, skydd m.m	24,4	1,1	-0,1	-0,3
Nämnden totalt	25,5	0,8	-0,4	-0,6

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2021	2021	2020	202108
Investeringar	0,1	0,0	0,0	0,0

Tabell 6. Ekonomiskt resultat.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens resultat var ett överskott om 0,8 miljoner kronor.

Avvikelsen mot budget och helårsprognos förklaras av erhållna statsbidrag som tillsammans med besparingar i nämndens verksamhetskostnader balanserat minskade intäkter från tillsyn och kontroll. Pandemin har inneburit intäktsbortfall från tillsyn och kontroll som inte gått att genomföra. Nämnden har därmed en skuld motsvarande 1,7 miljoner kronor att ta igen under kommande år.

Investeringar

Nämndens investeringsbudget var 0,1 miljoner kronor, nämnden har dock inte genomfört några investeringar under året.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Nöjd kund-index

Nämnden har de senaste åren haft höga NKI-värden² för de fyra verksamhetsområden som ingår i mätningarna: miljöskyddstillsyn, hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och serveringstillstånd. Resultatet för helåret 2020 publicerades i april 2021. Snittet för företagsärenden för miljöförvaltningens samtliga verksamhetsområden är 77, vilket ligger högre än snittet för Uppsala kommun som är 72 och rikssnittet för Sveriges samtliga kommuner som är 75³.

Livsmedelskontroll (NKI 80) och serveringstillstånd (NKI 81) har fortsatt mycket höga resultat. Miljöskydd stärkte sitt resultat för företag (NKI 71). Ökningen är ännu större i bedömningen från offentliga verksamheter och privatpersoner.

Hälsoskydds resultat för företagsärenden sjönk under året. Sänkningen bedöms kopplat till att avdelningen till stor del tvingats gå över till digital tillsyn och då behövt kräva in fler handlingar vilket kan upplevas som tyngre för företagen. Viss tillsyn, på

² NKI redovisas på en skala mellan 1–100, där 100 är högsta betyg. Betyget värderas sedan enligt följande: >80 Mycket högt, 70–80 Högt, 62–69 Godkänt, 50–61 Lågt, <50 Mycket lågt.

³ Källa: Sveriges kommuner och regioners sammanställning "Öppna jämförelser: företagsklimat 20".

bland annat äldreboenden, ställdes helt in. Bedömningen från offentliga verksamheter och privatpersoner är mer positiv.

Utveckling av nämndens risk- och kvalitetsarbete

Under 2021 har fokus lagts på att utbilda inom informations säkerhet och behandling av personuppgifter (GDPR). Arbetet fortlöper med att kontinuerligt hålla informationshanteringsplaner och Artikel 30-register uppdaterade. Fokus ligger även på att fortsatt utveckla förvaltningens ledningssystem.

Under årets riskworkshop framkom att förvaltningens arbete med riskreducering fungerar bra i flera fall som rör kris- och incidentberedskap samt diarieföring och arbetet med digitalisering. Å andra sidan har sannolikheten ökat för risker inom områden som beror på omvärldens ageranden och händelser, till exempel risk för minskade intäkter föranlett av pandemin.

Miljöskyddstillsyn

Tillsynen är riskbaserad och omfattar ett stort antal olika typer av verksamheter så som kemisk industri, förbränningsanläggningar, fordonsservice, avloppsreningsverk, täkter och lantbruk. Nämnden fortsätter att utveckla sitt arbete med att bidra till minskad klimatpåverkan genom tillsyn av energihushållning och energieffektivisering enligt Naturvårdsverkets strategi för miljöbalktillsyn för fokusområdet energihushållning.

Flera av nämndens stora tillsynsobjekt kommer under 2022 att söka nya tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Det kommer att kräva mycket resurser och kompetens då det många gånger handlar om komplicerade verksamheter med stor påverkan på miljön.

Regeringen har gett Naturvårdsverket, länsstyrelserna och Domstolsverket i uppdrag att se över förutsättningarna för att utveckla en myndighetsgemensam vägledning för miljö tillståndsprövningen och miljöbedömningsprocessen. En myndighetsgemensam vägledning för miljö tillståndsprövning och miljöbedömningsprocess kommer naturligtvis att påverka nämnden som tillsynsmyndighet och det är därför viktigt att nämnden följer och deltar i de samråd och dialoger som erbjuds gällande detta regeringsuppdrag.

Hälsoskyddstillsyn

Uppsala kommun bedriver ett omfattande hälsoskyddsarbete med en risk- och behovsprioriterad tillsyn för att identifiera och påverka de verksamheter som innebär risk för människors hälsa. Tillsynen är i delar avgiftsfinansierad men också en del av nämndens skattefinansierade myndighetsuppdrag.

Under året har en lagändring ledd till att fler hygieniska verksamheter har blivit anmälningspliktiga till nämnden. Nämnden har därför ägnat tid till att informera verksamhetsutövare, handlägga anmälningsärenden och samarbete med andra kommuner för att klargöra gränsdragning av anmälningsplikten.

Dessutom fokuserade nämnden i sin distanstillsyn på bland annat ventilation och personbelastning i skolor, förskolor, vård- och omsorgsboenden och idrottsanläggningar. Bristfällig ventilation är en återkommande avvikelse i nämndens tillsyn. Bra ventilation är viktigt för barnens arbetsmiljö och för att förebygga negativ påverkan på barn och ungas hälsa från deras vardagsmiljö. Bra ventilation en förutsättning för att minimera risken för smittspridning i inomhusmiljöer.

Nämnden har fortsatt att bedriva tillsyn av radonmätningar i flerbostadshus. Tillsynen kommer att pågå i flera år framåt där 1 200 flerbostadshus ska granskas. Med radontillsynen bidrar nämnden till att minska risken för att människor utsätts för höga radongashalter i sina bostäder och bidrar till att åstadkomma likvärdiga förutsättningar i boendemiljöer med avseende till strålmiljön.

Samhällsbyggnad och miljöövervakning

Luftkvaliteten i de mest centrala delarna i staden och särskilt på Kungsgatan har sedan länge varit en utmaning. Miljökvalitetsnormen för partiklar och kvävedioxider klarades på Kungsgatan i Uppsala år 2021. Mellan år 2017 och 2019 överskreds normen på denna plats tre år i rad. Gynnsam väderlek, mindre trafik på grund av pandemin och succesivt renare fordonspark är bidragande orsaker till att normen klarades. Åtgärder i form av miljözon för tyngre fordon, låga hastighetsgränser, dubbdäcksförbud och dammbindning på gatuavsnitt medförde att luften var bättre än den annars hade varit. Nämnden ser dock behov av fortsatta åtgärder. En handlingsplan för luftkvalitet har tagits fram i kommunen. Nämnden kommer i sin roll som tillsynsmyndighet följa upp att åtgärder vidtas så att miljökvalitetsnorm för luft klaras.

Nämnden genomförde under året ett uppföljningsprojekt kring detaljplaner. Syftet med arbetet var att redovisa effekten av nämndens detaljplanyttranden och ge förslag på hur dessa kan förbättras framåt. Uppföljningsprojektet har gett flera förslag på hur nämnden kan stödja planprocessen. Bland förslagen kan nämnas:

- lämna tydligare yttranden fokuserade på vilka behov av utredningar som finns
- ökat fokus på klimatanpassning av detaljplaner (översvänningsrisk, möjliggöra för träbyggnation)
- delta i arbete med översiktsplanering och arbeta för fler kommungemensamma riktlinjer

Nämnden har fått in ovanligt många remisser under året, både remisser gällande detaljplaner och bygglovsremisser på landsbygden. Det byggs mer på landsbygden vilket i sin tur innebär mer granskning, prövning och tillsyn för miljöförvaltningen.

Enskilt vatten och avloppstillsyn

Tillsyn av enskilt avlopp är viktigt för att minska övergödningen, minska smittspridning till grundvatten och se till att miljökvalitetsnormer uppnås. Uppsala har en av Sveriges största befolkningar på landsbygden och antalet små avlopp är därför omfattande. Många avlopp är bristfälliga jämfört med dagens krav och behöver åtgärdas. Nämndens tillsyn fyller här en viktig funktion. Tillsynen av enskilda avlopp i stora drag är att ca 500 fastighetsägare av ca 12 000 får ett brev om tillsyn varje år. Det är framförallt tillsyn av äldre markbaserade avlopp, men också små och mellanstora reningsverk. Det blir allt mer vanligt att välja ett minireningsverk istället för en markbaserad avloppslösning.

Satsningen på tillsyn av små avlopp i kommuner i Sverige med liknande antal små avlopp är på ungefär samma nivå som i Uppsala. Antalen tillkommande små enskilda avlopp framförallt med vattentoalett är fler i Uppsala kommun än i kommuner med likvärdigt antal små avlopp. Dessa avlopp är både för nya bostäder och för befintlig bebyggelse på grund av att avloppet måste bytas ut. Det kommunala avloppsnätet byggs inte ut till befintlig bebyggelse idag om det inte tillkommer nya verksamhetsområden i närheten på grund av nya detaljplaner. Nämnden behöver

avsätta förhållandevis stora resurser till inkommande tillståndsansökningar på grund av att det finns så många bristfälliga avlopp som bytas ut, men också för att det tillkommer många nya bostäder som i sin tur behöver enskilt avlopp på landsbygden. Nämnden kan se en trend av ökat byggande på landsbygden – rekordmånga bygglovsremisser från plan- och byggnadsnämnden och ansökningar om tillstånd till enskilt avlopp kom in under året.

Områdesskydd

Nämnden pausade den planerade strandskyddstillsynen som påbörjades år 2020 vid sjön Trehörningen, men gick vidare med ärenden från 2020 till beslut. Nämnden fortsätter med den planerade tillsynen år 2022. Tillsynen av strandskydd är tidskrävande. Eftersom en strandfastighet inte är en miljöfarlig verksamhet är det svårt att finansiera hela tillsynen med avgifter från fastighetsägarna. Det krävs betydligt mer resurser för att åstadkomma en betydande tillsyn av strandskyddet i kommunen än de resurser som finns idag. Även om tillsynen är begränsad så har den effekt genom att information sprids.

Nämnden har tillsyn av de kommunala naturreservaten som ett led för att ha en god livsmiljö i kommunen. Reservaten besöks mer på grund av covid-19 än före pandemin även om en viss minskning har skett under 2021 jämfört med tidigare år. Tillsyn skedde i ett par reservat inför valborgsmässofirande. Nämnden har haft dialog med förvaltare och andra aktörer i kommunen kring olika frågor. Orienteringstävlingen O-ringen som var planerad att genomföras år 2020 i flera av Uppsalas naturreservat under sommaren, meddelade att tävlingen flyttas fram ytterligare ett år.

Livsmedelskontroll

Covid-19 pandemin ändrade förutsättningarna för nämndens arbete med livsmedelskontroll. I det allvarliga läge som rådde blev det nödvändigt att personal som från början var avsatt för livsmedelskontroll istället fick utföra trängseltillsyn. Ett arbete för att göra livsmedelskontrollen mer effektiv har pågått under året. Bland annat har en arbetsgrupp arbetat med att se över rutinen för sanktioner och uppföljning. Förvaltningen har också deltagit i flera nationella arbetsgrupper som leds av Livsmedelsverket.

Uppsala kommun är en av de kommuner i landet med absolut flest antal vattenverk. Därför är det viktigt att nämnden är med och utvecklar dricksvattenkontrollen. Nämnden har under året deltagit i en nationell arbetsgrupp om dricksvattenkontroll, arbetat med utbyte med andra kommuner och arbetat för att utveckla rutiner och målformulering.

Tillståndsenheten

Tillståndsenheten utövar prövning av ansökan om serveringstillstånd och tillstånd för tobaksförsäljning. Enheten ansvarar också för tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lagen om receptfria läkemedel samt lotterilagen.

Regelverket om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen har inneburit att tillståndsenheten i samarbete med livsmedelsenheten har kontrollerat trängsel på restauranger. Över 1 600 kontroller har genomförts under året. Många verksamheter var också tillfälligt stängda eller hade så få gäster att yttre tillsyn enligt alkohollagen inte var meningsfull pga. restriktioner, exempelvis begränsningar av serveringstiderna (upphörde i juli). Kommunen beslutade att efterskänka tillsynsavgifterna för 2021 och

2022 på grund av pandemin för att underlätta för näringslivet och tillsynen finansieras istället av kommunbidrag.

En följd av spridningen av covid-19 är att många restauranger har ekonomiska problem eller riskerar att få. Alkohollagen ställer krav på ekonomisk lämplighet och till exempel misskött skattebetalningar går stick i stäv med lagstiftningens intentioner. Även seriösa företagare kan få tillfälliga ekonomiska svårigheter, särskilt under en extraordinär händelse som rådande pandemi. Bedömningar av den ekonomiska lämpligheten kommer därför bli mer komplicerade under de kommande åren. Hänsyn behöver bland annat tas till om tillståndshavaren har visat vilja att göra rätt. Öppna kontakter med Kronofogdemyndigheten och en välskött avbetalningsplan är exempel på förmildrande omständigheter som nämnden kommer att behöva ta hänsyn till. När nya ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd kommer in ska också den ekonomiska lämpligheten bedömas. Det kommer då bli nödvändigt att ta med i bedömningen hur sökandens ekonomi sett ut innan covid-19 pandemin.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Under året vände ärendebalansen uppåt vilket till viss del är en följd av något lägre effektivitet i handläggningen, på grund av restriktioner kopplat till den pågående pandemin. Även en något lägre bemanning är en bidragande orsak till att ärendebalansen ökat. Den ökade ärendebalansen har påverkat väntetiderna negativt.

Under slutet av året genomfördes två rekryteringar för att förstärka såväl kompetens på myndigheten, som resurser att hantera väntande förrättningar. Ytterligare rekrytering kommer att genomföras i början av 2022.

Framtida utmaningar

Kompetensförsörjning. Kompetensförsörjning är en särskilt viktig framtidsfråga för nämnden. Nämndens arbetsområde blir mer och mer komplext i form av ny lagstiftning som kräver specialistkompetens. Inom flera av nämndens ansvarsområden utbildas idag för få personer. Att fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare som lyckas rekrytera och behålla medarbetare är därför mycket viktigt. Förvaltningen kommer arbeta med att utveckla sin kompetensförsörjningsplan.

Nämnden behöver vara redo att möta förändrade behov och ha så väl kapacitet och arbetssätt som möjliggör för nämnden att ta sig an nya ansvarsområden.

Verksamhets- och digital utveckling. Verksamhets- och digital utveckling betraktas inte längre som ett eget strategiskt område utan i stället som en bas som ska möjliggöra nödvändig utveckling inom de andra områdena. Nämnden behöver till exempel vissa e-tjänster för att kunna erbjuda den service som invånare och företagare förväntar sig och det behövs verktyg för att följa upp förvaltningens arbete vilket är en del av området hållbara och effektiva arbetssätt.

Prioriterade områden under 2022 är:

- *Effektivisering av strandskyddstillsynen genom AI-identifiering av kartor*
Projektet går ut på att låta artificiell intelligens (så kallad AI) genomföra jämförelser av kartor från olika perioder för att på så vis kunna hitta variationer. På så vis skulle man kunna upptäcka till exempel överträdelser på strandskydd vilket skulle kunna leda till en mer effektiv strandskyddstillsyn.
- *Synliggöra statistik bättre*
Genom att börja använda smartare analysverktyg är vår målsättning att kunna

lägga mer tid på själva analysen av den data vi samlar in i vår verksamhet än på själva insamlandet och sammanställandet. Det finns en fortsatt ambition att kunna hämta information från handläggarstöden till ett statistiksystem för att därigenom säkerställa att förvaltningen i allt större utsträckning tillämpar datadriven verksamhetsutveckling.

- *Utveckla användandet av GIS*
En annan viktig integration handlar om att kunna hämta information från handläggarstödet till en karttjänst för att kombinera verksamhetsinformationen med geografisk information i kartan. Under 2022 kommer förvaltningen publicera mer information på kommunens gemensamma kartor som allmänheten kommer åt.
- *Vidareutveckla ärendehanteringssystem och arbets sätt*
Arbeta vidare med samtliga våra ärendehanteringssystem (Ecos, DHS, Trossen) och fortsätta utveckla våra arbets sätt och digitalisera/automatisera det vi kan. Införa e-tjänster som möjliggör för verksamhetsutövarna att se sina ärenden och göra mer själva.

Lagändringar. Exempel på ständiga utmaningar för nämndens tillsynsverksamhet är ny lagstiftning, väntan på ny lagstiftning och annonsering av lagändringar som försenas (föreskrifter och EU-direktiv). Ofta finns inte heller tillsynsvägledning från tillsynsvägläggande myndigheter att tillgå när ny lagstiftning träder i kraft. Nämnden behöver vara redo att hantera förändringar och ha så väl kapacitet och arbets sätt som möjliggör för nämnden att genomföra sitt uppdrag i en föränderlig omvärld.

Efterhandsdebitering inom livsmedelskontrollen Idag tas avgifter för livsmedelskontroll ut i förskott. I april 2021 trädde Förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter i kraft. Enligt den nya förordningen ska avgifter tas ut efter det att kontrollen utförts. En övergångsperiod har införts så att det är möjligt med förhandsdebitering till och med utgången av 2023.

Förvaltningen ser att principen med efterhandsdebitering innehåller en rad potentiella fördelar för företagen och kan öka företagets förståelse och acceptans för avgiftssystemets konstruktion. Förändringen medför dock utmaningar för nämnden som tillsyns- och kontrollmyndighet eftersom det blir svårare att prognostisera nämndens intäkter och därför svårare att planera och genomföra tillsyn och kontroll.

Ny riskklassningsmodell. Livsmedelsverket planerar att införa en ny riskklassningsmodell för livsmedelsverksamheter. Enligt planen ska omklassning av samtliga livsmedelsverksamheter göras under 2023. Modellen ska sedan användas som underlag för planering av kontrollen med start 2024. I det nuvarande systemet leder olika parametrar som verksamhetens storlek, olika risker i verksamheten samt myndighetens tidigare erfarenhet av verksamheten till ett visst antal kontrolltimmar per år. I den nya modellen anges istället en kontrollfrekvens på antal kontroller fördelat på en femårsperiod. Erfarenhetsklassning tas bort och reduktion av kontrolltid kan också fås genom tredjepartscertifiering. En del av kontrollen kommer att flyttas från detaljhandelsledet (butiker och restauranger) och istället utföras på kedjornas huvudkontor, hos tillverkare eller i grossistledet. Denna förskjutning av kontroll kan leda till att mindre kontroll ska utföras av nämndens inspektörer.

Särskilt utmanande sakfrågor

Uppsalas tillväxt och nyttjandet av natur och miljö. Uppsala växer och det finns ett stort behov av nya bostäder och lokaler. Samtidigt behöver kommunen möta utmaningar kring luftkvalitet och buller och stärka och bevara hälsosamma och attraktiva

livsmiljöer. Dessutom ska klimatutsläpp och annan miljöpåverkan minska. Att stärka ekosystemtjänster, anpassa oss till ett förändrat klimat och värna utemiljöns kvaliteter samtidigt som staden förtätas är nyckelfrågor.

Miljö- och hälsoskydds nämnden har en viktig roll i stadsbyggnadsprocessen genom miljögranskning av detaljplaner och program. En väl fungerande samverkan i planprocessen är central när Uppsala växer. För att uppnå ambitionerna i kommunens klimat- och miljöarbete är det viktigt att nämndens kunskap och synpunkter tas tillvara tidigt i stadsbyggnadsprocessen.

I Uppsala byggs det ofta i områden där det tidigare varit industrier. I staden finns också gamla lertäkter som fyllts igen som deponier. Det ställer höga krav på sanering av marken och på tillsyn av hur de förorenade massorna hanteras. Att säkerställa att miljökraven tillgodoses vid exploatering och omställning till bostadsområde är ett utmanande och viktigt arbete med många inblandade aktörer.

Att värna om allemansrätten och växt och djurlivet i kommunens strandområden är en viktig uppgift för nämnden framöver. O-ringen som planeras 2022, är ett exempel på hur Uppsala är en attraktiv stad med fina orienteringsskogar nära stadskärnan.

Nämnden ser ett ökat tryck på att nyttja de fina naturområden som kommunen erbjuder, särskilt den nära stadskärnan. I och med covid-19 har nyttjandet av naturreservaten varit högre än normalt även om det skett en viss avmattning under 2021 i jämförelse med 2020. Det är en utmaning att förena ett intensivt nyttjande av reservaten med skydd av djur och natur och utmaningen förväntas kvarstå.

Det är ytterst viktigt att tillsyn av strandskydd utövas ur ett rättssäkerhetsperspektiv. En stor utmaning är därför att bedriva en strandskyddstillsyn som är kontinuerlig och effektiv med små resurser. Uppsalas stränder har blivit mer välbesökta under pandemin och det kan bli tätt på badstränderna när det är värmeböljor som troligen också kommer att bli mer vanliga orsakat av klimatförändringar. Allmänhetens tillgång till strandnära områden är därför viktiga att bibehålla och det finns risk för att fler privatpersoner bygger egna bryggor.

Behov av arbete mot social oro och illegal verksamhet för ökad trygghet Nämnden ser behov av ökad samverkan med andra myndigheter genom till exempel myndighetsgemensam tillsyn mot misstänkt illegal verksamhet samt genom att kunna dela information med andra kommuner och myndigheter. Nämnden har börjat bygga upp sin kompetens och har tagit fram arbetssätt och rutiner. Det har skett genom att inhämta information samt kunskap från andra kommuner och myndigheter som har erfarenhet inom området. Nämnden har också fått bra kontakt med andra myndigheter och kommit in i några nätverk för samverkan. Arbetet mot social oro och illegal verksamhet tar tid och kräver tålamod.

Genom samverkan kan nämnden bidra till rättvisa villkor för företagande och motverka illegal ekonomi och organiserad brottslighet. Nämnden ser behov av ökad samverkan kring tillsyn av branscher som nagelsalonger, massagesalonger, livsmedel, tobak, byggarbetsplatser, bilskrotar, fordonsvård och avfallshantering. Arbetet kommer att genomföras i samband med nämndens ordinarie tillsyn och kontroll.

Trygghet och tillit är viktiga grundförutsättningar för samhället. Det är viktigt att nämnden samverka med andra aktörer i kommunen, andra kommuner och andra myndigheter för att bidra till att Uppsala ska vara en trygg kommun att verka och leva i.

Dricksvattnet behöver säkerställas. Uppsala- och Vattholmaåsarna utgör en av Sveriges viktigaste grundvattenförekomster. Den förser stora delar av befolkningen i

kommunen med dricksvatten. Utmaningen i Uppsala är att den grundvattenförande åsen passerar rakt igenom staden med miljöstörande verksamheter som påverkar grundvattenkvaliteten. Att säkerställa nuvarande och framtida dricksvattentäkter är överordnat i stort sett all annan planering och riskbedömningar utifrån riktlinjer som rör dricksvatten kommer att styra mycket av nämndens tillsyn framöver. Stora delar av Uppsala stad är vattenskyddsområde och därför krävs dispens från vattenskyddsföreskrifterna vid byggnationer. Här gör nämnden ett viktigt arbete som remissinstans för länsstyrelsen som fattar besluten.

Högfluorerande ämnen (PFAS) i mark och grundvatten. Uppsala har problem med högfluorerade ämnen (PFAS) i grundvatten, dricksvatten, ytvatten och mark. PFAS är en grupp svårnedbrytbara och miljöfarliga ämnen som finns i bland annat impregneringsmedel och brandskum och som tidigare hittats i relativt höga halter i det kommunala dricksvattnet. Försvarsmaktens tidigare verksamhet på Ärna har pekats ut som en källa men PFAS förekommer också i andra verksamheter i kommunen enligt nämndens kartläggning. Problemet med PFAS-föroreningar ställer höga krav på att nämnden följer med i kunskapsutvecklingen och bedömningar över hur föroreningarna kan hanteras.

Nämnden behöver kunna bedöma risker med konsumtion av fisk fångad i Fyrisån och behovet av en eventuell kostrekommendation. Nämnden utreder kommunens möjligheter att provta fisk. Det råder idag brist på kunskap vad gäller halter av PFAS-ämnen i fisk.

Nya dricksvattendirektivet. EU:s nya dricksvattendirektiv skärper arbetet med fortsatt säkert dricksvatten och innehåller många nya krav. Bland nyheterna finns gränsvärden och krav på att bland annat PFAS och bisfenol A kontrolleras. Det ställs också krav på att riskbedömningar ska göras tidigare i dricksvattenkedjan. Det nya direktivet är mycket mer omfattande än det föregående och innebär i praktiken att fler myndigheter än Livsmedelsverket involveras. I samband med att direktivet implementeras i Sveriges lagstiftning kommer nya dricksvattenföreskrifter att tas fram under 2022.

Nämnden har kontrollansvaret för ca 120 dricksvattenanläggningar. Därför kommer utformningen av den svenska lagstiftningen påverka nämnden väsentligt. Det är viktigt att nämnden fortsätter att bibehålla en hög kompetens på området.

Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2021–2027. Kommunerna ska särskilt utöka och prioritera sin tillsyn av miljöfarliga verksamheter enligt (miljöbalk (1998:808) (MB))9 kap, förorenade områden enligt MB 10 kap, jordbruk och annan verksamhet enligt MB 12 kap.

Tillsyn av miljöfarliga verksamheter behöver bedrivas i större omfattning, mer riktat och prioriterat än idag för att följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenmiljön genomförs åtgärder som behövs för att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten. Vattenmyndigheten bedömer särskilt att kommunerna i större utsträckning än hittills behöver genomföra tillsyn, utifrån en tillsynsplanering som utgår från ett avrinningsområdesperspektiv.

Förorenade områden. För att uppnå nationella miljömål, stödja samhällsplaneringen och en hållbar samhällsutveckling genom exploatering av tidigare industriområden och deponier behöver arbetet med förorenade områden stärkas. Tillsynsområdet är ett fokusområde i den nationella strategin för miljöbalkstillsynen 2022–2024. Tillsynsmyndigheterna ska enligt strategin bedriva aktiv tillsyn av förorenade områden med mycket stor risk respektive stor risk för människors hälsa och miljön (riskklass 1 och 2) utifrån en fastställd handlingsplan. Antalet områden som har ett utrett ansvar

och där undersökningar eller efterbehandlingar genomförs ska öka under tidsperioden. Här gör nämnden ett viktigt arbete genom att ta fram en handlingsplan, identifiera ansvariga för de förorenade områdena, förelägga om markundersökningar och slutligen efterbehandling.

Förskolor och skolor – eftersatt underhåll och platsbrist. Nämnden kan i sin tillsyn av skolor och förskolor se att platsbrist och eftersatt underhåll av skol- och förskolelokaler innebär utmaningar i inomhusmiljön. Vid kontrollerna av hur miljöbalken följs påträffas ofta fastighetsrelaterade brister som till exempel bristfällig ventilation i förhållande till antalet elever, för höga ljudnivåer från installationer och även bristfälliga städrutiner som påverkar inomhusmiljön på skolan på ett negativt sätt. För att säkerställa hälsosamma inomhusmiljöer för alla barn i skolan och förskolan ser nämnden ett stort behov av att fortsätta investeringar sker i både nya lokaler och underhåll av befintliga byggnader. Rutinerna och arbetsfördelningen mellan utbildningsnämnden, kommunens fastighetsavdelning och Uppsala kommun Skolfastigheter AB behöver utvecklas och stärkas så att påvisade brister i inomhusmiljön kan hanteras och åtgärdas. Under året har miljöförvaltningens tillsyn ledd till ett föreläggande om förbud mot att bedriva skolverksamhet i en skollokal pga. av fukt- och mögelproblem som inte åtgärdades under en längre period. I sitt arbete ser miljöförvaltningen även att tillfälliga skol- och förskolelokaler används längre än planerat. Kommunen behöver med framförhållning planera lokaler med goda förutsättningar för elever och barn och i god tid titta på evakueringslösningar om nuvarande lokaler bedöms som olämpliga.

Idrottsanläggningar – bristande egenkontroll och ansvarsfördelning. Nämnden kan i sin tillsyn på idrottsanläggningar se brister i ansvarsfördelningen och egenkontrollrutinerna. Vid kontrollerna påträffas ofta brister i egenkontrollen och gällande en fastställd ansvarsfördelning som till exempel bristfällig städning eller att ingen städning sker på helger, avsaknad av rutiner för att förebygga tillväxt av legionella och rutiner för ventilationens drifttider vid uthyrning på kvällar och helger. En utmaning är att många parter är inblandade i drift, underhåll, uthyrning och användning av idrottsanläggningar. Stillastående vatten i tappställen som används sällan ökar risken för tillväxt av legionella. Vissa idrottsanläggningar kan vara stängda under flera veckor under sommaruppehållet utan förebyggande eller uppföljande åtgärder.

I sitt arbete ser miljöförvaltningen även att de flesta idrottsanläggningar saknade städning på helgerna, fastän intensiv uthyrning pågår på lördagar och söndagar, vilket leder till bristande hygien och en utmaning i att minska och förhindra smittspridning. För att säkerställa hälsosamma inomhusmiljöer på idrottsanläggningar för alla invånare och särskilt barn, ser nämnden ett stort behov av att investeringar sker i underhåll av befintliga byggnader samt att budgetering sker för en tillfredställande städning som kan ske alla dagar som en anläggning används.

Rutinerna och arbetsfördelningen mellan bland annat Uppsala Arenor och Fastigheter, Idrotts- och fritidsnämnden, kommunens fastighetsavdelning, fastighetsägare och städbolag behöver utvecklas och stärkas så att påvisade brister i inomhusmiljön kan hanteras och åtgärdas.

Energitillsyn. Effektiv energianvändning, med minskad energiproduktion som följd, bidrar positivt till många miljömål, exempelvis Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft och God bebyggd miljö. Nämnden träffar många olika verksamheter inom ramen för sin tillsyn enligt miljöbalken och kan genom sin energitillsyn bidra till minskad klimatpåverkan. Verksamhetsutövarna behöver många gånger mer kunskap om

företagets energianvändning för att kunna göra medvetna val och vidta energibesparande åtgärder till förmån för klimatet och verksamhetens ekonomi. Nämnden kommer att fortsätta utveckla sitt arbete med att bidra till minskad klimatpåverkan genom tillsyn av energihushållning och energieffektivisering enligt Naturvårdsverkets strategi för miljöbalktillsyn för fokusområdet energihushållning.

Många enskilda avlopp. Under 2021 har nämnden fått in dubbelt så många bygglovsremisser eller remisser om förhandsbesked för byggande på landsbygden än vad som kommit in varje år de senaste tre åren. Det ger en tydlig indikation på ökat byggande på landsbygden vilket innebär fler nya enskilda avlopp och dricksvattenbrunnar. Det kommunala VA-nätet byggs inte ut i snabbare takt än det tillkommer nya bostäder på landsbygden. Det betyder i sin tur att prövning och tillsyn av enskilda avlopp inte kommer att minska framöver.

Att komma tillrätta med alla bristfälliga små avlopp i kommunen innebär en stor utmaning. Uppsala är en av de kommuner som har flest enskilda avloppsanläggningar och flera av dessa är ålderstigna och kommer behöva åtgärdas. Att åtgärda sin avloppsanläggning kan innebära en avsevärd kostnad. Fastighetsägare med eget avlopp behöver bli mer medvetna om de återkommande kostnader ett eget avlopp innebär. Även om Uppsala har en väl fungerande tillsyn som under de senaste åren har ökat något, så innebär en ökad tillsyn också fler ansökningar om nya enskilda avlopp. Denna dominoeffekt innebär att mer resurser behövs för enskilda avlopp. Att öka tillsynen ytterligare just nu skulle inte fungera rent praktiskt eftersom det inte finns tillräckligt med entreprenörer som kan anlägga nya avlopp.

VA-planen för en hållbar vatten- och avloppsförsörjning i hela kommunen är nu beslutad och är ett centralt underlag både för hur nämndens framtida tillsyn ska utformas och för fastighetsägare som behöver tydlighet och förutsägbarhet kring var och när kommunalt avlopp kommer att byggas ut. En utmaning framöver är att samordna åtgärder kopplat till VA-planen.

Kontakt med livsmedel. Från 15 juli 2021 är det möjligt för myndigheter i Sverige att kontrollera att verksamheter som tillverkar, förädlar eller distribuerar kontaktmaterial följer kontaktmateriallagstiftningen. Utsedda kontrollmyndigheter är kommunerna.

Kontaktmaterial ska tillverkas i enlighet med god tillverkningssed så att de under normala eller förutsebara användningsförhållanden inte överför sina beståndsdelar till livsmedlen, genom så kallad migration, i sådana kvantiteter att det skulle kunna utgöra en fara för människors hälsa eller att livsmedlen får försämrade sammansättning, lukt eller smak. Konsumenten får inte heller vilseledas av märkning eller marknadsföring av kontaktmaterial. Detta område är nytt för livsmedelskontrollen och ställer krav på kompetens kring materialsammansättning och kemiska risker.

Räddningsnämnden

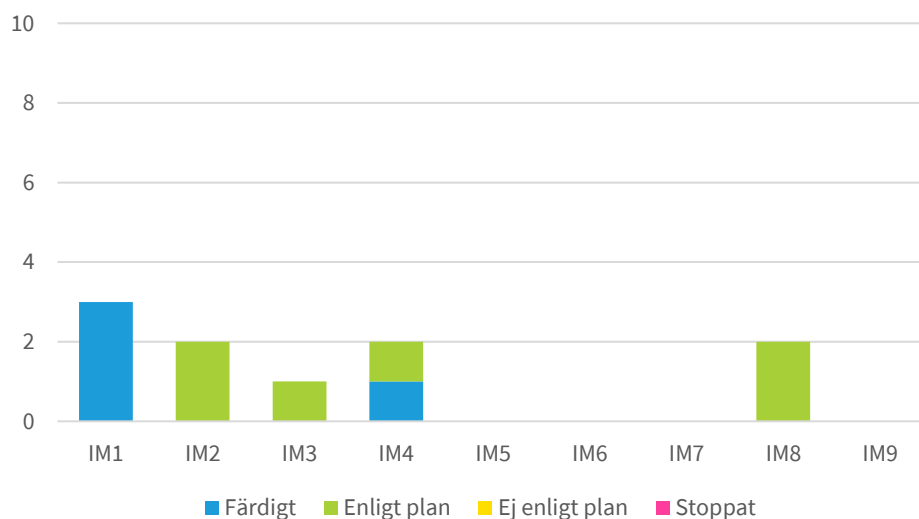
Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner, där Uppsala kommun är värdkommun. Räddningsnämnden styrs av alla tre kommuner främst genom ett avtal mellan kommunerna, ett reglemente och ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Dessa styrdokument är antagna av alla tre kommuners kommunfullmäktige. De avsnitt i Mål och budget som berör räddningsnämnden är framtagna i samråd med Tierp och Östhammars kommuner.

Räddningsnämnden ansvarar för att bedriva en effektiv räddningstjänstverksamhet i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Kommunstyrelserna i alla tre kommuner har en uppsyningsplikt över den gemensamma nämnden. Fullmäktige i alla tre kommuner har rätt att begära upplysningar från nämnden. Ordförande, vice ordförande och anställda i den gemensamma nämnden är skyldiga att lämna upplysningar vid alla tre kommuners fullmäktigesammanträden. Ledamöter i alla tre kommuners kommunfullmäktige får ställa interpellationer eller frågor till nämndens ordförande. Nämnden ska också granskas av revisorer från alla tre kommuner. Hela rättsfiguren kan karaktäriseras som en hybrid, invävd i alla tre kommuner med en stark karaktär av egenregiverksamhet. Nämndens verksamhet omfattar olycksförebyggande verksamhet, tillsyn, rengöring och brandskyddskontroll, räddningsinsatser och olycksutredning enligt lagen om skydd mot olyckor. Nämndens verksamhet omfattar också tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Nämnden ska stödja andra nämnder i alla tre kommuner inom sitt kompetensområde. Ett nytt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor gäller från och med 2020.

Nämnden ska också i möjligaste mån inom sitt ansvarsområde medverka till de kommunövergripande målen från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Räddningsnämnden har blivit färdig med fyra av tio uppdrag. Övriga sex uppdrag pågår enligt plan.

Figur 8. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis

- höjt sin förmåga att motstå störningar och bedriva räddningstjänstverksamhet under olika typer av kriser
- omarbetat handlingsprogrammet för skydd mot olyckor efter att lagen om skydd mot olyckor trätt i kraft 1 januari 2021. Ett reviderat handlingsprogram antogs av kommunfullmäktige i december.

- utvecklat och stärkt samarbetet med andra räddningstjänstorganisationer. Samarbetet har fått namnet Räddningsregion östra Svealand. Samarbetet omfattade initialt utryckningsverksamheten men har det senaste året utvecklats till att också omfatta förebyggande frågor, jämställdhet och rekrytering.
- bidragit starkt till fokusområdet trygghet, inte minst genom sin närvaro på landsbygden där deltidsbrandmännen är mycket uppskattade.

Nämndens verksamhet styrs i första hand genom Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2022 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet innehåller fem mål, och trafikljusen nedan visar utfall 2021 och prognos för 2022.

Inriktningsmål	Utfall 2021	Prognos 2022
1. Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd		
2. Riskgrupper har ett bra brandskydd		
3. Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn		
4. Räddningstjänsten har en stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden		
5. Räddningstjänsten har god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig		

Figur 9. Utfall 2021 för handlingsprogrammets fem mål och prognos för 2022.

Räddningsnämnden har inte nått uppsatta målsättningar för två inriktningsmål:

När det gäller att riskgrupper ska ha ett bra brandskydd har förutsättningarna för att samarbeta med andra aktörer påverkats starkt av pandemin. Nämndens bedömning är att förutsättningarna kommer bli bättre under 2022.

När det gäller förmågan under höjd beredskap saknas fortfarande planeringsinriktningar från centrala myndigheter. I det senaste försvarsbeslutet finns inte någon satsning på kommunal räddningstjänst, och räddningsnämnden har inte resurser för att öka förmågan och klara de uppgifter som räddningstjänsten har under höjd beredskap enligt lagen om skydd mot olyckor.

Räddningsnämnden vill lyfta att brandförsvarets samarbete med stadsbyggnadsförvaltningen och Uppsala Vatten AB har fortsatt att utvecklas, en viktig fråga inte minst när det handlar om utbyggnad av nya områden. Nämnden vill också lyfta en god dialog mellan Uppsalahem och brandförsvaret i frågor om hållbart brandskydd i bostäder.

Samarbeten med andra är en förutsättning för att nämnden ska lyckas med sina uppdrag. Samarbete, erfarenhetsutbyte och benchmarking med andra räddningstjänstorganisationer är av stor vikt. Ledamöter i nämnden har kontinuerligt erfarenhetsutbyte med kollegor i andra större städer. Samarbetet i Räddningsregion östra Svealand är också en starkt bidragande orsak till en ökad förmåga och kvalitet för verksamheten.

Ekonomiskt resultat

Räddningsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2021	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	1	0	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	177	0	1	2
Nämnden totalt	178	0	2	2

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2021	2021	2020	202108
Investeringar	12	12	17	12

Tabell 7. Ekonomiskt resultat.

Räddningsnämndens resultat var ett nollresultat.

Intäkterna var något högre än budget och beror främst på ersättning från staten för sjuklönekostnader och realisationsintäkter från försäljningar av anläggningstillgångar.

Lönekostnaderna har följt budget under året. Lokalhyreskostnaderna var lägre än budgeterat vilket beror på att en del fastighetsanpassningar inte blev färdiga och därmed fick nämnden under året inte ökade lokalhyror för dessa anpassningar. Övriga verksamhetskostnader var något högre än budget vilket beror på ökade kostnader för reparation och underhåll av fordon och inventarier.

Investeringar

Nämndens investeringsbudget var 12 miljoner kronor och årets investeringar motsvarar budgeten om 12 miljoner kronor. De större investeringarna är brandfordon och brandmateriel.

Utvecklingen inom nämndens ansvarsområden

Följande jämförelser har hämtats från SKR:s verktyg Kolada. Uppsala kommun har jämförts med andra kommuner i kategorin ”Större städer”.

Antalet utvecklade bränder i byggnad skiljer sig inte från tidigare år. Uppsala tillhör den fjärdedel av kommunerna som har bäst resultat. I jämförelse med andra större städer är Uppsala också en kommun som har ett bra resultat.

Med responstid för räddningstjänst avses tid från när 112-anropet ankom till första resurs är på plats. Jämfört med andra kommuner har Uppsala en kortare responstid än många andra.

Samhällets kostnader för olyckor per invånare ligger på en mycket låg nivå vid en nationell jämförelse. Enligt SKR:s jämförelse har ingen annan kommun lägre kostnader per invånare än Uppsala. Orsakerna kan vara många, men en snabb och effektiv räddningstjänst bör vara bidragande. Andra orsaker kan till exempel vara en trafikplanering som minskar antalet olyckor.

Kostnaden för räddningstjänstverksamheten uppgick 2021 till 753 kronor per invånare, vilket är ungefär ett medelvärde vid jämförelse med andra kommuner inom kategorin större städer.

Nämndens kostnader beror mycket starkt till vilken beredskap som ska finnas. Vilken förmåga ska finnas när en olycka inträffar, och hur snabbt hjälp ska komma till olycksplatsen? Kostnaden påverkas mycket lite av *antalet* olyckor som inträffar.

Framtida utmaningar

Behov av utökad organisation. I takt med att Uppsala växer behöver också brandförsvarets organisation utökas med fler handläggare för att hantera ökat antal tillsynsärenden, tillståndsärenden, olycksundersökningar och remisser från polisen, miljönämnden med flera. Organisationen behöver också utökas med fler resurser för att kunna hantera fler och samtidigt räddningsinsatser. En ny brandstation i södra staden kommer att behövas på sikt. I närtid bör beredskapen på station Fyrislund ökas för att möta behoven när kommunen växer.

Stärka förmågan under höjd beredskap. Nämnden behöver också utökade resurser för att kunna stärka förmågan till räddningstjänst under höjd beredskap, vilket kommer preciseras i mål- och budgetprocessen för 2023. I arbetet med kommunens ledningsplan vid höjd beredskap bör det också utredas hur en gemensam nämnds verksamhet styrs under höjd beredskap.

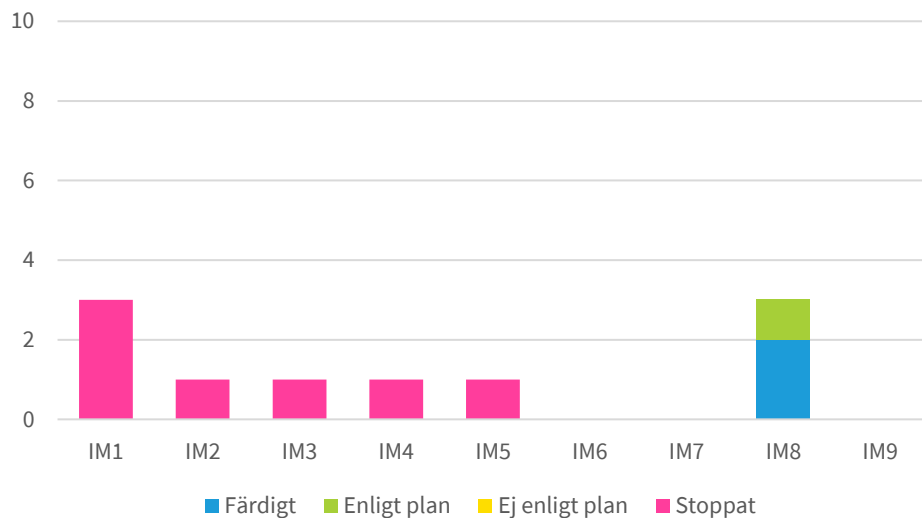
Åldrande befolkning. Befolkningsutvecklingen i Uppsala kommun innebär att antalet äldre människor kommer att öka. Många bor också kvar i egen bostad även när mycket stöd i vardagen behövs. Räddningsnämnden poängterar vikten av att bra brandskydd som motsvarar dessa individers behov och att samarbetet mellan brandförsvaret och vård- och omsorgsförvaltningen som särskilt viktigt för ett tryggt och säkert boende för äldre som inte kan sätta sig själv i säkerhet om det skulle börja brinna.

Namngivningsnämnden

Namngivningsnämnden har till uppgift att besluta om namn på kvarter, gator, bostadsområden, vägar, broar och allmänna platser.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Namngivningsnämnden har blivit färdig med två av tio uppdrag. Ett uppdrag pågår enligt plan. Sju uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte omfattas av nämndens verksamhetsområde.

Figur 10. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla de inriktningsmål den är berörd av.

Nämnden har exempelvis

- fattat beslut om att namnge en park i Luthagen Geometriparken efter ett förslag från Sverkerskolans elever inom projektet Säker skolväg.
- arbetat med att lyfta fram kvinnorna för att minska snedfördelningen då flerfaldigt många fler män genom tiderna har hedrats med namn på gator och platser.
- hedrat matematikern Sonja Lyttkens (1919–2014) som den första kvinnan att få ett kvarter i Flogsta uppkallat efter sig där namnkategorin är kända professorer och universitetstjänstemän i Uppsala.
- officiellt antagit namnet Svandammen vilket tidigare varit ett allmänt vedertaget inofficiellt namn på dammen nedanför slottet invid stadsparken.
- samlat in över 300 namnförslag till de sydöstra stadsdelarna genom medborgardialog.

Ekonomiskt resultat

Namngivningsnämnden		Resultat		
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2021	2021	2020	202108
Politisk verksamhet	0,4	-0,5	-0,4	-0,4
Infrastruktur, skydd m.m	1,2	0,6	0,5	0,4
Nämnden totalt	1,6	0,1	0,2	0,0

Tabell 8. Ekonomiskt resultat.

Namngivningsnämndens resultat var ett överskott om 0,1 miljoner kronor.

Avvikelsen beror på uteblivet föreläsningarsvode samt lägre kostnader relaterade till att fysiska nämndmöten ersatts av digitala möten. Avvikelsen är pandemirelaterad.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Nämnden följer utvecklingen inom sitt verksamhetsområde utifrån nyckeltal knutna till processerna inom nämndens ansvar. De memorialnamn som fastställts är Anna Fabris park och kvartersnamnet Sonja Lyttkens.

Namn har beslutats inom detaljplan för Östra Sala backe, etapp 3b, detaljplan för Hammarparken, detaljplan för Norra Hovstallängen, detaljplan för ny skola i Gottsunda och detaljplan för Flogstaskolan.

Dessutom har två parknamn i Luthagen beslutats samt ett vägnamn i Läby

Slutligen har en damm i Stadsträdgården namngivits.

Nämndens nyckeltal			Jämförelse 2020
Nyckeltal		Källa	
Antal memorialnamn varav kvinnonamn	2 av 2	Egen uppföljning	0 av 1
Antal namngivna gång- och cykelvägar	2	Egen uppföljning	1
Antal fastställda namn	49	Egen uppföljning	23

Tabell 9. Nämndens nyckeltal.

Framtida utmaningar

Ökad delaktighet. Nämnden kommer under 2022 och framåt fortsätta att arbeta för medborgarnas delaktighet och nå nya grupper.

Kompetensförsörjning. Det är viktigt att säkra kompetensförsörjningen inom verksamheten.

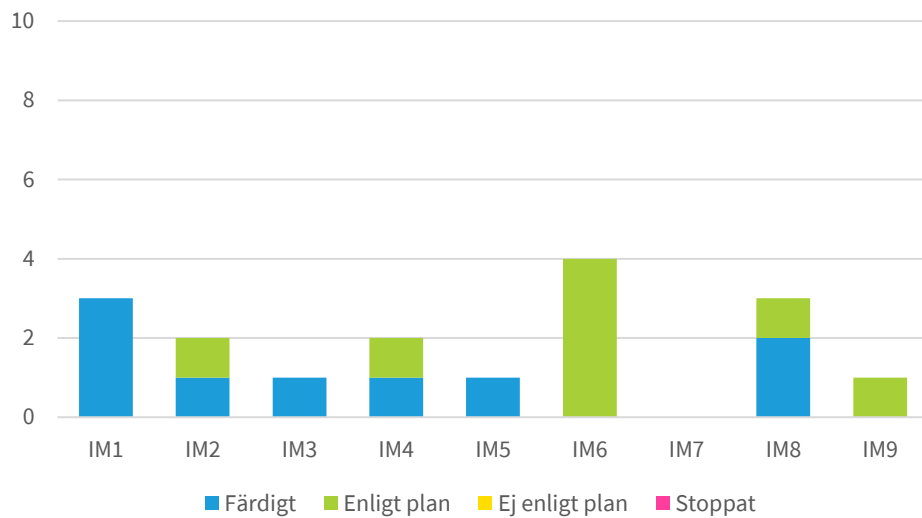
Hållbart arbetssätt. Nämnden ska säkra ett hållbart arbetssätt enligt riktlinjer och rutiner för verksamheten. Namngivningsarbetet ska både värna befintliga namn och progressivt arbeta för att låta namnen spegla mångfald och jämlikhet.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden har ett samlat ansvar för all pedagogisk verksamhet från förskola till och med gymnasieskola. Nämnden har därmed ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående förskola/skola, samt för fördelningen av resurser både till egen verksamhet och fristående enheter. Som huvudman har nämnden vidare ansvar för kvalitet och ekonomi i förskolor och skolor som drivs i kommunens regi.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Utbildningsnämnden har blivit färdig med nio av 17 uppdrag under året. Åtta uppdrag pågår enligt plan.

Figur 11. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis

- genomfört skolvalet 2021 som resulterade i fortsatt högt valdeltagande där 94,6 procent gjorde ett aktivt och godkänt skolval. Bland blivande förskoleklass elever fick 87,3 procent sitt förstahandsval och 97,6 procent någon av sina tre valda skolor
- gjort en samlad kvalitetsredovisning för den kommunala huvudmannens verksamhet som presenterats i nämnden i november. I den redovisades samtliga skolformers resultat och analyser av det gångna läsåret
- genomfört en omorganisation i den centrala förvaltningen som lättare ska kunna stödja skolformernas arbete

Ekonomiskt resultat

Utbildningsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2021	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	3	1	1	0
Förskoleverksamhet	1 583	51	64	38
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	2 835	78	71	71
Grundskola	124	-10	-3	-13
Gymnasieskola	927	1	7	1
Gymnasiesärskola	60	0	1	-1
Övriga verksamheter	0	0	1	1
Nämnden totalt	5 532	121	141	98

	KF-budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Investeringar	49	26	35	46

Tabell 10. Ekonomiskt resultat.

Utbildningsnämndens resultat var ett överskott om 121 miljoner kronor. Överskottet motsvarade 1,9 procent av nämndens totala intäkter.

Överskottet beror främst på att volymerna (antal barn och elever) inom samtliga skolformer förutom grundsärskolan varit lägre än budgeterat. Därutöver har de statliga ersättningarna varit högre än budgeterat samtidigt som kostnadsökningarna varit lägre än budget och därmed inte motsvarat intäktsökningen.

Intäkterna var 115 miljoner kronor högre än budget vilket främst beror på högre statliga ersättningar. Det statliga stödet ”skolmiljarden” tillkom med 27 miljoner kronor och fördelades till både fristående och kommunala skolor. Den statliga ersättningen för sjuklönekostnader ingår i utfallet med 21 miljoner kronor.

Kostnaderna var 8 miljoner kronor lägre än budget och det beror dels på färre barn och elever, främst inom kommunal huvudman, dels på pandemin. Hög sjukfrånvaro har medfört lägre personalkostnader. Vikariekostnaderna ökade inte i motsvarande grad eftersom även barn och elever har haft högre frånvaro än normalt samt att det varit svårigheter att tillsätta vikarier. I personalkostnaderna ingår engångsbelopp till lärarkollektivet om 9 miljoner kronor som följd av nya läraravtal som tecknades under våren.

Ersättningar till fristående huvudmän var 18 miljoner kronor lägre än budgeterat, vilket beror på färre barn och elever än budgeterat inom förskola, grundskola och gymnasieskola.

Övriga kostnader var 28 miljoner kronor högre än budgeterat eftersom inköp av förbrukningsinventarier och material har gjorts i större omfattning än budget.

Investeringar

Nämnden har nyttjat 26 miljoner kronor av tilldelad investeringsram om 49 miljoner kronor. Nämndens relativt låga investeringsgrad beror på försenade projekt men även på icke utnyttjade medel på skolnivå. Genomförda investeringar avser den kommunala huvudmannens investeringar. Den största investeringen är inventarier till Ellen Fries gymnasium som har utökat lokalytan inför höstterminen. I övrigt avser investeringarna anskaffning av inventarier i samband med lokalförändringar samt reinvesteringar i verksamheterna.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Varje huvudman ansvarar för att systematiskt följa upp, utvärdera och utveckla sin verksamhet. För den kommunala verksamheten görs kontinuerlig uppföljning, både månadsvis och med fördjupade tertiäluppföljningar. För respektive skolform lyfts utvalda förskolor och skolor, där huvudmannen valt att sätta in särskilda insatser.

Under 2021 har arbetet fortsatt med att stärka det sammanhållna kvalitetsarbetet och förbättra huvudmannens möjligheter till uppföljning.

Nämnden arbetar enligt ett övergripande årshjulet för redovisning av det systematiska kvalitetsarbetet. Årshjulet tydliggör hur nämnden ges möjlighet att följa utvecklingen och arbetet i den verksamhet man ansvarar för som huvudman. De redovisningar och analyser som förvaltningen tagit fram har utgjort ett kvalitetssäkrat och väl underbyggt underlag till nämndens verksamhetsplan. För den kommunala verksamheten görs kontinuerlig uppföljning, både månadsvis och med fördjupade tertiäluppföljningar. För

respektive skolform lyfts utvalda förskolor och skolor, där huvudmannen valt att sätta in särskilda insatser.

För varje skolform har en övergripande analys skrivits. I den presenteras de viktigaste analyserna av årets resultat samt de insatser som gjorts under läsåret. Dessa beskrivs kortfattat under rubrikerna för respektive skolform nedan.

Varje rektor gör en kvalitetsrapport som analyserar den egna verksamheten. Rapporterna innehåller gemensamma frågor som inriktas på att analysera förskolans respektive skolans resultat utifrån gjorda prognoser, beskriva insatser som genomförts och effekter av dessa samt att identifiera de viktigaste utvecklingsområdena. Nämnden får tillgång till varje rapport i en digital portal, tillsammans med övriga presentationer. Det gör att nämnden har tillgång till uppdaterade material och kan följa upp verksamheten oberoende av tid och rum.

Förskola

Antalet förskolebarn i Uppsala kommun har i snitt varit 11 913 vilket är 64 färre än 2020.

Hemkommun

Utbildningsnämnden har ansvar för tillsyn av fristående förskolor och fristående pedagogisk omsorg i kommunen. Under år 2021 genomfördes regelbunden tillsyn av 37 fristående förskolor. Av dessa var fyra förstagångstillsyner vid nystartade förskolor.

Tillsynsbesök och återkoppling har genomförts digitalt. Företrädare för verksamheten har filmat lokaler och lärmiljö. Filmerna har visats vid det digitala besöket och utbildningsförvaltningens representanter har med utgångspunkt i filmerna och i inskickad dokumentation kunnat ställa ingående frågor om planering av lärmiljö, undervisning och dokumentation. Vid digitala tillsynsbesök kan inte interaktionen barn och pedagoger granskas, men genom inskickad dokumentation av arbetet vid förskolan och genom att under det digitala besöket lyssna på hur rektorer och förskollärare pratar om arbetet med barnen, kan förvaltningens representanter ändå bilda sig en uppfattning om hur samspelet med barnen fungerar.

Utbildningsnämnden fattar beslut om godkännanden av huvudman för nya förskolor och rätt till bidrag för pedagogisk omsorg. Under 2021 har två nya förskolor fått godkännande för sammanlagt 74 barn. Likaså har godkännande lämnats för ett fritidshem för 160–200 barn samt en pedagogisk omsorg/dagbarnvårdare för åtta elever. Nämnden har också beslutat om rätt till bidrag för sex verksamheter med pedagogisk omsorg/dagbarnvårdare. Två fristående förskolor har bytt huvudman under året.

Kommunal förskola – huvudman

Enkäten till vårdnadshavare i förskolan visar på fortsatt stabila resultat men trenden med sänkta resultat har fortsatt även 2021. Det är i det sammanhanget positivt att se att den positiva resultatutveckling som identifierades 2020 gällande påståendena ”Personalen hjälper mitt barn att utveckla sitt språk” och ”Personalen hjälper mitt barn att utveckla sin matematiska förmåga” kvarstår eller ökar något 2021. De insatser som gjorts under året ser ut att ha gett resultat.

Ett viktigt steg i kvalitetsarbetet i är den återkoppling som görs till förskolan på resultaten från kartläggningmaterialet som sedan hösten 2019 genomförs i förskoleklass. Resultatet utifrån kartläggningen i språk pekar på att det finns behov av att utveckla en utbildning som i högre grad ger barn förutsättningar att utveckla

språklig och fonologisk medvetenhet. Resultatet gällande matematik indikerar att utbildningen behöver säkerställa att det finns en progression i det matematiska innehållet under barnens tid på förskolan.

Analysen visar att förskolan behöver fortsätta att utveckla undervisningsuppdraget, säkerställa utbildningens arbete med nyanlända och flerspråkiga barn, ge förutsättningar för en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt utveckla förskolans förmåga att använda digitaliseringens möjlighet för att utveckla undervisning och lärande.

En översyn har gjorts av enheter med behov av särskilda stödinsatser. Utifrån denna har en förändring gjorts av vilka enheter som kan gynnas bäst av sådana insatser sett i ett likvärdighetsperspektiv och 11 enheter, varav några nya jämfört med förra året, har valts ut för detta.

I arbetet med att utveckla undervisningsuppdraget är förskollärarnas roll central. Uppsala är en kostnadseffektiv kommun vad gäller utbildningsområdet. En viktig del i detta är personalkostnader. Trenden i Uppsala har under flera år varit att andelen legitimerade förskollärare sjunker men möjligen syns nu ett trendbrott, både i Uppsala och i nätverket R9.⁴

Att vara effektiv vad gäller personaltäthet innebär också att frågan om kompetens och kompetensförsörjning blir än mer central. En skicklig lärare har bättre förutsättningar att skapa en fungerande lärmiljö även i en större grupp. Likaså är skickligheten extra viktig när det handlar om barngrupper med svårare förutsättningar.

Den kommunala förskolan har sökt statsbidrag för mindre barngrupper för hösten 2021. Beslut kom från Skolverket i juni och förskolan tilldelades 25 miljoner i statsbidrag. Inför 2022 meddelade Skolverket att statsbidraget för minskade barngrupper skulle upphöra och delvis ersättas av ett nytt bidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan. Bidraget för minskade barngrupper har slagits samman med det tidigare bidraget för kvalitetshöjande åtgärder. Det finns tydliga skillnader gällande barngruppernas storlek mellan kommunerna i resultatnätverket R9, något som visas i diagrammet nedan. De kommande åren får visa om förändringen i statsbidragsformen kommer att påverka barngruppernas storlek.

Grundskola och förskoleklass

Antal elever i Uppsalas grundskolor har i snitt varit 26 539, vilket är 413 fler än under 2020.

Hemkommun

Skolvalet 2021 resulterade i fortsatt högt valdeltagande där 94,6 procent gjorde ett aktivt och godkänt skolval. Bland blivande förskoleklasseläver fick 87,3 procent sitt förstahandsval och 97,6 procent någon av sina tre valda skolor. Bland de som valde till grundskolans årskurser 4, 6 och 7 fick 75,3 procent sitt förstahandsval och 89,7 procent något av sina tre val.

Andel som fick sitt förstahandsval eller något av sina tre val till förskoleklass var något lägre än 2020. Andelen som fick sitt förstahandsval till grundskolan sjönk också jämfört med 2020.

⁴ I nätverket ingår, förutom Uppsala kommun, Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Västerås och Örebro

Andelen som får sina förstahandsval i skolvalet beror på antalet sökande, vilka skolor som söks och hur många elever dessa skolor har möjlighet att ta emot. I år har det främst funnits en brist på kommunala skolplatser i de högre årskurserna för boende i de västra delarna av Uppsala, främst för boende på landsbygden.

En ny e-tjänst användes vid skolvalet 2021 och den enkätundersökning som gjordes för att utvärdera skolvalet visade att vårdnadshavarna var nöjda med den nya tjänsten.

Kommunal grundskola och förskoleklass – huvudman

Läsåret 2020/21 bjöd på ytterst speciella förutsättningar inom utbildningsförvaltningens alla verksamheter till följd av covid-19, alla grundskolor hade öppet enligt nationella riktlinjer, dock med periodvis hög frånvaro bland personal och elever. Under några veckor i början av vårterminen 2021 hade några av högstadieskolorna delvis distansundervisning. Perioden var så kort att den inte bedöms ha påverkat lärandet i någon högre grad. Utöver det fick några av skolorna under någon vecka gå över på fjärr- och distansundervisning till följd av smittutbrott. På grund av covid-19 beslutades nationellt att endast genomföra nationella prov i årskurs 3 under vårterminen 2021.

De generella resultaten i grundskolan visar på stabilitet, trots utmaningarna vad gäller förutsättningar. Ser man till förutsättningar är det tydligt att elevsammansättning utifrån familjebakgrund fortfarande skiljer sig åt mellan skolorna. Det finns ett samband för resultaten i årskurs 6 och 9 mellan föräldrarnas utbildningsbakgrund och hur väl eleven lyckas. Detta påverkar förutsättningarna för att lyckas med det pedagogiska uppdraget.

Störst påverkan på elevernas lärande under pandemin har skett i simundervisningen som under långa perioder behövde ställas in. Det utbildningstappet arbetar förvaltningen nu aktivt med att hämta igen.

Förskoleklass

Uppföljningen av resultatet gällande kartläggningen har under kartläggningens andra år blivit betydligt mer systematisk än tidigare, något som syns i skolornas egna beskrivningar. Dock saknas ofta analys av hur det har gått för eleverna i behov av tidiga insatser, efter kartläggningens genomförande eller hur resultatet påverkat undervisningen. Det finns också stora skillnader mellan skolors resultat.

Medelvärde för totala antalet frågor i elevenkäten har sjunkit från föregående år. Från 86,4 procent till 83,5 procent. En stor del av detta tillskrivs pandemin som medfört hög personal- och elevfrånvaro, många möten med olika vuxna och brister i samsyn bland personal på grund av många vikarier. Eleverna upplever sig dock fortfarande i hög grad trygga (90,6%).

Grundskola

Med start i de lägre årskurserna finns inga nationella siffror för resultaten i de nationella proven i årskurs 3. Det finns en vikande trend för resultat som delvis kan förklaras av att själva genomförandet blev lidande på grund av hög personal- och elevfrånvaro kopplat till pandemins restriktioner.

Trenden med de vikande kunskapsresultaten i årskurs 6 är nu bruten både för riket och Uppsala. Jämfört med föregående år syns en kraftig försämring i andel godkända i ämnet idrott och hälsa. Simningen har varit ett stort problem redan tidigare men har under pandemin blivit ännu svårare att få till. Andra ämnen som sticker ut med lite sämre resultat är svenska som andraspråk och i viss mån matematik.

En jämförelse med utvecklingen i nätverket R9 visar att Jönköping ligger i topp och Södertälje i botten under samtliga jämförelseår.

Vad gäller resultaten för det senaste läsåret visar de att kunskapsresultaten för årskurs 9, trots pandemin ligger kvar på samma nivå. 84,9 procent av eleverna i årskurs 9 på grundskolan blev behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram (85,5% 2020). Även meritvärdet för årskurs 9 ligger i princip still (235 poäng). Här kan tilläggas att Uppsala presterade bättre än de prognosticerade resultaten som sade att 81,7 procent av eleverna skulle uppnå gymnasiebehörighet.

I årskurs 9 finns som beskrevs ovan en stabil utveckling vad gäller andel elever behöriga till gymnasieskolan. I analysarbetet är det av vikt att titta på spridning mellan skolor och i diagrammet nedan synliggörs denna:

Skillnaderna i resultat mellan skolorna är fortfarande stor även om trenden visar att skillnaderna mellan skolornas resultat i årskurs 9 minskar. Grundskolan är på rätt väg mot likvärdiga resultat men har en bit kvar för att nå målet att Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.

Uppsala har utvecklats positivt vad gäller gymnasiebehörighet i relation till medelvärdet för R9-kommunerna men med stagnation sett till årets resultat där man lade sig strax under riksnittet. Ser man närmare på spridningen mellan nätverkskommunerna hamnade Uppsala i år lite under den bästa kommunen, även i det här fallet Jönköping. De utmaningar skolan ställts inför under det gångna året verkar inte ha påverkat resultaten i nätverkskommunerna på samma sätt.

Tittar man på andel elever med minst E i alla ämnen ser man att skillnaderna mellan pojkar och flickor tenderar att minska. Liksom gymnasiebehörigheten har skolorna närmat sig varandra och man kan säga att likvärdigheten ökat. Det är positivt att se hur skolor som ligger under snittet har en positiv utveckling så att lägstanivån höjts. Uppsala ligger idag strax under riksnittet. Även nätverkskommunerna har höjt sina resultat. Detta syns i diagrammet nedan.

Fortsatta insatser

För att öka likvärdigheten inom grundskolan behöver arbetet med att stärka det systematiska kvalitetsarbetet fortsätta.

Ett systematiskt arbete med kompetensförsörjning för att få rätt kompetens på rätt plats och motverka personalomsättning hos både rektorer och lärare har inletts och behöver fortsätta.

Med pandemin har frånvaron ökat och ännu tydligare synliggjort att analys av och rutiner för frånvaro på skolorna behöver säkerställas och följas upp.

Arbetet inom de åtta skolor som valts för riktade insatser har påbörjats och åtgärdsplaner tagits fram inom respektive enhet. En omedelbar effekt av arbetet är några av skolorna ökat sin andel legitimerade lärare.

Fritidshem

Antalet elever i Uppsala kommuns fritidshem har i snitt varit 9 256 vilket är 181 färre än 2020.

Kommunala fritidshem – huvudman

Årets resultat för elevenkäten visar att andelen positiva svar är samma eller något lägre än föregående års mätning. Liksom tidigare år föreligger stora skillnader i resultat mellan skolorna men även mellan klasser på enskilda skolor.

Bristen på utbildad personal inom fritidshemmen är påfallande stor och det nya lagkravet om legitimation för lärare i fritidshem som kom 2019 ställer ett ökat krav på att lyfta behovet i kompetensförsörjningsplanen. Skillnaderna mellan skolorna är stora avseende förutsättningar och kompetens.

Analys av årets verksamhetsplaner för fritidshem visar att det brister i samsyn kring uppdraget och att kopplingen mellan fritidshemmens verksamhet och elevernas målpuppfyllelse behöver synliggöras och följas upp. De flesta skolors fritidshem har ett fortsatt utvecklingsbehov när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet kopplat till Lgr 11 och det centrala innehållet i del 4. Skolorna behöver stöd och tydligare ledning i det arbetet.

Det finns ett generellt fortsatt utvecklingsområde att anpassa förutsättningar och arbetsmetoder till det nya uppdraget. Utbildningsinsatser som stödjer skollära i det arbetet behöver prioriteras för att skapa en likvärdighet.

Gymnasieskola

Med ett totalt kommunbidrag på 927 miljoner kronor redovisar gymnasieskolan ett överskott med 0,6 miljoner kronor. Gymnasieskolan har erhållit 10 miljoner kronor för bidraget skolmiljarden till fristående och kommunala gymnasieskolor och 1 miljon kronor i ersättning för sjuklönekostnader. Antal elever har varit färre än budgeterat.

Antal elever har i snitt varit 7 860, vilket är 206 fler än 2020. Därutöver har i snitt 1 327 elever från andra kommuner gått i kommunala huvudmannens gymnasieskolor.

Hemkommun

Under hösten 2020 kunde varken gymnasiemässan eller öppna hus genomföras utifrån den rådande situationen med pandemin. Information till blivande elever fick lösas digitalt.

Av de 2 529 elever från årskurs 9 som var folkbokförda i Uppsala gjorde 99,5 procent ett val till gymnasiet inför läsåret 2021/22. I gymnasievalet ingår också elever folkbokförda i andra kommuner och elever som önskar byta nationellt program eller gå från ett introduktionsprogram till ett nationellt program. Totalt antogs 3 053 elever till ett nationellt program.

Av det totala antalet elever antogs 25,5 procent till ett yrkesprogram. Andelen elever som sökte till yrkesprogram var 27 procent. Andelen ligger kvar på ungefär samma nivå som tidigare år.

Utvärderingen av årets gymnasieval visade bland annat på behov av utvecklad information och vägledning för eleverna och en utökad sommarvägledning som kan ge elever utan skolplacering kvalificerad hjälp av studie- och yrkesvägledare.

Kommunal gymnasieskola - huvudman

Andelen elever i gymnasieskolan som efter 3 års studier i vår tog examen visar en ökning till 71,4 procent och ligger klart över rikets resultat (68,8%). Detta mått heter genomströmning och baseras på samtliga elever som påbörjade gymnasiet ett visst läsår, och visar hur stor andel av dem som har tagit examen efter tre år i gymnasieskolan. Utifrån de resultat som nu har presenterats på riksnivå av Skolverket

så överträffas glädjande nog den prognos som gjordes under hösten och som presenterades i kvalitetsrapporten. I diagrammet nedan visas resultat för samtliga elever som började gymnasieskola, även introduktionsprogram.

En jämförelse mellan genomströmningen gällande högskoleförberedande och yrkesprogram visar på en glädjande förändring för yrkesprogrammen som är tydligare i Uppsala än i riket, något som synliggörs via diagrammet nedan. Yrkesprogrammen har svårt att hävda sig statusmässigt i relation till högskoleförberedande program men årets resultat visar att de insatser som satts in verkar ha gett effekt.

I fråga om genomströmning visar en jämförelse mellan kommunerna i R9-nätverket också på en positiv utveckling men där Södertälje sticker ut med sina väsentligt lägre resultat. Även i denna jämförelse ligger Uppsala bra till och liksom i flera exempel från grundskolan är det Jönköping som har de högsta resultaten.

Även när man ser på andelen avgångselever med examen blev resultatet bättre än förra året, 94,4 procent jämfört med 94,1 procent. Avgångselever är de som lämnar gymnasieskolan ett visst år, oavsett hur lång tid de läst. I Uppsala var det yrkesprogrammen som stod för ökningen medan de högskoleförberedande programmen låg kvar på samma nivå.

I gymnasieskolans kvalitetsrapport konstateras liksom förra året att det behövs fortsatta insatser vad gäller introduktionsprogrammen i gymnasieskolan. En generell effekt av pandemin är att eleverna behöver längre tid på respektive introduktionsprogram än tidigare.

Från introduktionsprogrammen finns en rad olika utgångar. I diagrammet nedan visas andelen elever inskrivna på introduktionsprogram som efter fyra år lämnat gymnasieskolan med gymnasieexamen eller studiebevis. Uppsala ligger långt under rikssnittet och lägst av R9-kommunerna men uppvisar liksom både riket och R9-kommunerna generellt en positiv utveckling mellan 2020 och 2021. De långa studietiderna medför bland annat att en hög andel elever inom språkinstruktion övergår till vuxenutbildningen eftersom de inte längre kan beredas plats i gymnasieskolan på grund av ålder.

Särskola

Antal elever i grundsärskolan har i snitt varit 291 vilket i snitt är 40 fler än 2020. Antal elever i gymnasiesärskolan har i snitt varit 111 elever, vilket är 4 fler än 2020 och därutöver har 26 elever från andra kommuner gått i den kommunala gymnasiesärskolan.

Kommunal grundsärskola- huvudman

Grundsärskolans främsta mål är att elever ska utvecklas mot skolans kunskapsmål och nå en progression i sin kunskapsutveckling, på samma sätt som i grundskolan. Grundsärskolans resultat visar att en stor majoritet av elever som läser mot utbildningsvägen ämnen når godkänt eller mer än godkänt resultat. Betyg kan erhållas om eleven önskar det.

Sammanfattningsvis visar grundsärskolans resultat under 2020/21 att en stor majoritet av elever som läser mot utbildningsvägen ämnen når godkänt eller mer än godkänt resultat. Inom utbildningsvägen ämnesområden har samtliga elever uppnått en positiv progression i sin kunskapsutveckling. Även elever som under läsåret har läst enligt båda utbildningsvägarna (så kallad delad studieplan) har uppnått godkända resultat.

Kommunal gymnasiesärskola - huvudman

Det saknas nationella anvisningar för hur gymnasiesärskolan ska mäta och rapportera resultat av undervisningen. Betyg är en osäker indikator för att mäta effekten av gymnasiesärskolans undervisning. Det beror på sambandet mellan elevens betyg och undervisningens kvalitet är missvisande då det i stor utsträckning beror på elevens individuella förutsättningar. Behovet av att mäta kvalitet i gymnasiesärskolans verksamhet är därför ett prioriterat område och behöver utvecklas.

Glädjande nog har svarsfrekvensen höjts i elevenkäten men fortfarande återstår arbete att göra och man kan konstatera att andelen positiva svar skiftar mycket mellan olika år. Den fråga där eleverna svarar mest positivt rör huruvida lärarna hjälper eleverna i skolarbetet om man behöver det.

Framtida utmaningar

Det finns fortsatta tydliga utmaningar för nämnden och Uppsala att arbeta vidare med under de kommande åren.

Systematiska kvalitetsarbete. Det är för tidigt att utläsa tydliga effekter i form av höjda studieresultat när det gäller de långsiktiga insatserna som igångsatts under året i syfte att höja kunskapsresultaten och stärka likvärdigheten. Det är angeläget att hålla fast vid det påbörjade arbetet med riktade insatser för utvalda enheter med stora utmaningar, så att de handlingsplaner som tagits fram kan fullföljas.

Inom grundskola och gymnasieskola ta fram och implementera organisation och metoder för en kollegial proaktiv elevuppföljning så att det blir ett arbetssätt i alla enheter. Det innebär en uppföljning av elevernas kunskapsutveckling under året på varje enhet med syfte att anpassa insatserna kring elevernas lärande för ökad måluppfyllelse.

Inom alla skolformer utveckla enheternas analysförmåga för att en uppnå en djupare analys och problematisering av till exempel undervisningsprocessen eller lärarnas process med bedömning.

I huvudmannens kvalitetsarbete särskilt uppmärksamma utvecklingen inom matematik, svenska som andraspråk samt idrott och hälsa. I förskola behöver utvecklingen vad gäller språk och matematik uppmärksammas.

Problematisering frånvaro. För en del elever finns emellanåt en problembild som är komplex och där svårigheterna kan synas på en rad olika sätt, exempelvis i form av problematisering frånvaro, svårighet att följa undervisningen eller avhopp. För dessa elever är det extra viktigt att kunna arbeta med elevens hela situation. Den kvarstående frånvaroproblematiken efter pandemin ger behov av ett kraftfullt och samordnat arbete för att vända utvecklingen.

Utveckling av elevhälsans främjande och förebyggande arbete är angeläget både för att motverka psykisk ohälsa och för att främja barns och elevers kunskapsutveckling. Den särskilda satsningen för stöd till elever med stora stödbehov, inriktning neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF), fortsätter 2022.

Insatser för att främja elevnärvaro och vidta åtgärder vid frånvaro ska samordnas och systematiseras. Hela åtgärdskedjan behöver fungera; skolornas grundläggande och tidiga rutiner, närvarokoordinatorernas insatser, rutiner för orosanmälningar och rutiner för skolpliktsbevakning samt samarbete med andra förvaltningar och – när så det krävs – berörda myndigheter, som Polismyndigheten och Försäkringskassan.

Kompetensförsörjning. Arbetet med att både behålla och locka skickliga och kompetenta skolledare och lärare behöver fortsätta. Det är väsentligt att detta arbete sker strukturerat. På förvaltnings- och avdelningsnivå pågår nu arbetet med att ta fram en kompetensförsörjningsplan. Under det kommande året kommer samma arbete att genomföras på enhetsnivå.

Det är också av vikt att se över rektorers förutsättningar för att skapa fungerande verksamheter med en hållbar arbetsmiljö. Tydlighet i chefsuppdraget och ledarutvecklingsinsatser har identifierats som viktiga förutsättningar. Valfungerande och attraktiva arbetsplatser är en förutsättning för att attrahera och bibehålla legitimerade, behöriga och kompetenta medarbetare.

Kvalitet och effektivitet. I de jämförelser med resultatnätverket R9 som gjorts ovan visas att Uppsala i många fall hamnar i mitten vad gäller kunskapsresultat. I jämförelser som dessa behöver man väga in hur förutsättningarna för respektive kommun ser ut. Viktiga sådana är socioekonomiska bakgrundsfaktorer som exempelvis föräldrarnas utbildningsbakgrund.

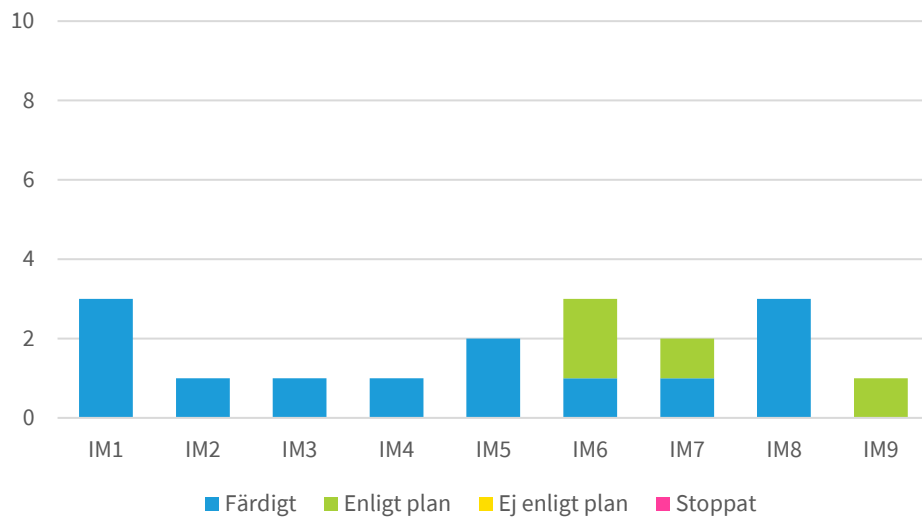
Uppsala har tämligen goda förutsättningar när det gäller föräldrars utbildningsbakgrund och man skulle kunna förvänta sig att Uppsala på så sätt skulle ligga över snittet i riket vad gäller kunskapsresultaten. Tittar man istället på effektivitetstal blir det tydligt att Uppsala är kostnadseffektivt inom utbildningsområdet. Nedan syns ett diagram som visar att Uppsala ligger tydligt under rikssnittet vad gäller totala utbildningskostnader för den kommunala grundskolan. (För de kostnadsjämförelser som görs nedan finns data att tillgå fram till 2020.)

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd och ansvarar för arbetsfrämjande och kompetenshöjande arbetsmarknadsinsatser samt feriearbete. Ansvaret omfattar ekonomiskt bistånd, ansvar för kommunens mottagande av nyanlända, stöd till föreningar bildade på etnisk grund samt utvecklingsmedel för ökad inkludering. Nämnden ansvarar för kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna. Nämnden ansvarar även för konsumentrådgivning samt budget- och skuldrådgivning.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Arbetsmarknadsnämnden har blivit färdig med 13 av 17 uppdrag. Fyra uppdrag pågår enligt plan.

Figur 12. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis

- minskat antal hushåll och personer med ekonomiskt bistånd från föregående år
- erbjudit feriejobb till alla ungdomar i årskurs 9 under sommaren trots att pandemin försvårade arbetet
- genomfört sju avrop av arbetsmarknadsinsatser inom det dynamiska inköpssystemet och mer än dubbelt så många jämfört med föregående år har tagit del av dessa insatser
- möjliggjort att ungefär 700 fler personer har en arbetsmarknadsplanering via arbetsmarknadsverksamheten jämfört med 2020.
- möjliggjort att över 350 sfi-elever med ekonomiskt bistånd har fått kompletterande arbetsmarknadsinsatser via arbetsmarknadsverksamheten
- utvecklat områdesarbetet genom att Utbildnings- och jobbcenter har etablerats i Gränby/Kvarngärdet och verksamhet pågår även i andra stadsdelar
- möjliggjort att antalet personer som lämnar arbetsmarknadsverksamheten är högre än föregående år och högre än 2019.
- med hjälp av statsbidrag möjliggjort en utökad satsning på språkstödjande insatser, bland annat genom språknivåtester för vårdelever, anställning av svensklärare till yrkesutbildningarna och investeringar i ny teknik
- fortsatt arbetet inom ett pilotprojekt som drivs av Skatteverket. Syftet är att motverka felaktig folkbokföring och således också motverka felaktig utbetalning av ekonomiskt bistånd
- fortsatt automatisera administrativa processer och kontrollfunktioner fortsatt inom handläggning av ekonomiskt bistånd
- antagit nya riktlinjer för föreningsbidrag med en förstärkt arbetsmarknadsinriktning. Ändamålet med arbetsmarknadsnämndens föreningsbidrag är att stödja verksamhet som undanröjer risker för arbetslöshet och bidrar till egenmakt och självförsörjning.

Ekonomiskt resultat

Arbetsmarknadsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2021	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	6	0	0	0
Fritid och kultur	2	0	0	0
Kommunal vuxenutbildning	171	27	1	12
Ekonomiskt bistånd	450	19	8	7
Flyktningmottagande	0	7	27	4
Arbetsmarknadsåtgärder	165	-9	-17	-7
Nämnden totalt	795	44	18	16

	KF-budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Investeringar	6	2	2	6

Tabell 11. Ekonomiskt resultat.

Arbetsmarknadsnämndens resultat var ett överskott om 44 miljoner kronor. Överskottet beror främst på högre statsbidrag från Skolverket än budgeterat och lägre försörjningsstödskostnader jämfört med budget.

Vuxenutbildningens överskott om 27 miljoner kronor beror på högre utbetalningar av statsbidrag från Skolverket än budgeterat. Skälet är främst retroaktiva statsbidrag gällande medfinansiering för 2020 till yrkesutbildningar som beslutades först 2021.

Nämnden har under 2021 fortsatt den positiva trenden från 2020 med minskade biståndskostnader både avseende totalsumman och genomsnittlig kostnad per hushåll. Verksamheterna ekonomiskt bistånd/flyktning har ett överskott om 26 miljoner kronor. De lägre kostnaderna beror på flera faktorer; främst färre antal nya hushåll, särskilt nyanlända, men också ett stadigt utflöde av hushåll i behov av ekonomiskt bistånd samt att satsningen på extratjänster har haft en positiv påverkan på kostnaden för utbetalt ekonomiskt bistånd.

Arbetsmarknadsåtgärder har ett underskott om 9 miljoner kronor. Utfallet förklaras till stor del av en medveten satsning på arbetsmarknadsanställningar. En satsning som bidragit till de minskade försörjningsstödskostnaderna under året. Coronarestriktionerna har inneburit stängda verksamheter, vilket i sin tur medfört uteblivna kostnadsersättningar inom nämndens praktiska verksamheter.

Investeringar

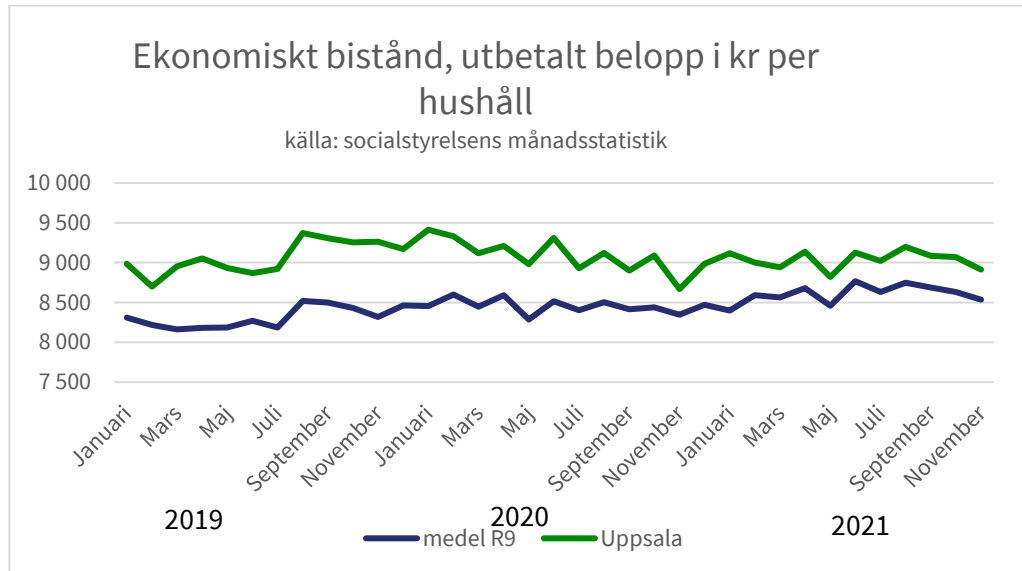
Nämndens investeringsbudget var 6 miljoner kronor. Investeringar har genomförts motsvarande 2 miljoner kronor. Budgetavvikelsen beror främst på att leverans av möbler och inventarier till Utbildning- och jobbcenter Boländerna kommer 2022.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Ekonomiskt bistånd

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har fortsatt att minska under 2021 jämfört med 2019 och 2020 både vad gäller totalt utbetalt bistånd och genomsnittlig kostnad per hushåll. Bedömningen är att det är flera externa och interna faktorer som påverkar

resultatet positivt. Fler individer har haft en arbetsmarknadsplanering och nämnden har tillskapat särskilda utbildningar med ett tydligt arbetsmarknadsfokus. De extratjänster som har tillsatts under åren 2020 och 2021 har inneburit att hushållen blivit självförsörjande eller minskat sitt biståndsbehov och många av hushållen förblir självförsörjande efter avslutad extratjänst. De hushåll som kom under ”flyktingvägen” börjar nu att behärska svenska språket, bredda sina nätverk och etablera sig på arbetsmarknaden. Nämndens verksamheter har samtidigt förtydligat inriktningen mot arbetsmarknad.

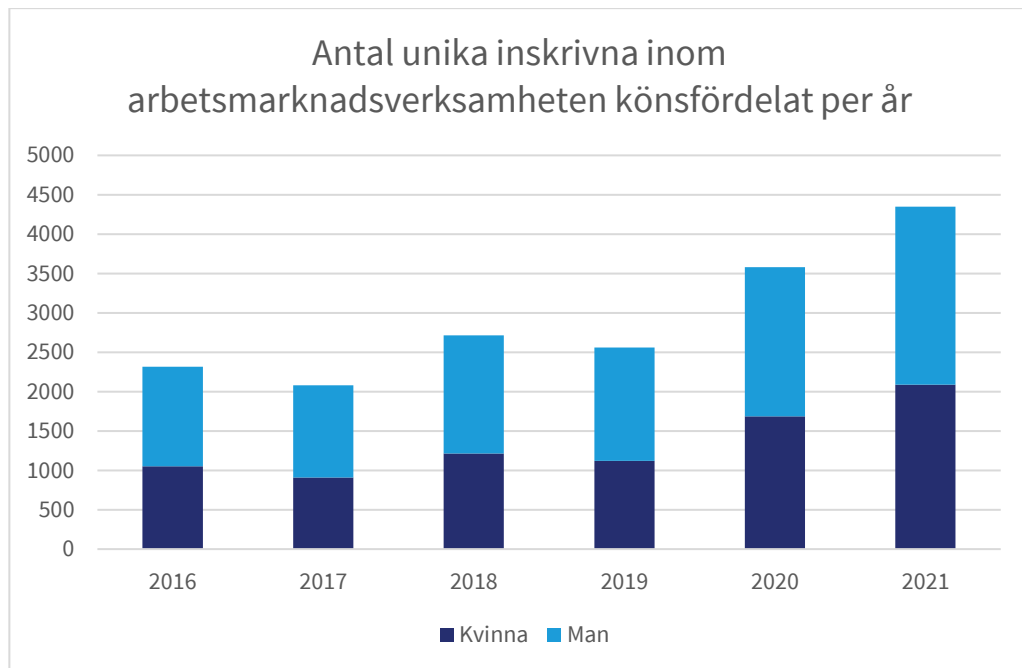

Figur 13. Diagram över ekonomiskt bistånd utbetalt belopp i kr per hushåll.

Uppsalas utveckling följer väl utvecklingen inom kommunnätverket R9. Avståndet till R9 minskade under 2020 och Uppsala betalade i början av 2021 ut i genomsnitt 400–500 kr mer per hushåll och månad. Under 2021 har skillnaden till nätverkskommunerna varit relativt konstant.

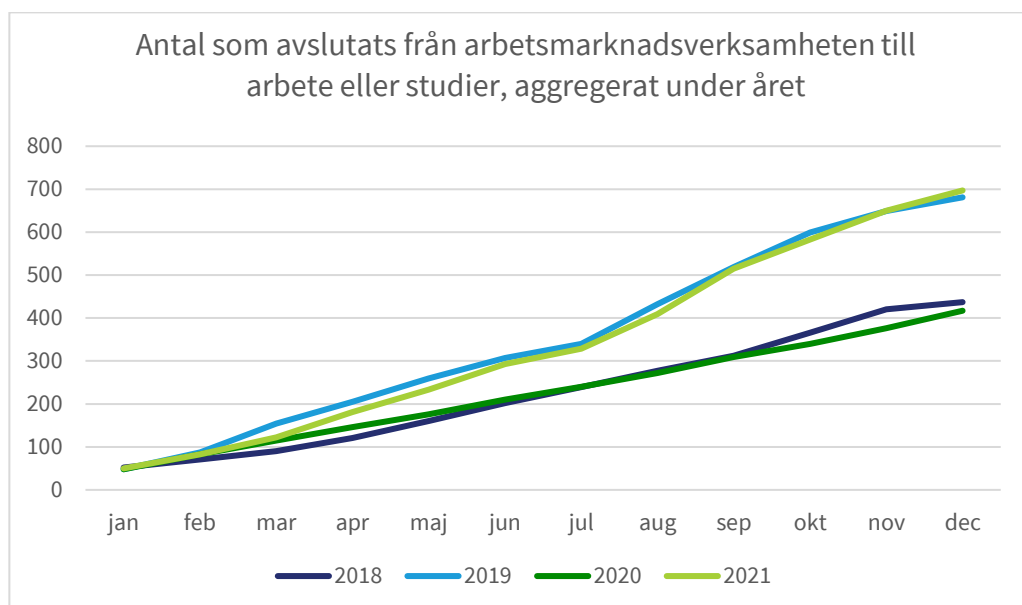
Arbetsmarknad

Nämnden har fortsatt arbetet med att personer som studerar sfi och har ekonomiskt bistånd ska vara inskrivna på arbetsmarknadsverksamheten samt att alla arbetslösa med ekonomiskt bistånd ska ha en arbetsmarknadsplanering. Totalt under 2021 har över 700 fler individer varit inskrivna på arbetsmarknadsverksamheten än under föregående år. Bland de inskrivna i slutet av året var könsfördelningen jämn.

Figur 14. Diagram antal unika inskrivna inom arbetsmarknadsverksamheten könsfördelat per år

Även andelen som avslutas inom ett år har ökat. Totalt har 697 personer avslutats till arbete eller studier under året, varav 277 är kvinnor. Resultatet för 2021 ligger på samma nivå som under 2019 och betydligt högre än för 2020, vilket illustreras i nedanstående diagram och får anses vara ett mycket gott resultat med tanke på pandemins effekter på arbetsmarknaden och samhället i stort.

Figur 15. Diagram antal som avslutats från arbetsmarknadsverksamheten till arbete eller studier, aggregerat under året.

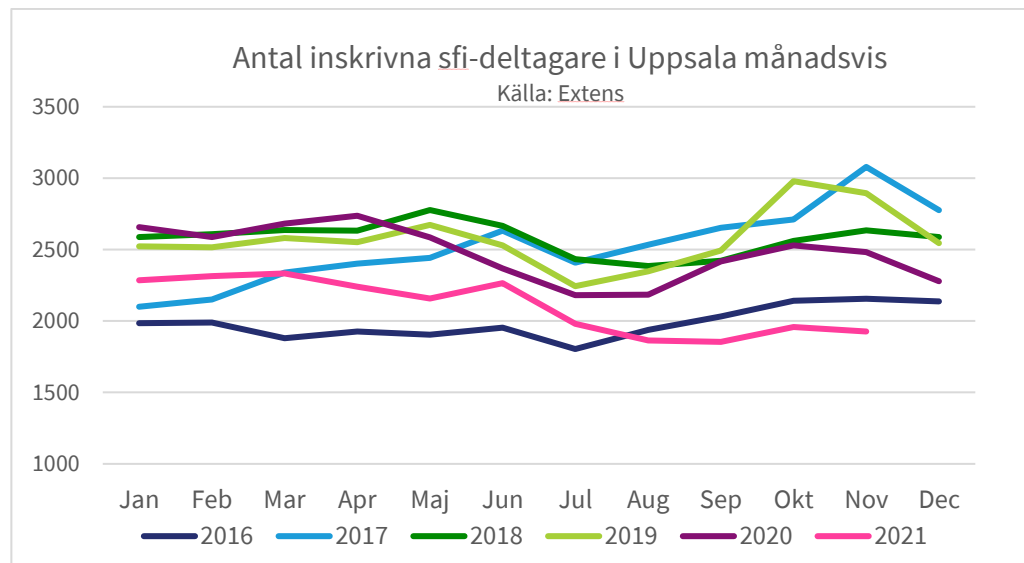
Förvaltningens arbete för ett jämställt arbetsmarknadsinträde har givit resultat. Totalt har 632 arbetsmarknadsanställningar startats under 2021 varav 296 kvinnor (47 procent) och 336 män (53 procent). Det är en ökning med fler än 150 startade arbetsmarknadsanställningar jämfört med år 2020 och över 200 fler jämfört med 2019. Andel kvinnor har ökat med 5 procentenheter jämfört med föregående år. Trots pandemin har arbetsmarknadsavdelningen haft en utveckling med kortare inskrivningstid i insats innan deltagaren avslutas till arbete eller studier.

Inskrivningstiden har sjunkit från 374 dagar i genomsnitt under 2019 till 339 dagar år 2020 och 335 dagar under 2021.

Jämfört med övriga kommuner i R9-nätverket har Uppsala en något högre andel avslutade deltagare till studier. Detta kan delvis förklaras med att Uppsala, liksom Linköping som också har höga resultat, är en studentstad vilket sannolikt bidrar till att något fler avslutas till studier.

Vuxenutbildning

Antalet inskrivna i sfi-undervisningen var något lägre totalt sett under 2021 (4596 elever) jämfört med 2020 (4979 elever). Nedanstående diagram baseras på mätningar av antal sfi-elever i slutet av varje månad.

Figur 16. Diagram antal inskrivna sfi-deltagare i Uppsala månadsvis.

Alla som påbörjar sfi eller går vidare till en ny kurs får en ramtid för när studierna väntas vara klara. Under hösten har anordnarna kartlagt befintliga elever för att även de ska få en ramtid. Under året har också nyanserade orsakskoder vid avbrott införts inom vuxenutbildningen och en prioriteringsordning vid återstart till sfi. Syftet med åtgärderna är att öka genomströmningen i sfi. Dock har pandemin, med delvis distansundervisning som följd, påverkat hur elever haft möjlighet att klara sina studier inom angiven ramtid.

Vuxenutbildningen i egen regi erbjuder språkbudsbildning i syfte att förstärka språket på arbetsplatserna inom vård- och omsorg. Diskussion förs med vård- och omsorgsförvaltningen om hur arbetet kan fortlöpa.

Uppföljning av kommunalt finansierad verksamhet

Inom arbetsmarknadsförvaltningen finns externt upphandlade tjänster inom Utbildnings- och jobbcenter. Upphandlingen av arbetsmarknadsinsatser sker via avrop inom det dynamiska inköpssystemet för arbetsbefrämjande insatser. Avropen har olika längd och möjlighet till förlängning genom option.

En central del i kvalitetsarbetet för upphandlade insatser sker genom den löpande dialog utsedd handläggare och chef har med leverantören. Uppföljning av kvalitet i insatser sker även genom information från arbetsmarknadssekreterare och från arbets sökande som tagit del av insats. Regelbundna avstämningar med leverantörerna sker vid behov.

Den löpande uppföljningen med leverantörerna har bidragit till att viten har krävts av tre olika leverantörer. Det har bland annat handlat om att förstärkningsresurser ej använts då ordinarie personal varit sjuk samt bristande dokumentation och återkoppling från leverantörer. Under 2022 ska systematiken i uppföljningen av de upphandlade insatserna utvecklas för att minska administrationen.

En majoritet av vuxenutbildningens elever läser på skolor som drivs på entreprenad av externa utbildningsanordnare. Uppföljning av avtal och uppdrag genomförs årligen genom särskilda möten med respektive anordnare. Uppföljningen anpassas till viss del beroende på anordnarens verksamhet och har under 2021 till exempel handlat om lärarbehörighet, studieavbrott, genomströmning och ramtider inom sfi samt validering. Varje år lämnar utbildningsanordnarna kvalitetsrapporter enligt särskild mall från förvaltningen och frågorna under 2021 handlade om hur man arbetat under pandemin utifrån elevernas, lärarnas och ledningens perspektiv.

Under 2021 har förvaltningen särskilt uppmärksammat problem gällande arbetsplatsförlagt lärande (APL) som avbrutits från arbetsgivares sida för elever inom vård och omsorg. Förvaltningen har haft möten med och begärt in redovisning från berörd anordnare. Dialog i ärendet fortsätter under 2022. Hos en annan anordnare har förvaltningen begärt in en åtgärdsplan enligt avtal för att komma till rätta med problem med otydlig planering av undervisning.

Framtida utmaningar

Långtidsarbetslösheten kvar på hög nivå. Långtidsarbetslösheten identifierades som ett prioriterat riskområde i förvaltningens arbete under året med omvärldsbevakning och internkontroll. Långtidsarbetslösheten som förvärrats under pandemin biter sig fast på en hög nivå. Avstånd till arbete blir längre samtidigt som konkurrensen ökar om tillgängliga arbeten, utbildningar och insatser. Det finns en risk att personer blir kvar längre i nämndens insatser och att det tar längre tid för personer att komma vidare i arbete eller studier.

Förändringar inom arbetsmarknadspolitiken och Arbetsförmedlingen kommer troligen i mycket hög grad påverka förvaltningens arbete framöver. Arbetsförmedlingens reformering, att det i första hand är fristående aktörer som ska matcha och rusta arbetssökande till jobb, kommer att påverka nämndens arbete med individen men exakt hur är ännu inte klarlagt.

Arbetsförmedlingens arbete att med olika åtgärder minska arbetslösheten görs under pågående reformering av myndigheten. Det är viktigt för kommunen att fortsatt kunna samverka med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att möta behov inte minst hos långtidsarbetslösa och individer drabbade av ohälsa.

Digitalisering ger både möjligheter och utmaningar. Utvecklingen till ett mer digitaliserat samhälle har intensifierats under coronapandemin. Medarbetare inom kommunen har fått en större kompetens när det gäller att arbeta digitalt. Som exempel kan nämnas den utveckling som skett för lärare i att använda digitala verktyg i undervisningen. Samtidigt finns också en utmaning i att stödja invånare som riskerar att hamna i ett digitalt utanförskap.

Jämställdhet i insatser. En fortsatt utmaning är att säkerställa att kvinnor och män får ta del av insatser likvärdigt, bland annat att arbetsmarknadsanställningar går till

kvinnor i lika hög utsträckning som män. Lika viktigt är det att säkerställa att kvinnor går ut i arbete i lika hög utsträckning som män.

Ökad genomströmning i studier. För att öka genomströmningen finns behov av att effektivisera studietiden för elever som läser en kombination av kurser med yrkesutgång, även kallat yrkespaket. Det behöver också ske en utveckling för att elever ska kunna validera eller konvertera kurser som de läst och på så sätt komma vidare i studier eller arbete. Arbete med validering är ett av vuxenutbildningens fokusområden.

En annan utmaning som gäller kvaliteten i utbildning handlar om att elever många gånger inte är rustade språkligt för den nivå de studerar på. Det finns behov av att finna sätt att repetera kunskaper inom hela utbildningssystemet och sätta in kompletterande stöd. Ett nytt fokusområde som riktar sig mot extra stödjande insatser påbörjas under 2022.

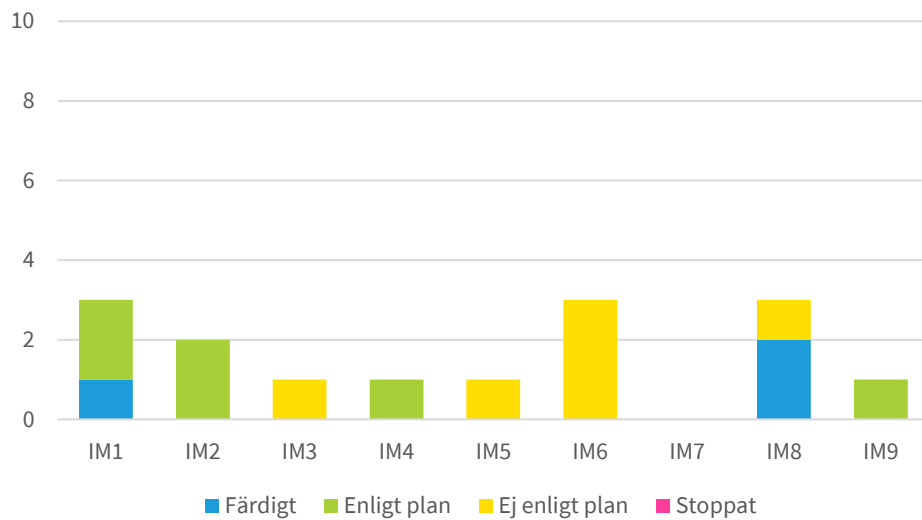
Krav på flexibilitet med ett utbud som matchar behov både hos studerande och arbetsgivare. Vuxenutbildningen behöver ha en beredskap för både ökade och minskade volymer inom olika branscher och stå redo för att möta branschers efterfrågan eller minskade behov av arbetskraft. Det har främst framförts ökade behov inom exempelvis Life science och besöksnäringen.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ansvarar för kultur- och fritidsverksamhet. Nämnden fördelar stipendier, bidrag och annat stöd till kulturliv, kulturevenemang, folkbildning, nationella minoriteter och ansvarar för folkbiblioteksverksamhet, kommunens museer och kulturscener, konstnärliga gestaltningsprojekt, konstinköp och konstsamlingar. Nämnden stödjer ungdomars egna initiativ och ansvarar för fritidsgårdar, öppen fritidsverksamhet, övrig fritidsverksamhet för barn och unga samt kultur- och musikskola. Kulturmiljö- och kulturarvsfrågor samt stöd till bygdegårdar ingår också i nämndens ansvarsområde.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Kulturnämnden har blivit färdig med 3 av 15 uppdrag. Sex uppdrag pågår enligt plan. Sex uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan. De försenade uppdragen handlar om att öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050, att förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i kommunens verksamheter, att stärka likvärdigheten och höj kunskapsresultaten i förskolan, förskoleklass, grundskolor och fritidshem, fritidsklubb och gymnasium, att verka för att fler barn till utrikes födda föräldrar går på förskola, fritidshem och fritidsklubb, att stärka studieron och elevers upplevelse av trygghet i och omkring skolan och att öka kunskapen om och utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala.

Figur 17. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis

- prioriterat programverksamhet riktad till barn och unga har prioriterats och genomfört den så långt det varit möjligt med olika vidtagna åtgärder
- genom ett tillfälligt extrastöd om 4 miljoner kronor stötta externa aktörer för att hjälpa verksamhetsutövare att överleva
- fortsatt arbetet med att utveckla Uppsala konstmuseum i befintliga lokaler, samt startat upp arbetet med att skapa en ambulerande konsthallsverksamhet och etablera ett historiskt centrum i Uppsala slott
- genomfört och färdigställt fler konstnärliga gestaltningar över hela kommunen än någonsin tidigare inom offentlig konst
- tilldelats Uppsala kommuns jämställdhetspris 2021 för enheten Fritid Uppsalas arbete med att följa upp, använda och utveckla löpande metoder och arbetssätt som skapar delaktighet, stärker jämställdheten och motverkar exkluderande normer för kön och andra diskrimineringsgrunder
- delat ut stöd och stipendier
- arbetat med läsfrämjande insatser för att stärka pojkars tillgång till litteratur och läsning. Syftet är att öka pojkars läslust och läsförmåga och stärka jämlikheten.
- tillgängliggjort medier för föräldrar och barn i anslutning till lämning och hämtning på förskolor genom kapprumsbibliotek på 24 förskolor för att främja läsning och språkutveckling
- anpassat biblioteksbusverksamheten på landsbygden efter användarnas önskemål och behov med fler fasta hållplatser kvällstid och tätare besök i tätorter och servicenoder
- tillsammans med omsorgsnämnden genomfört Funkisfestivalen som resulterade i ett uppskattat evenemang, samt deltagit i det nationella projektet "Majfesten" en digital spelning där 21 olika kommuner från hela Sverige deltog i
- genomfört har teaterläger, musikläger samt läger för unga hbtq-personer under loven liksom genomfört utbildning av ungdomstekniker

- inlett ett samarbete med Mentor Sverige, som är en ideell organisation som arbetar med mentorskap för ungdomar
- utökat ateljéföreningen Hospitalets lokaler så att cirka 50 kulturskapare nu har sin arbetsplats i Ulleråker
- med hjälp av kulturskolebidraget från statens kulturråd lagt till två nya ämnen, film och kreativt skrivande, på Kulturskolan
- startat digital undervisning i ämnet gitarr där förtur givits barn och unga i landsbygd.

Ekonomiskt resultat

Kulturnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2021	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Fritid och kultur	343	3	3	4
Öppen fritidsverksamhet	35	0	0	-3
Nämnden totalt	380	4	4	2

	KF-budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Investeringar	70	48	40	59

Tabell 12. Ekonomiskt resultat.

Kulturnämndens resultat var ett överskott om 4 miljoner kronor.

Överskottet beror på att intäkterna var högre än budget, främst via tillkommande statsbidrag till kulturverksamhet. De statliga bidragen uppgick till 18 miljoner kronor, varav 1 miljon kronor utgör kompensation för sjuklöner. Parallellt har nämnden lägre kostnader för personal, programverksamhet och konstnärliga tjänster, huvudsakligen orsakat av pandemin. Omfördelning av resurser har möjliggjort extra satsningar och stöd till förmån för det fria kulturlivet och civilsamhället.

En av de politiska satsningarna i Mål och Budget 2021 ”Satsningen, Utbildnings- och fritidsaktiviteter i direkt anslutning till skolan” om 2 miljoner kronor har inte genomförts som följd av pandemin.

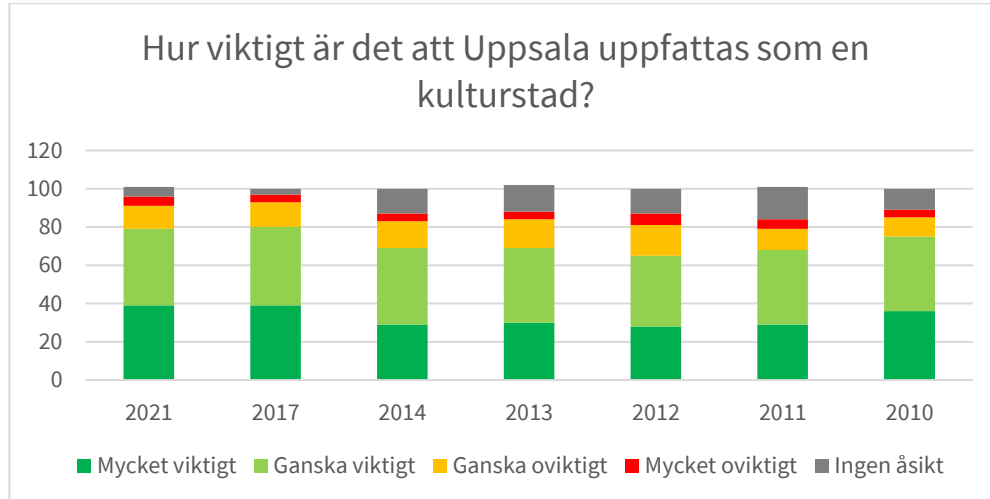
Verksamheten har påverkats av pandemin, med sänkt aktivitetsnivå för evenemang, föreställningar, utställningar och programverksamhet. Kulturnämnden har för att kompensera den sänkta aktivitetsnivån ställt om delar till digitalt utbud.

Investeringar

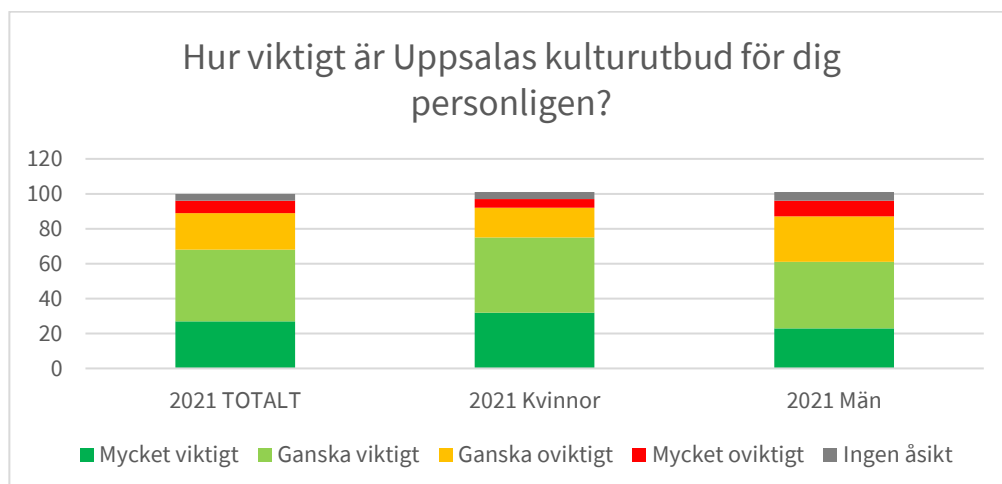
Nämndens investeringsbudget var 70 miljoner kronor, varav 34 miljoner kronor avser offentlig konst. Investeringsutgifterna uppgår till 48 miljoner kronor, vilket motsvarar 68 procent av investeringsbudgeten. Investeringarna omfattar främst offentlig konst 26 miljoner kronor och Bibliotek Uppsala 17 miljoner kronor.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Uppsalaborna anser att det är viktigt med kultur och uppfattningen är stabil över tid. Den medborgarundersökning⁵ som gjordes i början av året visar att över 80 % tycker att det är viktigt att Uppsala uppfattas som en kulturstad, vilket har ökat markant sedan 2014. Nästan 70 % tycker att Uppsalas kulturliv är viktigt.

Figur 18. Diagram hur viktigt är det att Uppsala uppfattas som en kulturstad?

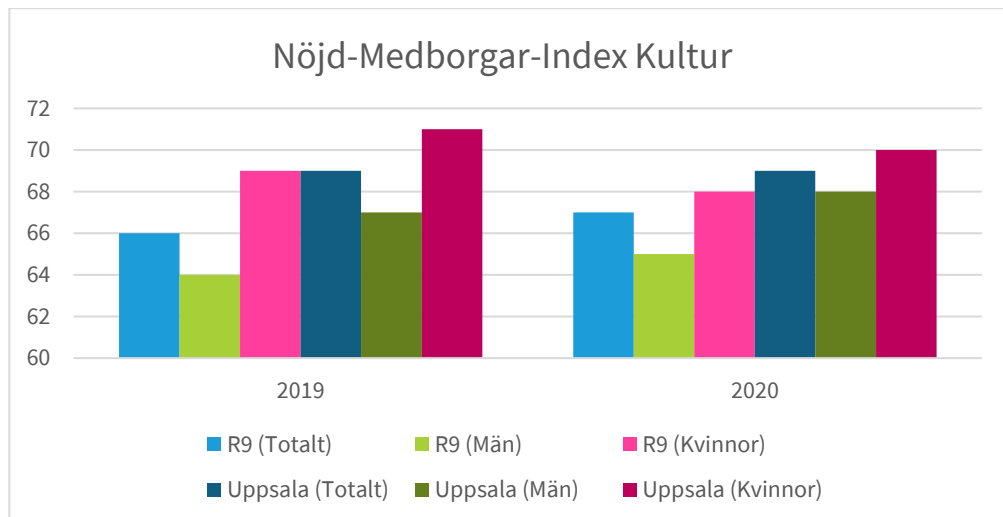

Figur 19. Diagram hur viktigt är Uppsalas kulturutbud för dig personligen?

Nöjd-Medborgar-Index⁶ för kultur i Uppsala kommun låg år 2020 på 69, liksom året innan. Resultatet ligger över snittet i R9-nätverket som låg på 67. Kvinnorna är över lag mer nöjda än männen. NMI bland Uppsalas kvinnor låg på 70, jämfört med männens NMI som låg på 68. Dock var männen något mer nöjda 2020 jämfört med 2019, medan kvinnorna var något mindre nöjda.

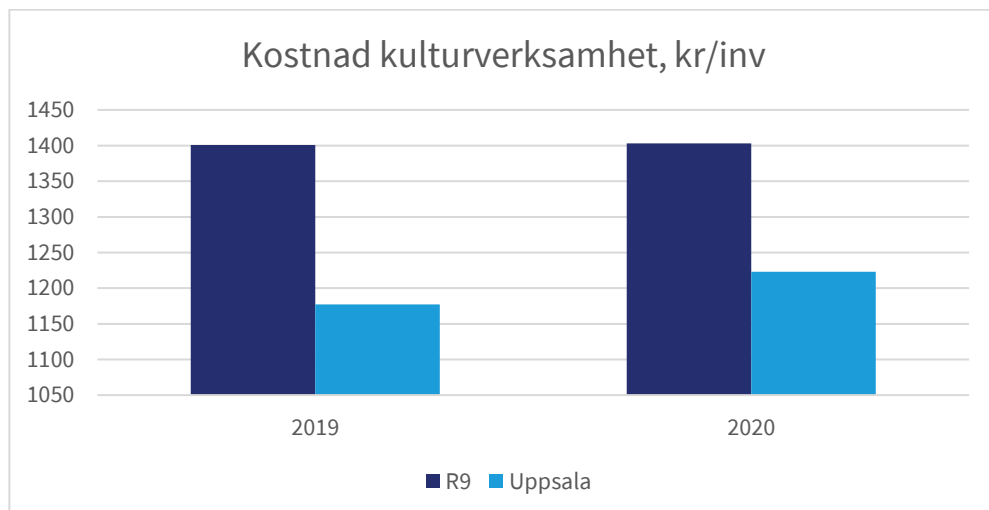
⁵ Uppsalaenkäten genomfördes under v. 7-8 och omfattade 604 intervjuer av personer i åldern 18-80 år boende i Uppsala kommun.

⁶ Statistiska centralbyrån (SCB) genomför varje höst en medborgarundersökning där attityder hos kommuninvånarna mäts. Resultatet sammanställs i ett *Nöjd-medborgar-index* (NMI) där betygsskalan är 0-100, där 100 är högst resultat. Jämförelsen görs med resultatnätverket R9 där Uppsala, Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Västerås och Örebro ingår. Siffror för 2021 finns inte tillgängliga förrän senare under 2022.

Figur 20. Diagram Nöjd-Medborgar-Index Kultur.

Uppsala kommun har en väsentligt lägre kostnad för kultur per invånare jämfört med R9-nätverket⁷. Kostnaden för Uppsala har ökat marginellt mellan 2019-2020.

Figur 21. Diagram Kostnad kulturverksamhet, kr/inv.

Nettokostnaden per 1 000 invånare för biblioteksverksamheten i Uppsala ligger något över genomsnittet för R9⁸ under 2019 och 2020⁹. Det hänger bland annat samman med att Uppsala ligger över snittet då det gäller antalet bibliotek per 1 000 invånare. Uppsala kommun är en geografiskt sett stor kommun vilket påverkar antalet biblioteksenheter. Den betydande delen landsbygd är en förklaring till varför det finns en omfattande biblioteksbusstransportverksamhet i kommunen. Uppsala kommun har fler aktiva låntagare per 1000 invånare jämfört med R9 under 2019 och 2020¹⁰.

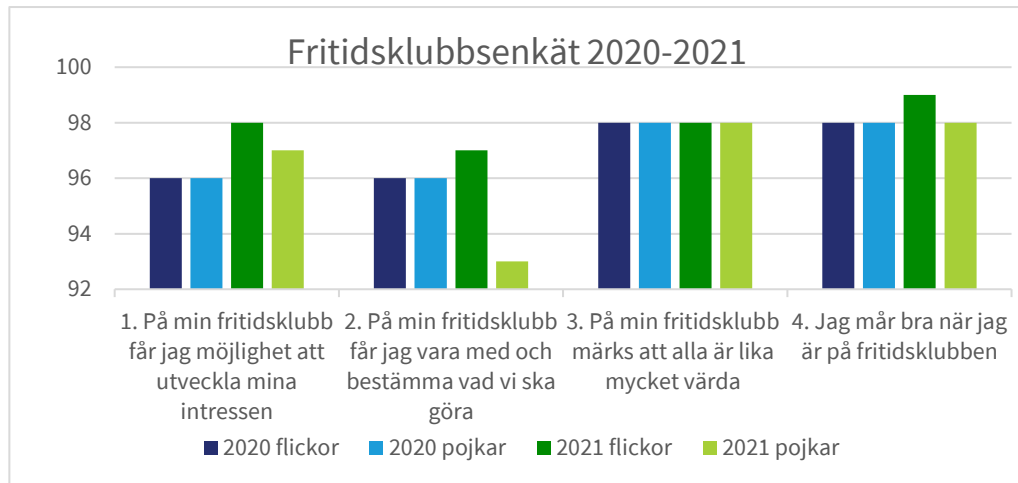
⁷ Källa: Kolada, öppen databas för kommuner och regioner. Siffrorna gäller skattefinansierad kulturverksamhet, exkl kulturverksamhet i kommunala bolag. Siffror för 2021 finns inte tillgängliga förrän senare under 2022.

⁸ Resultatnätverket R9 där Uppsala, Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Västerås och Örebro ingår.

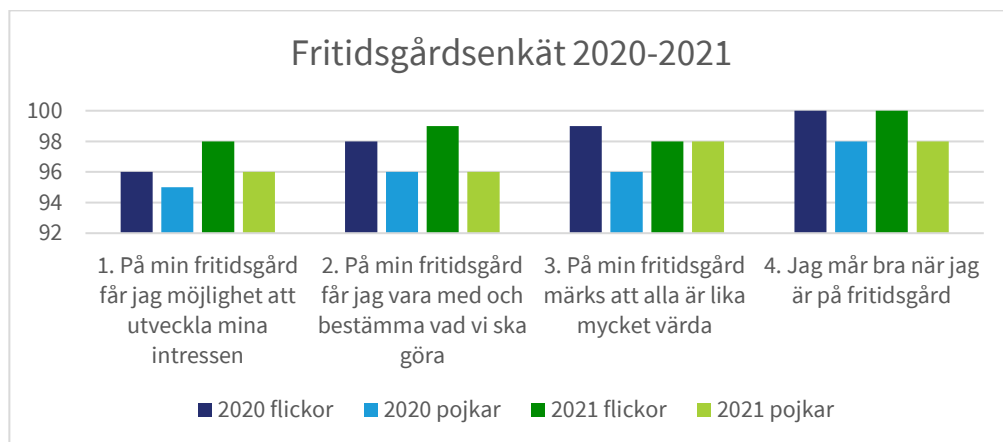
⁹ Källa: Kolada, öppen databas för kommuner och regioner. Siffror för 2021 finns inte tillgängliga förrän senare under 2022.

¹⁰ Källa: Kolada, öppen databas för kommuner och regioner. Siffror för 2021 finns inte tillgängliga förrän senare under 2022.

Fritidsverksamheten har genomfört brukarenkäter utifrån framtagna indikatorer uppdelat på kön; utveckla intresse, delaktighet, allas lika värde och trygghet. Sammanställda resultat har analyserats i syfte att utveckla verksamheten. Över lag får fritidsklubbar och fritidsgårdar i egen regi i Uppsala höga värden som står sig över tid.

Figur 22. Diagram Fritidsklubbsenkät 2020-2021.

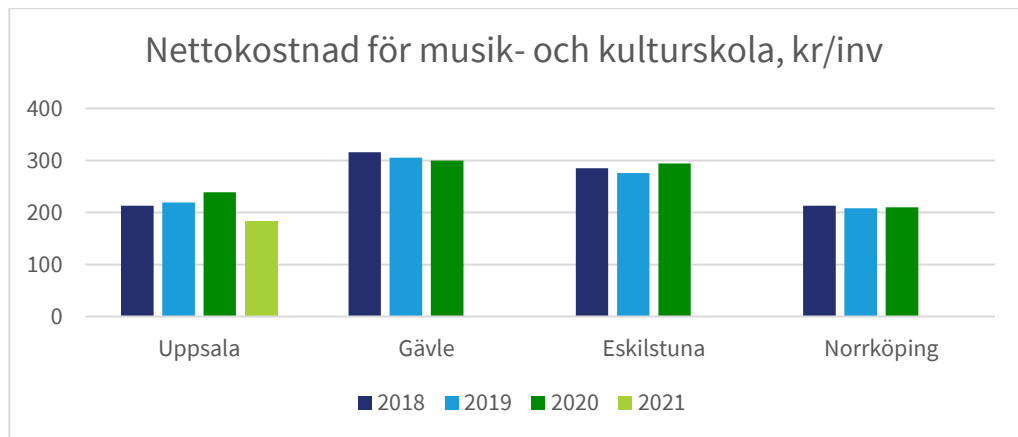
Figur 23. Diagram Fritidsgårdsenkät 2020-20.

I tabellen nedan syns att nettokostnaden för kulturskola per kommuninvånare i Uppsala ligger under både Eskilstuna och Gävle 2018-2020¹¹. År 2021 hade siffran sjunkit från 239 till 184 kronor per invånare¹².

Kulturskolans budget anpassas inte till det ökande befolkningsunderlaget. Följden blir att kulturskolan för varje år når allt färre barn och unga i den växande kommunen.

¹¹ Källa: Kolada, öppen databas för kommuner och regioner. Siffror för 2021 finns inte tillgängliga förrän senare under 2022.

¹² Siffran gällande antal invånare i Uppsala kommun är hämtad från SCB 2021, kvartal 3.

Figur 24. Nettokostnad för musik- och kulturskola, kr/inv.

Nedan redogörs för antagna och sökande till Uppsala kulturskola. De 193 elever fler som antagits 2021 har platser finansierade av kulturskolebidraget vilket är en osäker finansieringsväg då bidraget fördelas årligen och i värsta fall kan utebli.

	2018	2019	2020	2021
Antal antagna	2 553	2 629	2 992	3 185
Antal sökande	2 543	3 463	3 001	3 865

Tabell 13. Antal antagna och antal sökande.

Kösituationen varierar beroende på ämne och kommun där piano och gitarr är de ämnen som har det största söktrycket och Gottsunda/Valsätra/Sunnersta det område där kötiden är längst. Det sistnämnda beror även på att lokalfrågan för kulturskoleundervisning varit svår att lösa.

Framtida utmaningar

Effekter av pandemin. Pandemin har medfört att beteenden och preferenser för kulturkonsumtion hos allmänheten har förändrats dramatiskt under de senaste två åren. Det finns skäl att anta att en del av dessa förändringar kommer att bestå, även när pandemin är över. De förändrade beteendena gäller till exempel förväntningar på digitala erbjudanden hos publiken, hård konkurrens med ett utbud som både är lokalt och globalt med mera. Detta är faktorer som gör att förväntningar och efterfrågan på innehållet i formerna för kulturaktiviteter både för utövare och besökare kommer att förändras.

Resurser och kompetens. Det är viktigt att kulturnämndens verksamheter kan vara uppmärksamma på dessa förändringar så att resurser och kompetenser finns för att möta de förändrade kraven. Stor utveckling har skett inom digital produktion inom verksamheterna under pandemin, men en ständig fortsatt utveckling behöver ske genom att stärka kompetensen hos medarbetarna, samtidigt som teknik, utrustning och produktion är kostsam och drar resurser. Utmaningen är att göra både fysisk och digital verksamhet attraktiv.

Ökat behov av kultur. Den medborgarundersökning¹³ som gjordes i början av året tyder på att Uppsalaborna kommer konsumera kultur när förhållandena går mot det normala. 20 % uppgav att de tror de kommer konsumera mer kultur efter pandemin

¹³ Uppsalaenkäten genomfördes under v. 7-8 och omfattade 604 intervjuer av personer i åldern 18-80 år boende i Uppsala kommun.

och över 80 % tror att de kommer konsumera ungefär som före pandemin. Detta jämfört med 10 % som tror de kommer konsumera mindre.

Civilsamhället flaggar för ett minskat intresse att engagera sig i föreningsverksamhet. I pandemins spår har medlemsantalet gått ner hos ett flertal olika föreningar och om detta är ett förändrat beteende som kommer bestå får framtiden utvisa.

Ekonomiska förutsättningar. Långsiktighet är viktigt för de flesta aktörerna inom kulturnämndens stödformer. I en växande kommun behöver därför långsiktig finansiering finnas för att stödja aktörer inom det externa kultur- och fritidsutbudet för att stimulera ett levande kulturliv och ge en meningsfull och trygg fritid för barn och unga.

Årligen tillkommande politiska uppdrag och beslut medför att nämndens grunduppdrag utökas kontinuerligt utan att de ekonomiska medlen ökar i samma omfattning. Detta riskerar att skifta fokus från det lagstadgade grunduppdraget. Detta har blivit särskilt tydligt inom biblioteksverksamheten de senaste åren där uppdraget kring målgruppen äldre har utökats, vilket har medfört att satsningar på andra, enligt bibliotekslagen, prioriterade målgrupper har fått stå tillbaka.

Kontinuerliga hyresökningar tillsammans med bland annat kommunens årliga effektiviseringsmål leder till allt mindre ekonomiska medel till att bedriva och utveckla verksamhet, samtidigt som publikens förväntningar ökar på kultur av hög kvalitet med professionell kompetens. Nya initiativ och uppdrag får ofta undanträngningseffekter på befintlig verksamhet. En möjlighet att kompensera för detta är genom att bredda och utveckla intäktsmöjligheterna för kulturverksamheterna, genom att i större utsträckning kunna ta betalt för produkter, samt att utveckla andra finansieringsformer och affärsmodeller.

Bibliotekens mediebudget har varit i stort sett oförändrad under de senaste åren trots en växande kommun med ökade behov. Detta har tidigare hanterats genom att fler e-medier har köpts in i förhållande till fysiska. Omfördelningen har nu nått en gräns där utbudet av fysiska barnmedier samt mångspråksmedier skulle behöva minska framöver. Därmed skulle tillgängligheten försämrats för två lagstadgat prioriterade målgrupper.

Att kunna möta medborgarnas ökade efterfrågan på digitala programaktiviteter, e-medier, fri tillgång till datorer och internet samt utskrifts- och kopieringsmöjligheter är resurskrävande. Det märks även ett ökat behov av tillgänglighet till bibliotekslokaler och ökat öppethållande på de bibliotek som idag av ett eller flera skäl inte kan göras om till mer öppna. Föreningslivet, körer och det fria kulturlivet efterfrågar också lokaler att nyttja till sin verksamhet. Utmaningen är hur kommunen på bästa sätt kan samnyttja de lokaler som finns att tillgå för att möta de behov som finns.

När Uppsala växer med nya bostadsområden blir lokalfrågorna blir allt viktigare. Flera lokalprojekt för nya fritidsklubbar och förändring av befintliga lokaler pågår. I samband med renovering av befintliga och nya lokaler ökar kostnaderna, vilket får ekonomiska konsekvenser. Under 2022 kommer fem fritidsklubbar/fritidsgårdar att omfattas av evakuering.

Uppsala kulturskola har svårt att möta den ökade efterfrågan som den växande kommunen medför. Kulturskolan kostar allt mindre per kommuninvånare per år eftersom kommunbidraget inte anpassas till det ökande befolkningsunderlaget. Följden blir att kulturskolan för varje år når allt färre barn och unga i den växande kommunen. Kulturskolan blir allt mer beroende av statliga medel för att kunna utföra sitt uppdrag, vilket kan medföra stora svängningar i verksamheten om bidraget skulle

utebli. Under 2021 kunde nästan 200 fler elever antas och uppsökande verksamhet och satsningar på glesbygd och elever i särskolor möjliggjordes tack vare bidraget.

Investeringar. Biblioteken har varit eftersatta under många år och under de senaste åren har stora investeringar genomförts för att kunna erbjuda tillgänglighet till lokaler, samt tjänster och biblioteksservice enligt bibliotekslagen. Investeringarna medför dock stora kostnader i form av räntor och avskrivningar, vilket har medfört att biblioteken tvingas till besparingar i form av minskade öppettider och minskat antal vikarier. Detta leder till minskad tillgänglighet för medborgarna, särskilt barn, unga och äldre och övriga boenden i områden som är socioekonomisk svaga. Medarbetarnas arbetsmiljö påverkas också negativt.

Inom offentlig konst kommer prioriteringar att behöva göras utifrån minskade möjligheter att överföra investeringsmedel från ett budgetår till nästa för konstprojekt som sträcker sig över flera år. Delar av investeringsmedlen går åt till personalkostnader, vilket ger mindre medel till konst och detta förväntas fortsätta öka framöver.

Strategisk lokalförsörjning. I en växande kommun är det av stor vikt att de kommunala verksamheterna följer med utvecklingen och etablerar sig när nya bostadsområden växer fram. Kultur- och fritidsverksamheter bidrar både till attraktiviteten och, inte minst ökar tryggheten. Barn och unga behöver en meningsfull fritid och trygga vuxna omkring sig under uppväxten.

Uppsala kommun växer och en genomlysning av biblioteksverksamheten är nödvändig för att upprätthålla verksamhet enligt bibliotekslagen på lång sikt. Genomlysningen ska synliggöra var bibliotek och kulturhus ska finnas vilken typ av biblioteksservice som ska erbjudas samt bemanning och öppethållande i relation till uppdrag, utifrån befintlig personalstyrka. Barn och unga är prioriterade målgrupper men det saknas i nuläget bibliotek i flera områden där många barn och unga bor. Ett lyckat exempel är det nystartade biblioteket i Gränbystaden som på kort tid blivit det tredje bibliotek efter stadsbiblioteket och Gottsundabiblioteket som lånat ut flest böcker. Bibliotekets placering gör att det når medborgare i hela kommunen, både i staden och på landsbygden.

Fritidsklubbarna fortsätter utvecklas lokalt i anslutning till skolorna. Fritidsgårdarna blir mer tillgängliga direkt efter skoldagens slut och med mer anpassade lokaler. Utveckling av allaktivitetshus i Gränby och Gottsunda blir viktiga i detta förändringsarbete.

Kompetensförsörjning. Konkurrensen om utbildade fritidsledare och bibliotekarier är stor och det är svårt att rekrytera nya medarbetare med rätt kompetens. Löneläget och kvälls- och helgtjänstgöring gör att medarbetare gör jämförelser med universitetsbiblioteken, där lönerna är högre och många arbetar kontorstider. I takt med att infrastrukturen till och från Stockholm utvecklas de kommande åren riskerar de kommunala biblioteken även ökad konkurrens om arbetskraften från både folk- och universitetsbibliotek i Stockholmsområdet. Validering av utbildade fritidsledare med lång erfarenhet kommer att starta. Lönen och utvecklingsmöjligheter för fritidsledare är andra utmaningar.

Nå nya och underrepresenterade målgrupper. En framtida utmaning är läsfrämjande insatser för barn och unga och särskilt att öka pojkars läsning. I dagsläget har kulturnämnden ett bibliotekserviceavtal med utbildningsnämnden för att kompensera för de skolor som saknar skolbibliotek. Överenskommelse genererar en intäkt som Bibliotek Uppsala är beroende av, men bedömningen är att detta inte ger den

läsfrämjande effekt som det var tänkt och att kapprumsbibliotek på förskolor ger en större effekt.

Det är angeläget att bredda vilka som tar del av Konst och kulturarvs verksamhet och nå nya målgrupper. Att ge fler människor möjlighet att påverka innehållet i verksamheterna på olika sätt och öka interaktiviteten och dialogen mellan publik och producenter är ett sätt. En ambition är att också erbjuda verksamhet på flera olika språk än idag.

Uppsala kulturskolas utmaning ligger i att tillgodose det stora söktrycket och kunna erbjuda platser åt så många sökande som möjligt. Situationen under pandemin har försvårat intag av nya elever då grupper medvetet hållits små för att avstånd mellan elever skulle kunna beaktas. Satsningar på att starta nya grupper har i flera fall skjutits upp på grund av det osäkra pandemiläget.

För att kunna anta fler elever behöver kraftfulla åtgärder vidtas så som utökad budgetram i paritet med demografiutveckling, övergång till gruppundervisning i musikämnen i större utsträckning samt större elevgrupper i ämnena bild & form, dans, film, kreativt skrivande och teater.

Inom den öppna fritidsverksamheten är fortsatt utveckling av digitala aktiviteter och att nå underrepresenterade grupper såsom flickor, HBTQ-personer och personer med funktionsnedsättning är en fortsatt utmaning. Att kontinuerligt arbeta normkritiskt och med kompetensutveckling på området är en annan viktig fråga.

Barn och ungas hälsa har påverkats stort under pandemin. Det fortsatta arbetet med att utveckla det främjande och förebyggande arbetet för att motverka psykisk ohälsa och otrygghet är viktiga utmaningar framöver.

Ny lagstiftning. Förslag till ny lag om kommunernas ansvar i det brottsförebyggande arbetet kommer att påverka kulturnämndens förebyggande arbete för att tidigt bryta kriminellt beteende hos barn och unga.

Kulturpolitiska mål. Målen för den nationella kulturpolitiken är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig utveckling ska prägla samhällets utveckling. Tillsammans med Uppsala kommuns mål om kulturell delaktighet, konstpolitik för ett vitalt samhälle samt kulturplanering för en attraktiv, växande och hållbar kommun ger dessa mål riktning och styrning för verksamheternas innehåll och utförande. För verksamheterna inom Konst och kulturarv gäller att utveckla gemensamma processer, produktion och samverkan på ett sätt som säkerställer att dessa mål kan nås och garanteras.

Inom musei- och scenkonstverksamhet och offentlig konst värnas den konstnärliga integriteten och friheten i gestaltungsprocesser, produktioner och curerat innehåll. Projektledarens roll är att skapa så stort konstnärligt utrymme som möjligt inom de förutsättningar som finns för varje enskilt projekt.

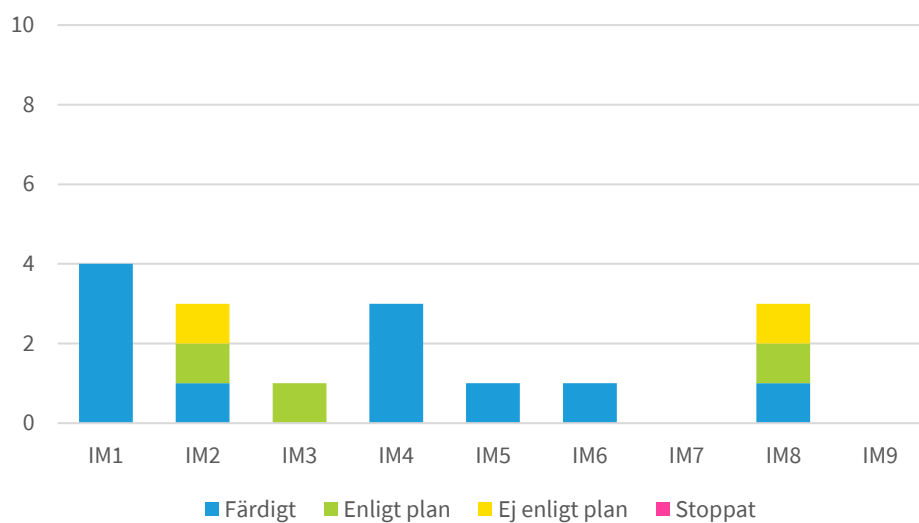
Idrotts- och fritidsnämnden

Idrotts- och fritidsnämnden ansvarar för planering och utveckling av barn- och ungdomsidrott liksom bredd- och elitidrott samt fritidsverksamhet. Nämnden löser sitt uppdrag huvudsakligen genom att ha en långsiktig planering för lokalförsörjning avseende idrotts- och fritidsanläggningar samt genom inhyrning av fastigheter och med uppdrag till Uppsala Arenor och fastigheter sköta uthyrning av anläggningar.

Samverkan sker med föreningar och andra aktörer inom nämndens ansvarsområde som en del i arbetet med att forma och upprätthålla riktlinjer och mål för föreningsstöd inom nämndens ansvarsområde.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Idrotts- och fritidsnämnden har blivit färdig med elva av 16 uppdrag. Tre uppdrag pågår enligt plan. Två uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan. De försenade uppdragen handlar om att utveckla en långsiktig och samordnad kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet i Gottsunda-Valsätra och Gränby-Kvarngärdet tillsammans med föreningar och andra intressenter och om att ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering

Figur 25. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis

- samverkat för att utöka tillgången till spontana idrottsaktiviteter, samt för att utöka antalet föreningsdrivna aktiviteter för barn och unga.
- invigt en ny boulehall i Fyrislund
- arbetat med projektet Utbildning och aktiviteter för personer med funktionsnedsättning särskilt inom NPF (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) som syftar till att minska den psykiska ohälsan bland personer med funktionsnedsättning vilket sker genom utbildning och öka tillgången till aktiviteter
- tecknat samverkansavtal med Uppsala Handikappidrott vilket förväntas generera mer aktiviteter för målgruppen personer med funktionsnedsättning.
- närmat sig jämställdhetsmålet 50/50 då den senaste statistiken visar att 49 procent av barn- och ungdomsföreningarnas medlemmar är flickor.
- i samverkan med föreningslivet arrangerat både nya och årligen återkommande aktiviteter, allt ifrån fotbollsskolor till kostnadsfria lägerveckor och parkaktiviteter, där nästan 9 000 barn och unga har deltagit.

- iordningsställt en aktivitetsyta på Studenternas bandyplan och därmed skapat Uppsala SummerZone. Tillsammans med Fritid Uppsala och Fritidsbanken har 15 300 besökare kunnat delta i både spontana och föreningsdrivna aktiviteter på SummerZone genom bland annat basket, innebandy, futsal, Roller Derby, lek, vattenkrig och mycket mer.
- gett tre elljusspår nya ljusarmaturer och anlagt ett nytt utegym.
- samverkat med föreningslivet för att erbjudit ledarledda träningspass på olika utegym kombinerat med gummibandsövningar för att inkludera målgruppen äldre.
- Fått förändrad inriktning och uppdrag från 1 september i samband med bildandet av det nya kommunala arenabolaget som övertagit ansvaret för verksamhetsdrift och bokning. Nämnden har det strategiska ansvaret för utvecklingen av Uppsala som idrottsstad.

Ekonomiskt resultat

Idrotts- och fritidsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2021	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Fritid och kultur	346	-12	-5	-11
Nämnden totalt	348	-12	-6	-11

	KF-budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Investeringar	23	11	11	19

Tabell 14. Ekonomiskt resultat.

Idrotts- och fritidsnämndens resultat var ett underskott om 12 miljoner kronor.

Underskottet beror på bortfall av markeringsavgifter för uthyrning av lokaler till skolor och föreningsliv som en effekt av pandemirestriktionerna. Intäkterna för markeringsavgifter var 13 miljoner kronor lägre än budget, varav 8 miljoner kronor avser minskade bokningar från utbildningsförvaltningen.

Under året har verksamhetsdriften överförs till det nya koncernbolaget Uppsala Kommun Arenor och Fastigheter AB (UKAF). Detta har medfört vissa omstruktureringskostnader för nämnden, vilket dock balanserats av lägre hyreskostnader.

Investeringar

Nämndens investeringsbudget var 23 miljoner kronor. Investeringar om 11 miljoner har genomförts av bland annat utegym i Hospitalsträdgården, inköp av inventarier till Studenternas sommaraktivitet samt byte av digitala låssystem i idrottshallar.

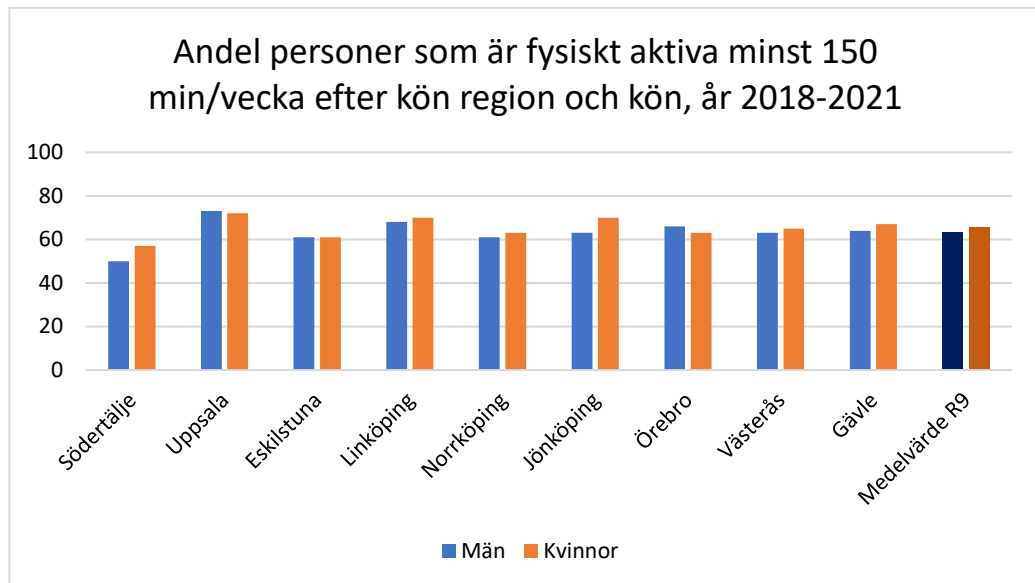
De planerade investeringarna i idrottshallar har varit lägre än förväntat och en stor del av arbetet med att byta digitala låssystem i idrottshallarna har förskjutits till 2022. Även ombyggnation av Österängen har förskjutits.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

När det finns möjlighet att jämföra med andra kommuner används genomsnittet för R9-kommunerna om det inte finns skäl att välja andra kommuner (i R9-kommunerna

ingår Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås och Örebro).

Mellan åren 2018 - 2021 uppgav 73 procent av männen och 72 procent att kvinnorna i Uppsala att de var fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka, vilket visar den högsta andelen av samtliga kommuner i R9-nätverket. Uppsala har under hela 2000-talet utmärkt sig med en hög andel fysiskt aktiva personer. En av orsakerna till det är sannolikt att kommunens invånare har en hög utbildningsnivå. Detta kan återses i forskning att välutbildade personer med höga inkomster tenderar vara mer fysiskt aktiva än personer med kortare utbildning och lägre inkomster.

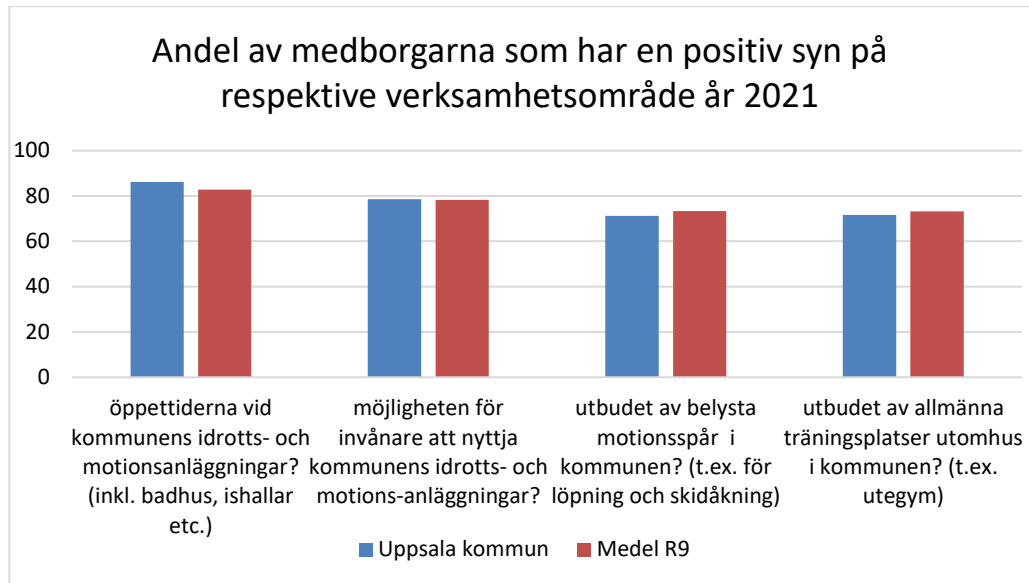

Figur 26 Andel fysiskt aktiva (150 min/vecka) efter Region, Fysisk aktivitet, Andel, Kön och År. Källa: Folkhälsomyndighetens nationella folkhälsoenkät

Uppsala kommuns invånarna har generellt en något mer positiv syn på möjligheten att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar år 2021 än bland R9-kommunerna generellt. Samtidigt som undersökningen visar en något lägre andel nöjdhet från Uppsalaborna till utbudet av belysta motionsspår och allmänna träningsplatser utomhus.

Sammanfattningsvis går det att konstatera att invånarna i Uppsala generellt sett har en något mer positiv syn på möjlighet till organiserad idrott än vad de har till möjligheten till spontan- och egenorganiserad idrott.

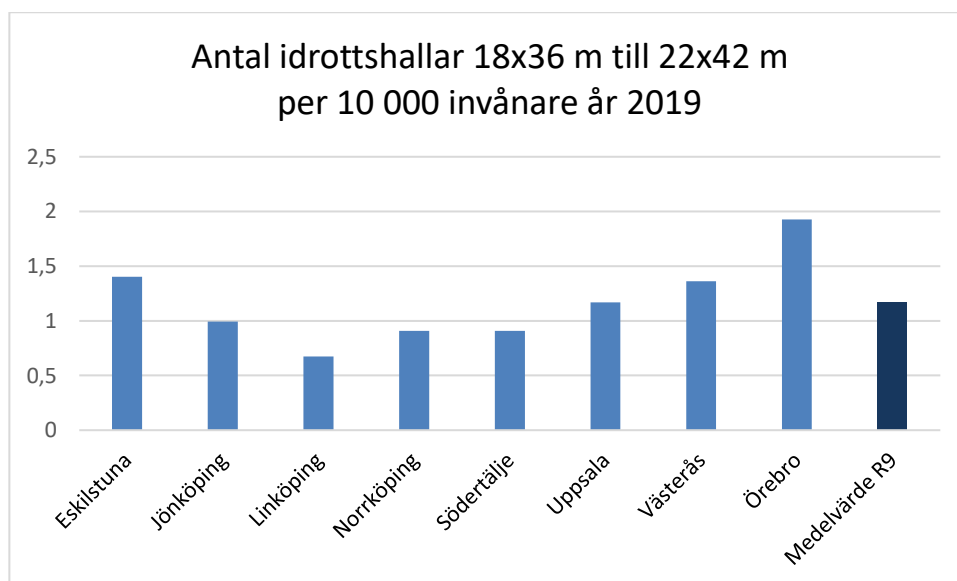
Det går inte utifrån Figur 1 och Figur 2 avgöra om det finns något samband mellan invånarnas syn på kommunens idrott, motion och friluftsliv och andelen personer i Uppsala som är fysiskt aktiva minst 150 minuter i veckan.

Figur 27 Medborgarnas syn på idrott, motion och friluftsliv i Uppsala kommun och R9-kommunerna. Andel som har en positiv syn omfattar alla personer som svarat att respektive verksamhet är ganska bra eller mycket bra. Källa: SCB:s medborgarundersökning år 2021

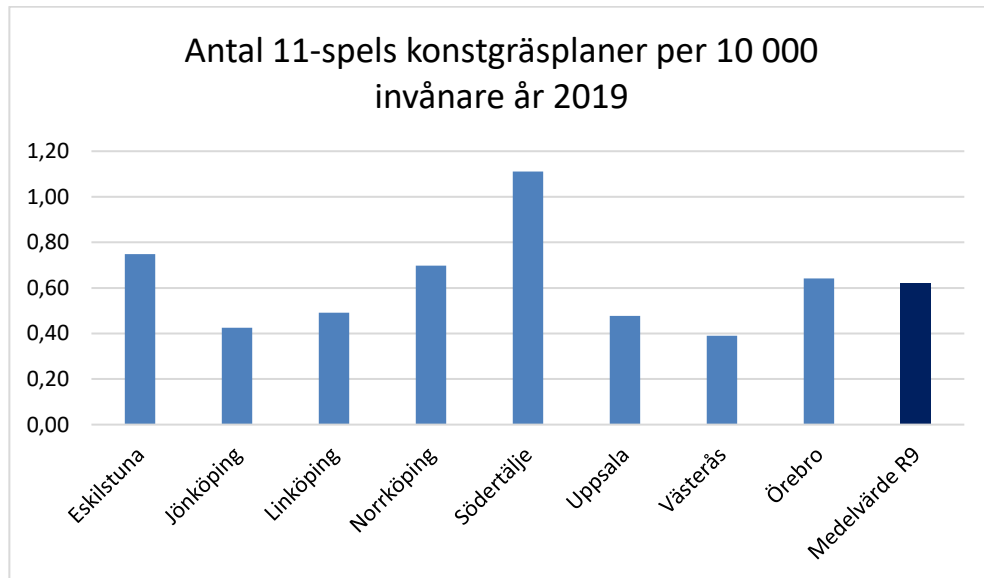
Antalet stora idrottshallar (18x36m-22x42m) var 1,17 per 10 000 invånare i Uppsala kommun år 2019 vilket ligger i linje med medelvärdet bland R9-kommunerna. Senaste kartläggning kring idrottshallar gjordes år 2019, vilket innebär att nyare statistik saknas. Det har inte heller färdigställts någon ny fullstor idrottshall i Uppsala sedan dess, vilket innebär att statistiken fortfarande ger en tillförlitlig beskrivning av den befintliga hallsituationen.

Enligt Uppsala kommuns lokalförsörjningsplan för idrott- och fritidsanläggningar planeras 12 nya fullstora idrottshallar med en yta på minst 20 x 40 m att byggas i Uppsala kommun mellan år 2021 och 2030. Även om antalet invånare i Uppsala förväntas bli fler, medför detta att antalet idrottshallar per invånare förväntas öka. En förväntad förbättrad tillgång är ett resultat av att stadsbyggnadsförvaltningen har synliggjort ett behov av fler fullstora idrottshallar i lokalförsörjningsplaneringen.

Figur 28 Antal idrottshallar per 10 000 med en hallstorlek mellan 18 x 36 m och 22 x 42 m. Uppgifter från Gävle kommun saknas i diagrammet. Källa: SKR:s anläggningsrapport år 2019

Antalet 11-spels fotbollsplaner i konstgräs var 0,48 per 10 000 invånare år 2019. Detta var lägre än medelvärdet för R9-kommunerna som var 0,62. Enligt lokalförsörjningsplanen för idrott- och fritidsanläggningar planeras det att anläggas sju 11-spels konstgräsplaner mellan år 2021 – 2030. Även om antalet invånare i Uppsala förväntas bli fler, medför detta att antalet konstgräsplaner per invånare förväntas öka. En förväntad förbättrad tillgång är ett resultat av att stadsbyggnadsförvaltningen har synliggjort ett behov av fler konstgräsplaner i lokalförsörjningsplaneringen.

Figur 29 Antal 11-spels fotbollsplaner i konstgräs per 10 000 invånare. Uppgifter från Gävle kommun saknas i diagrammet. Källa: SKR:s anläggningsrapport år 2019

Önskad effekt

Mellan år 2022 - 2030 planeras det konstgräsplaner, två allaktivitetsplatser, fler utegym, elljusspår och andra ytor som är möjliga att nyttja för spontanidrott. De nya ytorna förväntas att öka dels andelen aktiva personer dels höja Uppsalas ranking i SCB medborgarundersökning. De spontana idrottsytorna är kostnadsfria, och genom att anlägga fler sådana anläggningar får fler människor med en låg ekonomisk standard möjlighet att idrotta med samma förutsättningar som alla andra. Effekten av detta förväntas att bli en ökad jämlikhet och hälsa.

I lokalförsörjningsplanen för idrotts och fritidsanläggningar föreslås ett flertal nya bostadsnära idrottsytor vilket fått ett lågt resultat i Uppsala kommuns trygghetsundersökning. De nya idrottsytorna förväntas medföra mer liv och rörelse i områdena och bidra till en ökad trygghet, som ett exempel på detta är den planerade konstgräsplanen i Gränby vilket är i ett område där många idag upplever att de är otrygga.

Nämndens arbete med att uppnå miljömålen innefattar bland annat åtgärder som att använda miljövänliga system vid anläggande av konstgräsplaner. På så sätt minskar spridningen av mikroplaster och andra miljöfarliga ämnen. Ytterligare åtgärder är att invånare ska ha en närhet att ta sig till och från sina aktiviteter med hållbara transportsätt vilket är i enlighet med Uppsala kommuns program för mobilitet och trafik.

När nya idrottsanläggningar planeras läggs även stor vikt av att tillgängligheten med kollektivtrafik är god.

Framtida utmaningar

Konsekvenser av pandemin. Hela världen har levt en längre tid med pandemi av Covid-19 vilket har påverkat oss alla mer eller mindre. För nämnden har det inneburit minskade intäkter för bokade idrottsanläggningar men man ser också att föreningslivet har tappat både medlemmar och ledare som en effekt av restriktioner. Det finns också ett flertal rapporter som pekar på att pandemin har fört med sig en ökad psykisk ohälsa bland barn och unga till följd av restriktioner och minskade aktiviteter. Många föreningar ändå lyckats ställa om före ställa in sina aktiviteter och några har till och med utökat både tillfällen och medlemmar genom att flytta ut aktiviteterna. Detta ställer ett annat krav på framtiden genom att ett ökat behov av anläggningar och flera samnyttjade lösningar.

Nytt kommunalt arenabolag. I samband med det nya kommunala arenabolaget har tagit över ansvaret för verksamhetsdrift och bokning så har nämnden endast det strategiska ansvaret för utveckling av Uppsala som idrottsstad samt ansvar för bokning- och bidragskriterier och idrottens lokalförsörjningsplan.

Identifierade trender. I de workshops som nämnden hade under 2021 så identifierades det fler trender bland annat att det blir fler och större uppdrag för nämnden att svara upp på men också att stillasittande, segregation, intresse för friluftsliv, intresse för spontanidrott, psykisk ohälsa och intresse för utomhus aktiviteter ökar. Här identifierades också att föreningsaktiva har minskat under pandemin och behov av digitalisering.

Samhällsbyggnadsprocessen. Idrott och fritid är viktiga och grundläggande delar i vårt samhälle och behöver därför komma in i tidigt skede i samhällsbyggnadsprocessen. Uppsala ska vara en levande och inkluderande kommun med ett rikt utbud av likväl föreningar som engagerade medborgare och idrottsplatser spontana som organiserade. Här ska det också finnas möjlighet till rekreation i något grönområde.

Långsiktiga och strategiska målsättningar. Idrotts- och fritidsnämnden behöver sätta långsiktiga och strategiska målriktningar för att driva utveckling av Uppsala som idrotts- och fritidskommun framåt. Vilket kommer göras genom att revidera det idrotts- och fritidspolitiska programmet med nya mål och riktningar samt ta fram en handlingsplan till programmet. Förslag till reviderat program ska vara klart för beslut i början på 2023.

Tanken är att det nya idrotts- och fritidspolitiska programmet ska ta sikte mot vision och framtid för Uppsala kommuns idrotts- och fritidsliv där uppsatta mål nås genom att samarbeta inom kommunkoncernen.

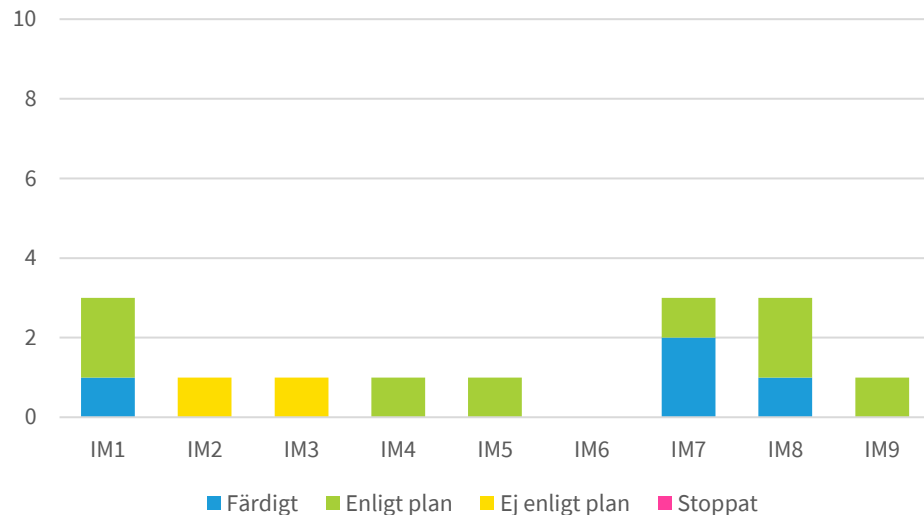
Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för service, vård och omsorg i ordinärt eller särskilt boende till personer 65 år och äldre, i de fall personerna har behov av sådana insatser på grund av nedsatt fysisk funktionsförmåga. Nämnden arbetar främst utifrån socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Nämnden ansvarar även för öppna insatser och förebyggande verksamhet för personer 65 år och äldre.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Äldrenämnden har blivit färdig med fyra av 14 uppdrag. Åtta uppdrag pågår enligt plan. Två uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan. De försenade uppdragen

handlar om att vässa kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet och att öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050

Figur 30. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis

- tillsammans med äldreförvaltningen bildat vård- och omsorgsförvaltningen utifrån kommunstyrelsens beslut och kommunens värdegrund som svarar mot både omsorgsnämnden och äldrenämnden.
- startat en samlad krisledning upp som gav bättre förutsättningar att dela resurser och samarbeta i hela förvaltningen för att minimera smittspridning.
- Organiserat digitaliseringsarbetet på vård- och omsorgsförvaltningen så att utsedda medarbetare kan arbeta mer fokuserat kring verksamhetsutveckling med fokus digital teknik
- beslutat om en femårig utvecklingsplan för vård och omsorg som vägleder i vad som särskilt behöver fokuseras på i kraftsamlingen för utvecklingen av en långsiktig och hållbar äldreomsorg.

Ekonomiskt resultat

Äldrenämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2021	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Vård och omsorg om äldre	2 012	3	51	10
varav öppna insatser	59	3	3	1
varav insatser enligt SoL och HSL	1 953	-1	48	9
Nämnden totalt	2 014	3	51	10
	KF-budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Investeringar	8	12	4	8

Tabell 15. Ekonomiskt resultat.

Äldrenämndens resultat var ett överskott om 3 miljoner kronor. Insatser enligt SoL och HSL redovisar i princip resultat enligt budget.

Nämnden vidtog liksom de senaste åren även inför 2021 resultatförstärkande åtgärder. Därutöver bidrog framför allt lägre volymer inom hemtjänsten, högre avgiftsintäkter från brukare samt retroaktiv statlig pandemikompensation avseende 2020 till en ekonomi i balans.

Särskilt boende hade 32 miljoner kronor högre kostnader än budget. Främsta orsaken var högre volym än budgeterat, men också högre kostnader för inhyrd legitimerad personal. Nämnden har fortsatta strukturella utmaningar med att rekrytera och behålla legitimerad personal, vilket gett höga kostnader för extern inhyring. I jämförelse med föregående år ökade volymen med 33 procent inom extern verksamhet samtidigt som beläggningsgraden inom egen regi var förhållandevis låg. Det innebar ökad kostnad eftersom nämnden förlorat hyresintäkter.

Ordinärt boende hade en positiv avvikelse med 31 miljoner kronor mot budget som härrör dels av lägre volymer inom hemtjänst än budgeterat, samt dels från tidigare års resultatförstärkande åtgärder inom området.

Det största statsbidraget för äldrenämnden "Säkerställa god vård och omsorg av äldre personer" uppgick till 66 miljoner kronor. Satsningar som genomfördes via statsbidraget var bland annat färre delade turer, minskad andel timanställda samt utbildningssatsningar.

Investeringar

Nämndens investeringsbudget var 8 miljoner kronor. Investeringsbudgeten överstegs med 4 miljoner kronor och investeringar genomfördes om totalt 12 miljoner kronor. Investeringarna omfattar främst inventarier till särskilt boende.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Indikator	Nuvärde			Jämför- värde föregående år ¹⁴	Jämför- värde liknande kommuner ¹⁵	Mål- sättning
	Totalt	Kvinnor	Män			
Ekonomiskt bokslut/resultat för nämnden 2021	3	-	-	51	-	>=0
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg (2020) %	-2,6 %	-	-	-1,9	0,7	>=0
Nettokostnad äldreomsorg, kr/invånare (2020)	8 545	-	-	8 547	9 692	-
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - besväras av ensamhet, andel (%) 2020	49	53	42	52	52	↘
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - besväras ofta av ensamhet, andel (%) 2020	11	12	10	14	12	↘
Antal seniorbostäder med gemensamhetslokal i Uppsala kommun (december 2021)	348	-	-	348	-	↗
Äldreomsorg i enskild regi, andel brukare % (2020)	38,8	-	-	41,7	19,0	-
Hemtjänst andel % ganska/mkt nöjda (2020)	85	84	85	86	89	↗
Särskilt boende andel % ganska/mkt nöjda (2020)	76	77	74	74	81	↗
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde (2020)	12	-	-	12	13	↘
Korttidsfrånvaro % (jan-okt 2021)	4,26	4,44	3,80	5,36	-	↘
Långtidsfrånvaro % (jan-okt 2021)	4,53	5,40	2,25	5,27	-	↘

Tabell 16. Nyckeltal och indikatorer för årsredovisning.

Under 2021 uppvisar äldrenämnden ett positivt ekonomiskt resultat. När det gäller den så kallade nettokostnadsavvikelsen, vilket något förenklat utgör kostnaden för äldreomsorgen jämfört med den statistiskt förväntade kostnaden, så har denna kraftfullt förbättrats under senare år. Värdet ligger nu under klart under 0.

De helhetsomdömen som under de senaste åren getts om äldreomsorgen, i Socialstyrelsens brukarundersökning, ligger i Uppsala kommun något lägre än genomsnittet för jämförbara kommuner. Skillnaderna är dock relativt små i procentenheter både mellan kommuner och över tid.

Gemensamt för en majoritet av samtliga kommuner är samtidigt att en överväldigande majoritet av de svarande uppger att de är ganska eller mycket nöjda med äldreomsorgen. Under år 2021 så fortgår arbetet med att öka frekvensen inom individuppföljningen för att kunna komplettera data från statistikdatabasen Kolada med egen verksamhetsstatistik utifrån brukarnas upplevelser.

¹⁴ Värde för Uppsala kommun föregående år

¹⁵ Övägt medel för liknande kommuner (Västerås, Linköping, Örebro, Norrköping, Helsingborg, Lund, Umeå)

När det gäller personalkontinuiteten så har Uppsala under de senaste åren genomgått en kraftfull förbättring och uppvisar numera en något högre grad av personalkontinuitet än liknande kommuner.

Den pågående pandemin har inneburit stora utmaningar inom nämndens verksamheter och för nämndens medarbetare. En följd av detta har varit en ökad sjukfrånvaro (både långtids- och korttidsfrånvaro) under år 2020 jämfört med år 2019. Under år 2021 har sjukfrånvaron åter minskat och långtidsfrånvaron är nu på samma nivå som innan pandemins början. Även korttidsfrånvaron har år 2021 minskat jämfört med föregående år men befinner sig fortsatt på en betydligt högre nivå än innan pandemins början. Nämnden kommer under kommande år att behöva prioritera insatser för att säkerställa att denna ökning inte permanentas när pandemin är över. Kartläggning av sjukfrånvarons orsaker och prioritering av insatser behöver särskilt beakta skillnaden i frånvaro mellan kvinnor och män, som är särskilt tydlig för långtidsfrånvaron.

Framtida utmaningar

Demografi och förändrade behov. Förbättrade levnadsförhållanden och förbättrad medicinsk behandling har resulterat i att livslängden i världen ökat kraftigt. De äldre ökar både numerärt och i relation till antalet personer i yrkesverksam ålder. En kraftig ökning av personer 80 år och äldre väntar i Uppsala under de närmaste åren. Under perioden 2021–2030 förväntas en ökning på närmare 5 600 personer eller motsvarande drygt 600 personer årligen. I denna åldersgrupp har för närvarande omkring var tredje någon form av insats och de utgör omkring 75–80 % av brukarna inom kommunens äldreomsorg.

Den förändrade demografiska strukturen innebär att behoven ökar i de personalintensiva verksamheterna, däribland äldreomsorgen. För att fortsätta tillhandahålla kvalitativa välfärdstjänster behöver kommunen tänka och arbeta annorlunda i framtiden till exempel avseende personalsituationen och arbetsvillkoren i äldreomsorgen. Innovationer, digitalisering, införandet av välfärdsteknik och en ökad samverkan såväl inom kommunkoncernen som med externa aktörer är åtgärder som kommunen kan vidta för att uppnå ett mer effektivt resursutnyttjande och ökad kvalitet.

Konsekvenser av pandemin. Pandemin har medfört ökade risker för psykisk ohälsa bland kommunens äldre. Som grupp har de äldre varit mer utsatta än befolkningen i sin helhet då de i högre grad rekommenderats att hålla fysiskt avstånd, i synnerhet i pandemins inledande skede. Samtidigt har nedstängningen av exempelvis seniorrestauranger och träffpunkter ytterligare ökat isoleringen inom målgruppen.

Konsekvenserna av covid-19 och samhällets smittskyddsåtgärder måste fortsätta beaktas och följas vid planering för insatser inom nämndens ansvarsområde. Dessa indirekta konsekvenser av pandemin på folkhälsan kan komma att kvarstå under lång tid efter det att smittspridningen har kommit under kontroll. Alla aktörer behöver därför arbeta tillsammans för att utveckla insatser som stärker den psykiska hälsan och motverkar ofrivillig ensamhet och isolering.

På grund av att hälsoriskerna med att insjukna i Covid-19 ökar med stigande ålder har äldre personer, i ännu högre grad än övriga befolkningen, rekommenderats att hålla fysiskt avstånd till andra under pandemin. Konsekvenserna av pandemin och samhällets smittskyddsåtgärder måste därför fortsätta beaktas och följas vid planering för insatser inom nämndens ansvarsområde. Dessa indirekta konsekvenser av

pandemin på folkhälsan kan komma att kvarstå under många år efter att smittspridningen har kommit under kontroll.

Digital transformation och innovation. Digital transformation och innovativa lösningar kan ge stora möjligheter till självständighet, delaktighet och inflytande för kommunens äldre. Den kan även ge goda möjligheter till utveckling av de vård- och omsorgsinsatser som erbjuds, så att de bättre stämmer överens med den enskildes behov och önskemål.

Den digitala utvecklingen bidrar till nya sätt att leva. Människors vardagssysslor och sociala umgänge sker alltmer med hjälp av den digitala tekniken. Tekniken skapar nya marknads- och mötesplatser och ger en ökad frihet att vara verksam i och interagera oberoende av tid och rum. Samtidigt finns risk för ett digitalt utanförskap om inte alternativ finns för de äldre som inte kan eller aktivt väljer att inte ta del av ny teknik. Att vara digitalt exkluderad ger sämre förutsättningar för att leva ett bra liv.

För att möta det ökade antalet äldre är av stor strategisk betydelse att försöka påverka och optimera alla de faktorer som påverkar möjligheterna att leva ett hälsosamt liv i oberoende på äldre dagar i kommunen. Här är implementeringen av handlingsplanen för en äldrevänlig kommun centralt och i det, inte minst, möjligheten att skapa ett partnerskap med andra samhällsaktörer. Många påverkansfaktorer, till exempel sådant som rör kommunikationer och hälso- och sjukvård, ligger utanför det som kommunen fullt ut kan påverka.

Samhällsplanering och förebyggande insatser. Samhällsplaneringen behöver utformas för att öka tillgängligheten, inte bara i fysiskt avseende utan även för att ge tillgång till service och möjligheter till full delaktighet i samhällslivet. Äldrenämnden är en aktör bland flera inom samhällsplaneringen och behöver därför intensifiera sin medverkan och samarbetet med bland annat kommunstyrelsen och plan- och byggnadsnämnden. En viktig del i detta är att bidra med kunskap och underlag för att möjliggöra ett ökat utbud av anpassade äldreboendestäder på den ordinarie bostadsmarknaden, exempelvis seniorbostäder och seniorbostäder med gemensamhetslokal. Fler sådana anpassade bostäder kan underlätta kvarboende i det egna hemmet och bidra till att skjuta upp mer omfattande vård- och omsorgsinsatser på särskilt boende.

Förebyggande och hälsofrämjande insatser kommer fortsatt att vara centrala för att, om möjligt, skjuta omsorgsbehov på framtiden och ge äldre möjligheter till ökad livskvalitet. Dessa insatser behöver utvecklas för att i ännu högre grad nå de personer där behovet är som störst. När det gäller de förebyggande insatserna är även samverkan med civilsamhället en viktig resurs som behöver utvecklas.

Särskilt boende. Andelen vård- och omsorgsboenden inom ramen för LOV har succesivt ökat i Uppsala under de senaste åren. Inom denna upphandlingsform så svarar utföraren inte bara för utförandet av omsorgen, utan även för fastigheten och annan tillhörande infrastruktur. Fri etableringsrätt råder. Under de senaste åren har utbyggnaden av vård- och omsorgsbostäder nästan uteslutande skett inom ramen för LOV och denna trend förväntas fortsätta under de kommande åren. Detta sammantaget utgör en utmaning för nämndens möjligheter att styra och planera utbyggnaden av vård- och omsorgsbostäder i kommunen framöver. För närvarande råder en betydande överkapacitet av platser, något som förväntas bestå under de närmaste åren. En utredning/översyn av boendeformer inom äldreomsorgen har tagit fram några övergripande förslag för att stärka kommunens rådighet inom området, oavsett framtida driftsformer.

I det befintliga beståndet av vård- och omsorgsboenden finns flera äldre fastigheter.

Det är därför också viktigt att säkerställa att alla boenden är ändamålsenliga för att på ett effektivt sätt kunna bedriva en god vård och omsorg. Under 2022 kommer en granskning att genomföras av samtliga boenden i nämndens egen regi.

Under den pågående pandemin har antalet personer som ansökt om insatser i form av särskilt boende initialt varit lägre än förväntat. Antalet belagda platser i särskilt boende i december 2019 var 1 607. Framför allt som en följd av pandemin hade beläggningen i januari 2020 minskat till 1 460. I december 2021 hade sedan beläggningen ökat kraftigt till 1 672. Utvecklingen visar på svårigheterna att förutse behovsutvecklingen på kort och lång sikt, under och efter pandemin.

Lagändringar

Socialtjänstlagen

Hållbar socialtjänst är en ny socialtjänstlag (SOU 2020:47), som nu bereds i Regeringskansliet. I betänkandet föreslås bland annat att socialtjänsten tydligare ska inrikta verksamheten mot förebyggande insatser samt att kommunerna ska få möjlighet att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning och biståndsbeslut. Därutöver föreslås att socialtjänstens verksamhet ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Sammantaget skulle förslaget till en ny socialtjänstlag innebära en omställning av socialtjänstens organisering, arbetsätt och metoder. Införande av ny Socialtjänstlag planeras ske i januari 2023.

Lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Regeringskansliet föreslår en ny lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Syftet är att det ska bli lättare för vård- och omsorgsgivare att dela personuppgifter med varandra. Patientdatalagens bestämmelser om sammanhållen journalföring förs över till den nya lagen. Likaså förs bestämmelser in om de delar av socialtjänstens verksamheter som gäller omsorg om äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Den nya lagen ökar möjligheten till närmare samarbete mellan olika huvudmän, såsom Region Uppsala och Uppsala kommun.

Hälso- och sjukvårdslagen

Utifrån regeringens utredning Samordnad utveckling för god och nära vård finns förslag på lagändringar som kommer att förändra utförandet av den kommunala hälso- och sjukvården. Det ena förslaget är att reglera patientlagen så att det lagstiftas att varje patient ska ha möjlighet till ett så kallat patientkontrakt och att det ska bli obligatoriskt för både regioner och kommuner att tillhandahålla patientkontrakt från och med år 2024.

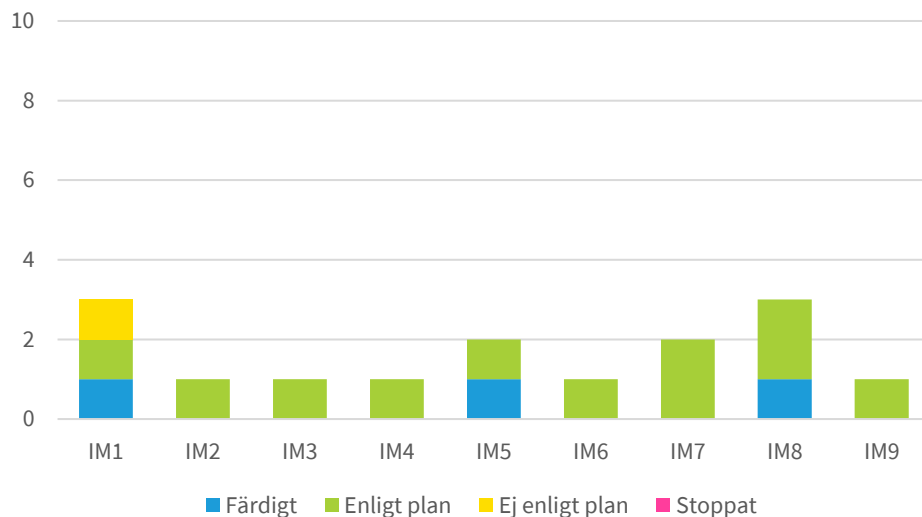
Det andra förslaget är att i den nya bestämmelsen i Hälso- och sjukvårdslagen ska anges att regionen och kommunen ska säkerställa att utbildning sker inom den hälso- och sjukvård som den ansvarar för. Bestämmelsen införs i syfte att synliggöra utbildningens betydelse för kompetensförsörjning och för att möjliggöra att fler aktörer i hälso- och sjukvården medverkar i utbildningen.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) oavsett ålder. Vidare ansvarar nämnden för service, vård och omsorg enligt socialtjänstlagen i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år som har behov av sådana insatser på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar även för uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Omsorgsnämnden har blivit färdig med 3 av 15 uppdrag under året. 11 uppdrag pågår enligt plan. Ett uppdrag är försenat jämfört med ursprunglig plan. Det försenade uppdraget handlar om att genomföra en årlig kartläggning av hur nämndens resurser kommer män och kvinnor tillgodo i syfte att omfördela resurser för att främja jämställdhet och likvärdighet.

Figur 31. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis

- tillsammans med äldreförvaltningen bildat vård- och omsorgsförvaltningen utifrån kommunstyrelsens beslut och kommunens värdegrund som svarar mot både omsorgsnämnden och äldrenämnden.
- organiserat digitaliseringsarbetet på vård- och omsorgsförvaltningen så att utsedda medarbetare kan arbeta mer fokuserat kring verksamhetsutveckling med fokus digital teknik.
- startat en samlad krisledning upp som gav bättre förutsättningar att dela resurser och samarbeta i hela förvaltningen för att minimera smittspridning.
- beslutat om en femårig plan för välfärdsutveckling för vård och omsorg.

Ekonomiskt resultat

Omsorgsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2021	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Vård och omsorg äldre (SoL och HSL)	81	-2	-10	1
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	1 687	24	25	6
varav öppna insatser	34	-2	-4	0
varav insatser enligt SoL och HSL	351	23	0	3
varav insatser enligt LSS	1 302	4	30	3
Nämnden totalt	1 771	22	16	7

	KF-budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Investeringar	2	1	1	2

Tabell 17. Ekonomiskt resultat.

Omsorgsnämndens resultat var ett överskott om 22 miljoner kronor. Nämndens överskott återfinns i huvudsak inom SoL och HSL yngre, samt delvis inom LSS.

Överskottet förklaras i huvudsak av att externa intäkter var högre än budgeterat dels från Migrationsverket, dels som kompensation från staten för merkostnader för Covid-19 (15 miljoner kronor).

Därtill var volymerna lägre än budgeterat inom boenden och hemtjänst och därmed lägre kostnader för köp av verksamhet (7 miljoner kronor).

Kostnader inom personlig assistans (externt) var lägre än budgeterat bland annat på grund av en förbättrad kostnadskontroll och lägre kostnader för sjuklöner (9 miljoner kronor). Externa kostnader för daglig verksamhet ökade med 8 miljoner kronor vilket innebär att externa köp inom LSS totalt var enligt budget som helhet.

Högre kostnader för transporter inom daglig verksamhet (7 miljoner kronor) och inhyrd personal (6 miljoner kronor) har kompensterats av lägre personalkostnader inom egen regi. Personalbesparingar möjliggjordes genom att egen regis volymer varit lägre än budgeterat samt att vissa verksamheter inte öppnade i planerad takt.

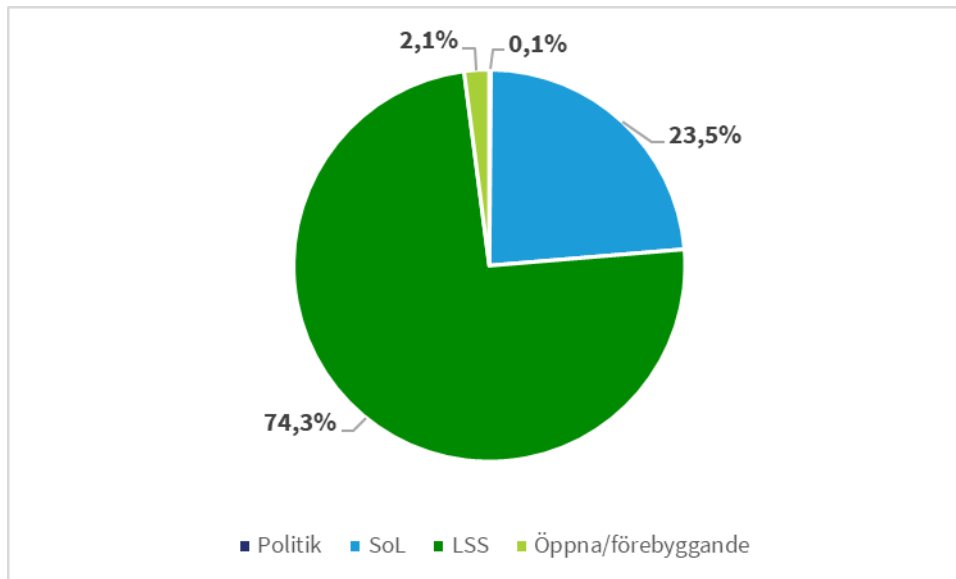
Pandemin bidrog delvis till en minskad efterfrågan av nämndens insatser, vilket innebar lägre kostnader både internt och externt. Pandemin påverkade även verksamhetens möjlighet att utföra vissa brukaraktiviteter. Samtidigt ökade behovet av material och skyddsutrustning, samt belastningen på nämndens hälso- och sjukvårdspersonal vilket innebar ökande kostnader för inhyrd legitimerad personal.

Investeringar

Nämndens investeringsbudget var 2 miljoner kronor. Investeringar har genomförts om 1 miljon kronor. Investeringar omfattar främst inventarier till nya boenden.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Nämndens ansvarsområde fördelas (diagram 1), där ca 98 procent av nettokostnaderna härrör från lagstadgad verksamhet (LSS och SoL).

Figur 32. Fördelning av omsorgsnämndens nettokostnader utifrån lagrum.

I jämförelse med de andra kommunerna i R9-nätverket ligger Uppsala kommuns kostnader för nämndens ansvarsområde strax under snittet (2,5 procent 2020, tabell 4). En påverkansfaktor är att Uppsala kommun har relativt många servicebostäder LSS, vilket är en insats som har en lägre kostnad än andra typer av boenden.

Nettokostnad funktionsnedsättning totalt (SoL,LSS,SFB), kr/inv				
	2017	2018	2019	2020
Eskilstuna	6 470	7 027	7 130	7 240
Gävle	6 641	7 142	7 345	7 016
Jönköping	7 045	7 528	7 635	7 717
Linköping	5 825	5 888	6 002	6 238
Norrköping	7 072	7 287	7 311	7 330
Södertälje	8 650	8 604	8 752	8 477
Uppsala	6 550	6 807	7 016	6 976
Västerås	5 290	5 599	5 981	6 006
Örebro	7 032	7 063	7 362	7 418
Resultatnätverket R9 (ovägt medel)	6 730	6 994	7 170	7 157

Tabell 18. Kostnad för funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB) uttryckt i kronor/invånare i jämförelse med övriga kommuner i R9-nätverket.

Nettokostnadsavvikelsen inom LSS har ändrats från en negativ nettokostnadsavvikelse 2019 på -1,1 procent till en positiv avvikelse 2020 på 1 procent. Detta motsvarar en kostnad över referenskostnad med ca 12 miljoner kronor.

Nettokostnadsavvikelse LSS, (%)				
	2017	2018	2019	2020
Eskilstuna	-3,4	-0,5	-1,8	-2,3
Gävle	-0,5	0,1	-0,3	0,7
Jönköping	3,3	4,5	4,8	9,6
Linköping	-6,6	-6,9	-6,7	-6,7
Norrköping	-0,5	-0,9	-2,0	-2,1
Södertälje	-1,9	-2,8	-3,1	-2,3
Uppsala	-0,7	-0,6	-1,1	1,0
Västerås	-3,7	-2,4	-3,6	-3,0
Örebro	-1,6	-0,6	-1,9	-2,8
Resultatnätverket R9 (ovägt medel)	-1,7	-1,1	-1,7	-0,9

Tabell 19. Nettokostnadsavvikelse LSS i procent.

Framtida utmaningar

Demografi. Enligt Statistiska centralbyråns befolkningsframskrivning kommer invånarantalet i Sverige vara drygt 11 miljoner år 2030 och 13 miljoner år 2070. Antalet äldre personer ökar mest och år 2070 beräknas var fjärde invånare i Sverige vara över 65 år. Behoven hos målgruppen personer med funktionsnedsättning förändras. Yngre efterfrågar andra insatser, antalet personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar med behov av stöd ökar. Behoven är inte homogena och allt fler har en komplex problematik med exempelvis inslag av både psykisk sjukdom och missbruk.

Kompetensförsörjning. Det är inte bara demografin och en förändrad målgrupp som sätter ökad press på ekonomi och kvalitet, utan även kompetensförsörjning och medborgarnas ökade krav på offentlig service, exempelvis e-tjänster. Digital välfärdsteknik, digitala arbetssätt och innovativa lösningar behöver utvecklas för att underlätta för brukare i vardagen och säkerställa att personella resurser används där de bäst behövs.

Att attrahera och rekrytera chefer förväntas bli en större utmaning framöver. Denna utmaning relaterad till Uppsala kommuns riktmärke för antal medarbetare per chef innebär att vård- och omsorgsförvaltningen har påbörjat arbetet med att ta fram en strategi för att attrahera och behålla chefer.

Konsekvenser av pandemin. Under coronapandemin har personer med funktionsnedsättning drabbats av samma konsekvenser som den övriga befolkningen, i form av restriktioner och fysisk distansering. Det har i vissa fall resulterat i isolering och ensamhet. Samtidigt har nedstängningen av dagliga verksamheter och träffpunktsverksamheter ytterligare ökat isoleringen hos dessa personer, som redan före pandemin ofta hade begränsade sociala kontakter. Vissa av pandemins konsekvenser torde vara relativt övergående, till exempel restriktioner. Andra konsekvenser som troligen blir mer långvariga är:

- Kvarhängande psykisk ohälsa och sämre mående, i synnerhet för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Risken förstärks av att den psykiska ohälsan i gruppen redan är hög.
- Negativa konsekvenser för anhöriga som gett ökat stöd till närstående till personer med funktionsnedsättning, både när det gäller hälsa och ekonomi.

Ekonomi i balans. Nämnden står fortfarande inför stora utmaningar i att nå en ekonomi i balans kommande år. Under 2019 när nämnden hade en större verkställighet/nyttjande av sina insatser redovisades ett underskott på 59 mnkr. En delförklaring till att nämnden når överskott för andra året i rad 2021 är ett lägre nyttjande av ett antal insatser av olika anledningar samt fortsatt covidstöd. I det fall alla brukare skulle nyttja sina beslut fullt ut så skulle detta medföra ett större underskott för nämnden. För att såväl kunna erbjuda brukarna det stöd de har rätt till och samtidigt nå en budget i balans arbetar nämnden bland annat med en ny intern resursfördelningsmodell samt nya ersättningsmodeller.

Bostäder med särskild service. Utmaningar gällande verkställighet finns inom flera insatser men främst inom bostad med särskild service LSS 9:9, gruppboendestäder för vuxna. Däremot visar den senaste analysen på att behovet av bostad med särskild service socialpsykiatri SoL har minskat något. Planerade öppningar av nya boenden under kommande år innebär ökad kostnadsnivå för nämnden. För socialpsykiatrin, SoL omvårdnad och daglig verksamhet finns behov av viss samlokalisering. Vidare är många av nämndens lokaler eftersatta och inte alltid verksamhetsanpassade. En stor utmaning är att säkerställa ändamålsenliga lokaler med rätt storlek till rätt målgrupp för att bibehålla hög kvalitet och samtidigt effektivisera kostnaderna i form av stordriftsfördelar.

Lagändringar

Socialtjänstlagen

Hållbar socialtjänst är en ny socialtjänstlag (SOU 2020:47), som nu bereds i Regeringskansliet. I betänkandet föreslås bland annat att socialtjänsten tydligare ska inrikta verksamheten mot förebyggande insatser samt att kommunerna ska få möjlighet att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning och biståndsbeslut. Därutöver föreslås att socialtjänstens verksamhet ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Sammantaget skulle förslaget till en ny socialtjänstlag innebära en omställning av socialtjänstens organisering, arbetssätt och metoder. Införande av ny Socialtjänstlag planeras ske i januari 2023.

Lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Regeringskansliet föreslår en ny lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Syftet är att det ska bli lättare för vård- och omsorgsgivare att dela personuppgifter med varandra. Patientdatalagens bestämmelser om sammanhållen journalföring förs över till den nya lagen. Likaså förs bestämmelser in om de delar av socialtjänstens verksamheter som gäller omsorg om äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Den nya lagen ökar möjligheten till närmare samarbete mellan olika huvudmän, såsom Region Uppsala och Uppsala kommun.

Hälso- och sjukvårdslagen

Utifrån regeringens utredning Samordnad utveckling för god och nära vård finns förslag på lagändringar som kommer att förändra utförandet av den kommunala hälso- och sjukvården. Det ena förslaget är att reglera patientlagen så att det lagstiftas att varje patient ska ha möjlighet till ett så kallat patientkontrakt och att det ska bli obligatoriskt för både regioner och kommuner att tillhandahålla patientkontrakt från och med år 2024.

Det andra förslaget är att i den nya bestämmelsen i Hälso- och sjukvårdslagen ska anges att regionen och kommunen ska säkerställa att utbildning sker inom den hälso- och sjukvård som den ansvarar för. Bestämmelsen införs i syfte att synliggöra utbildningens betydelse för kompetensförsörjning och för att möjliggöra att fler aktörer i hälso- och sjukvården medverkar i utbildningen.

Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade

En utredning av insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade och assistans enligt socialförsäkringsbalken har genomförts. I denna översyn fanns ett antal lagändringsförslag som bedömdes träda i kraft den 1 januari 2022. Utredningen föreslog tre nya LSS-insatser, personlig service och boendestöd, personligt stöd till barn och förebyggande pedagogiskt stöd. Det föreslogs även att ledsagarservice ska bli en del av insatsen personlig service och boendestöd samt att staten ska ta hela ansvaret för insatsen personlig assistans.

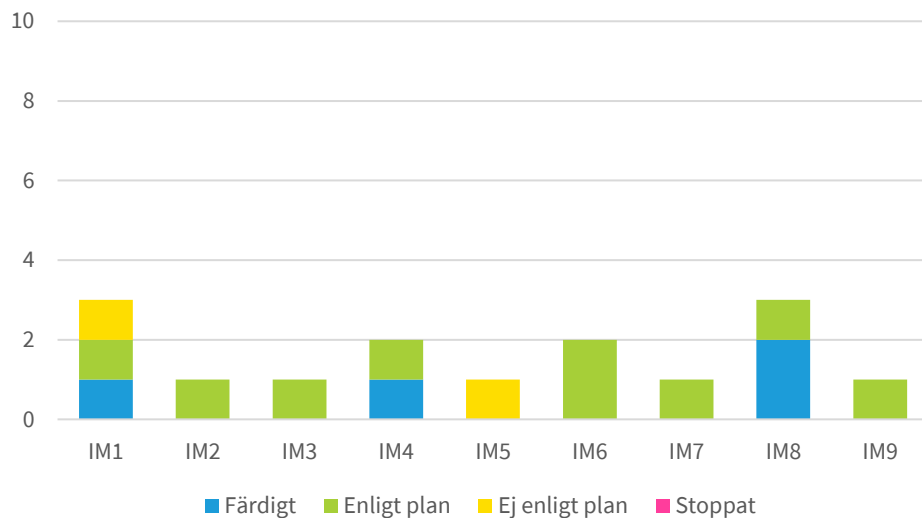
Remissinstanserna lämnade synpunkter i slutet av 2020, men en proposition är ännu inte framlagd.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg i alla åldrar (inte ekonomiskt bistånd). Det inkluderar stöd till barn, ungdomar och deras föräldrar, samt stöd till personer med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Nämnden ansvarar också för bostadssociala frågor, mottagande av ensamkommande barn, EU-migranter, familjerättsliga frågor, samordning av arbetet för att motverka våld i nära relation och insatser för den nationella minoriteten romer. Socialnämnden ansvarar även för förebyggande ANDTS-arbete.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Socialnämnden har blivit färdig med fyra av femton uppdrag. Nio uppdrag pågår enligt plan. Två uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan. De försenade uppdraget handlar om att genomföra en årlig kartläggning av hur nämndens resurser kommer män och kvinnor tillgodo i syfte att omfördela resurser för att främja jämställdhet och likvärdighet och om att förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i kommunens verksamheter.

Figur 33. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis

- inrättat en avhopparverksamhet där Individier får stöd att lämna kriminella gäng och att ändra livsstil.
- ingått förnyat IOP (idéburet offentligt partnerskap) med Uppsala stadsmissionen avseende hemlöshet, avser Mikaelsgården och kvinnobyran
- Tillsammans med Kultur och fritidsnämnden startat ett projekt i Sävja med syfte att barn och familjer i mellanstadiet ska vara delaktiga att utforma fritidsaktiviteter och familjestöd utifrån egna behov.
- startat Socialjournsbryggan som arbetar enkom på uppdrag från barn och ungdom myndighet i Uppsala. Syftet är avlastning för dagpersonal gällande ärenden som krävt insats kvällstid
- byggt ut öppenvården inom verksamheten Eksätra genom en satsning på intensiv hemmabaserad familjebehandling, IHF. Flera medarbetare har utbildats behandlingsmetoden.
- Utökat satsningen på socialarbetare med placering i skolan till fler områden i kommunen. Arbetet inkluderar elever i mellan- och högstadium på 11 skolor i stadsdelarna Gottsunda/Valsätra, Gränby, Sävja och Stenhagen.

Ekonomiskt resultat

Socialnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2021	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	5	-1	0	-1
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	205	10	-4	6
Barn- och ungdomsvård	573	-49	-51	-52
Familjerätt och familjerådgivning	19	0	1	0
Flyktingmottagande	10	7	9	10
Nämnden totalt	811	-33	-45	-37

	KF-budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Investeringar	2	1	0	2

Tabell 20. Ekonomiskt resultat.

Socialnämndens resultat var ett underskott om 33 miljoner kronor, vilket var en resultatförbättring jämfört mot föregående år på 12 miljoner kronor.

Barn och ungdomsvården har haft den största ekonomiska utmaningen att nå budget i balans. Verksamheten har en negativ avvikelse jämfört med budget på 49 miljoner kronor. Behovet av vård utanför eget hem har varit fortsatt stort och placeringar i familjehem har legat på en hög nivå. Antalet vårdtygn på HVB hade en nedgång under året och behovet av placeringar inom SiS sjönk. Ökad volym av barn utsätts för våld och hedersrelaterade problem, samt att föräldrar brister i omsorg på grund av psykisk ohälsa och missbruk är en förklaring till de ökade behovet av placeringar i familjehem.

Missbrukarvården och övrig vård för vuxna hade en positiv avvikelse jämfört med budget om 10 miljoner kronor. Insatskostnader för missbrukarvård och övrig vård för vuxna hade en negativ avvikelse jämfört med budget, medan personal-, lokal- och andra övriga kostnader var lägre.

Verksamhet flyktingmottagande som avser ensamkommande barn och ungdomar hade ett positivt resultat om 7 miljoner kronor. Ett fåtal barn och ungdomar var aktuella inom verksamheten. Nya ansökningar har varit på en låg nivå och fler ungdomar har fått svenskt medborgarskap och ingår i barn och ungdomsvården.

Ekonomisk påverkan av pandemin för nämndens verksamheter har varit marginell.

Investeringar

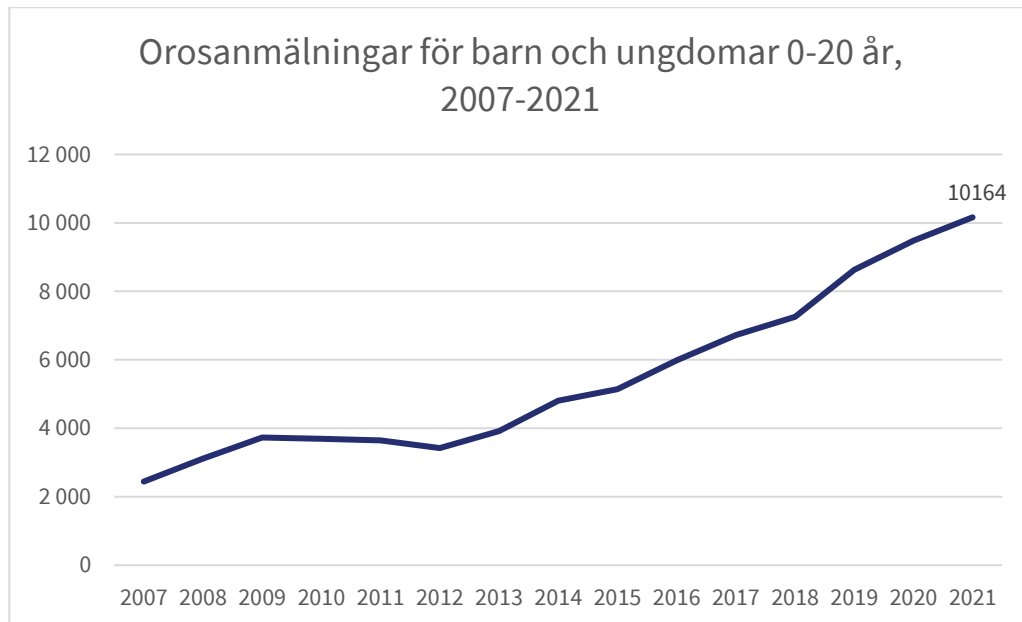
Investeringsbudgeten var 2 miljoner kronor. Investeringar har genomförts om 1 miljon kronor i möbler och larmutrustning i samband med lokalbyte.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

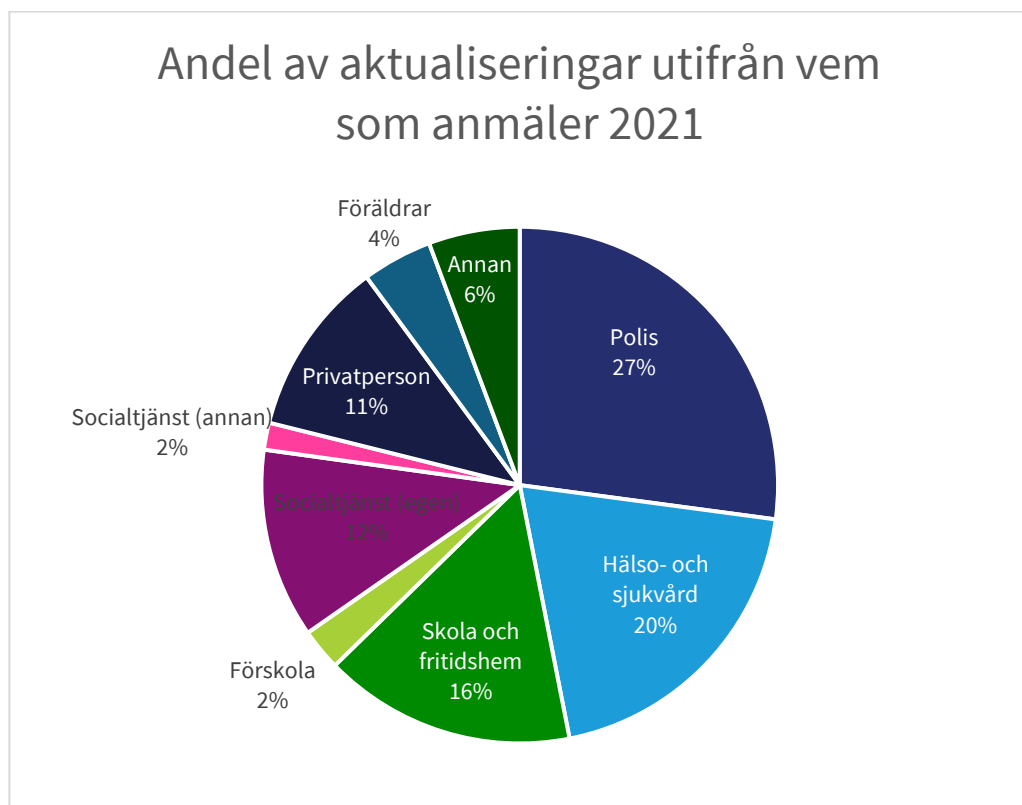
Förändrade behov

När det gäller utvecklingen inom nämndens ansvarsområde så är orosanmälningar och de behov dessa grundar sig i något som ständigt förändrar nämndens förutsättningar. Under perioden 2007 till 2021 rör det sig om en uppgång med 416 procent. Utvecklingen mellan 2020 och 2021 innebar en ökning med 7,2 procent, vilket är något

lägre ökning än tidigare år. Framför allt ökade orosanmälningar om våld mot barn vilket lett till fler insatser för att skydda barn i form av jourplaceringar i familjehem.

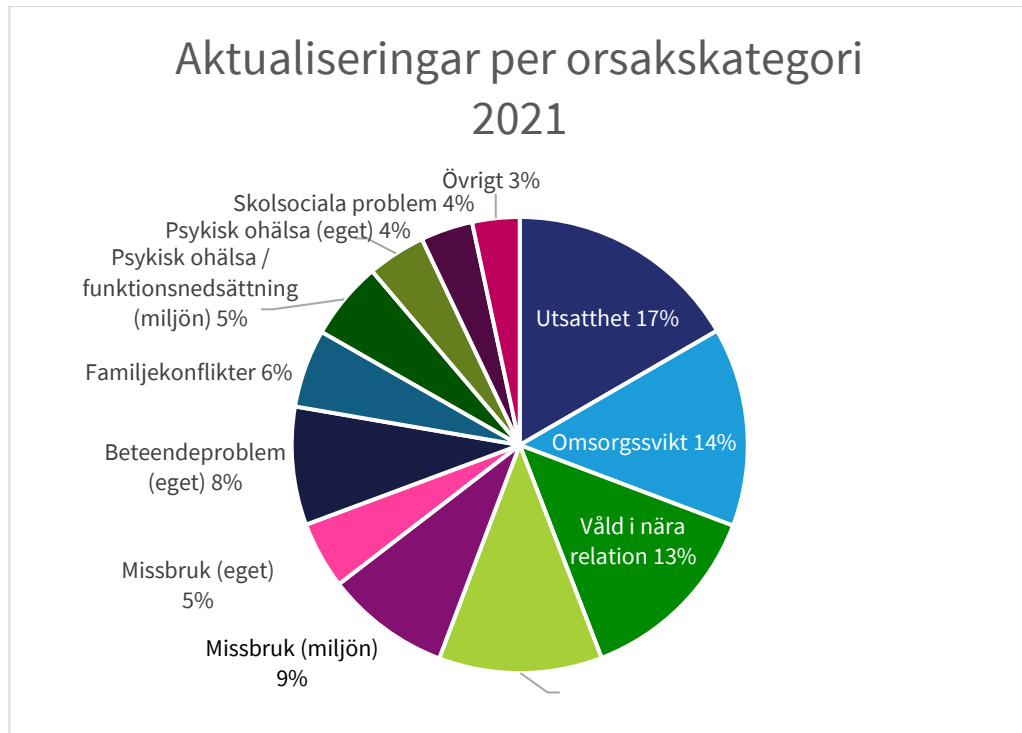

Figur 34. Orosanmälningar för barn och ungdomar 0-20 år, 2007-2021.

Figur 35. Andel av aktualiseringar utifrån vem som anmäler 2021.

De aktualiseringar som kom in under 2021 kommer framför allt från polisen, hälso- och sjukvård inklusive tandvård, samt skolor och fritidshem.

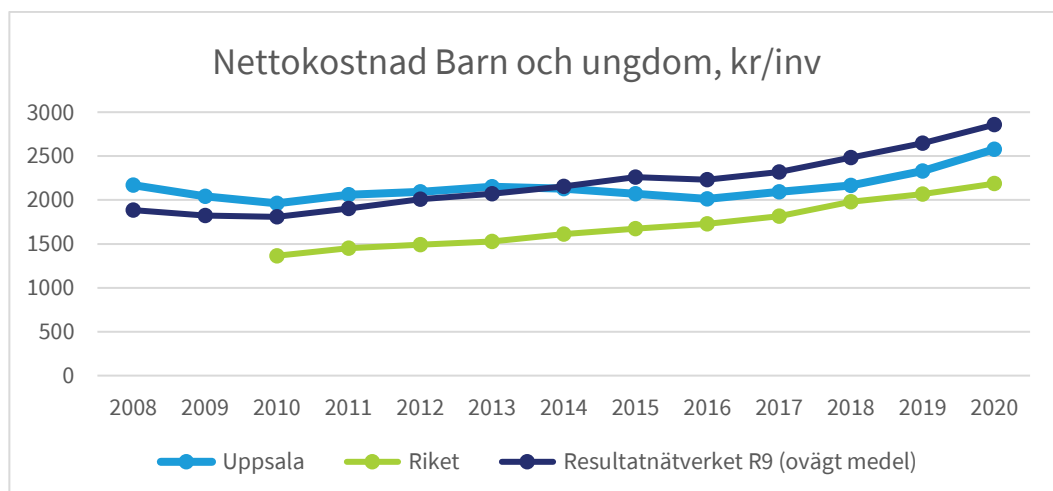
Figur 36. Aktualiseringar per orsakskategori 2021.

När det gäller de orsaker som anges för aktualiseringen så rör de flesta våld olika former av utsatthet, oro för omsorgsbrist eller oro för våld i nära relation. Med utsatthet menas olika former av fysiska, psykiska eller sexuella övergrepp, men också former av hedersproblematik och kriminalitet i barnets miljö.

Utveckling av kostnader

Barn- och ungdomsvården

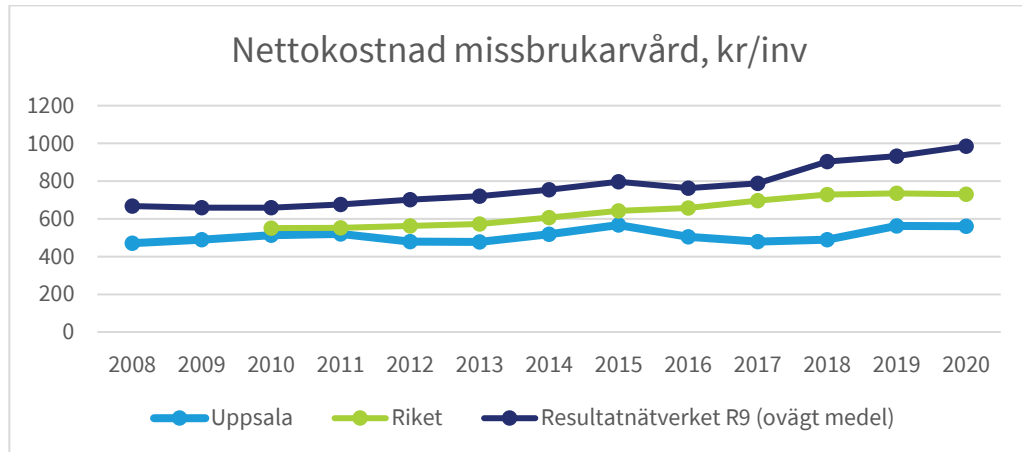
När det gäller kostnadsutvecklingen för barn- och ungdomsvården fördelat som kostnad per invånare så är utvecklingen för både nätverket R9 och riket att kostnaderna ökar. Uppsala har haft en något stabilare utveckling över tid. Uppsala har dock också haft en ökad nettokostnad senaste åren, riket har lägre snittkostnad och de kommuner som är mest jämförbara (R9) har högre snittkostnad.

Figur 37. Nettokostnad Barn och ungdom, kr/inv.

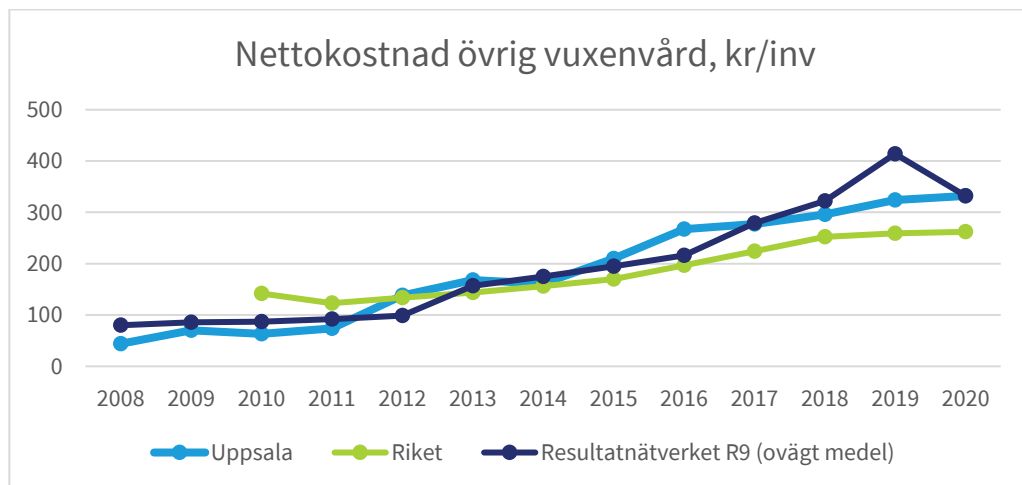
Vuxenvården

Vuxenvården delas in i områdena Missbrukarvård och övrig vård. När det gäller kostnadsutvecklingen för missbrukarvården som kostnad per invånare så har Uppsala genomgående lägre nettokostnader än både riket och de jämförbara så kallade R9-kommunerna.

Figur 38. Nettokostnad missbrukarvård, kr/inv.

Övrig vuxenvård innefattar exempelvis spelmissbruk och våld i nära relationer. Kostnaden för övrig vuxenvård i Uppsala har varit i nivå med jämförbara kommuner, men är sedan 2018 lägre. Kostnaden ligger över genomsnittet i riket.

Figur 39. Nettokostnad övrig vuxenvård, kr/inv.

Kostnad per brukare

Under 2021 genomförde förvaltningen den externa analysen kostnad per brukare. Undersökningen baserades på 2020 års utfall och det innebär att det nu finns en tidsserie för utvecklingen under åren 2016 till 2020. Kostnad per brukare genomförs i många kommuner och det finns därmed en möjlighet att jämföra resultaten och utvecklingen i Uppsala med jämförbara kommuner som deltagit i undersökningen. Det går också att jämföra med samtliga kommuner som genomfört undersökningen. Där skiljer sig förutsättningarna mellan kommunerna och det påverka i vilka sammanhang en jämförelse ger en tydlig bild. Här följer slutsatserna från kostnad per brukare-analysen.

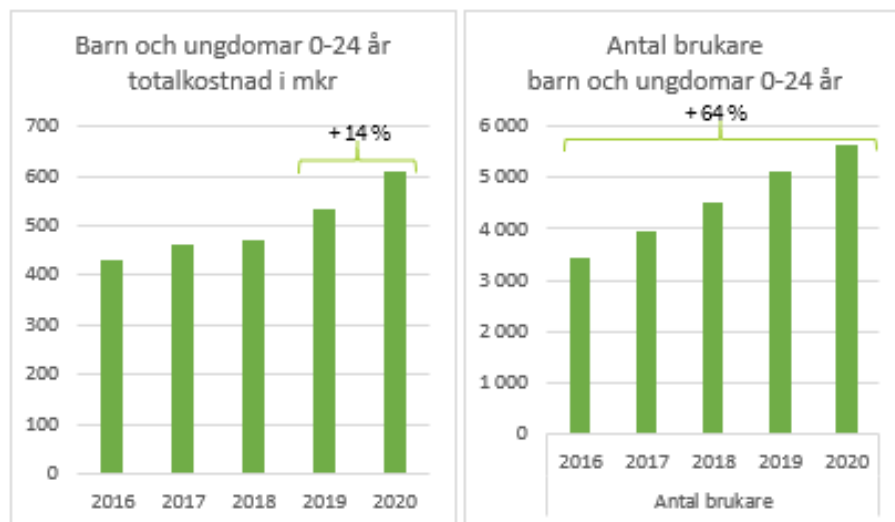
Barn- och ungdomsvården

Den totala kostnaden för barn- och ungdomsvården har ökat med 14 procent mellan 2019 och 2020.

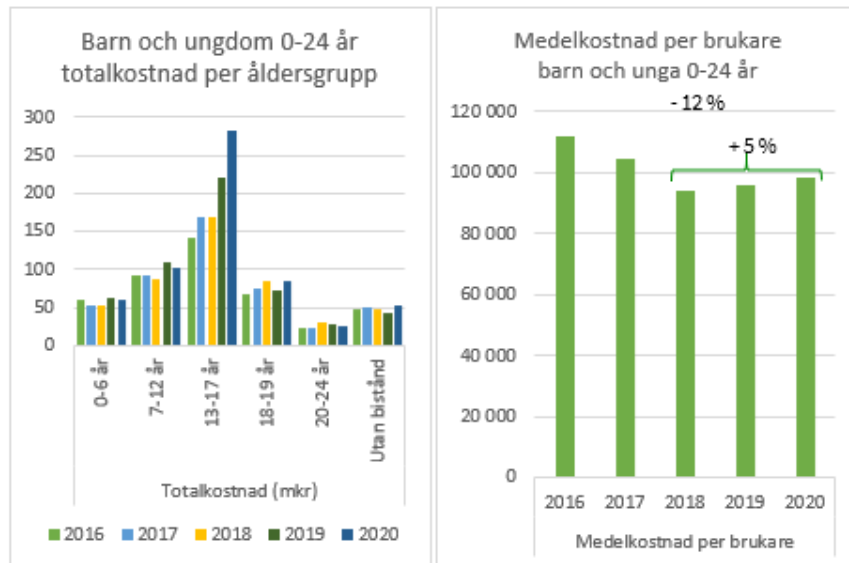
Detta förklaras till övervägande del av fler brukare, som ökat med 10 procent, vilket kan jämföras med antal invånare 0–24 år som ökat med 1,5 procent. Kostnaderna har ökat mest för åldersgruppen 13–17 år där den ökat med 29 procent och under perioden 2016 till 2020 har kostnaderna för åldersgruppen dubblerats. Antalet brukare har däremot haft den största ökningen bland barn i åldersgruppen 0–12 år.

Uppsala har en lägre andel invånare inom barn- och ungdomsvården än genomsnittet för kommunerna som deltar i kostnad per brukare, KPB-kommunerna. I Uppsala är andelen 7,7 procent och för övriga kommuner som gjort undersökningen föregående år var andelen 8,4 procent. Skillnaden i den lägre andelen motsvarar 526 brukare och med samma kostnad per brukare hade kostnaden varit cirka 52 miljoner kronor högre om andelen varit lika hög som i övriga kommuner.

Den genomsnittliga kostnaden per brukare ligger 5 procent högre än genomsnittet för de kommuner som genomför kostnad per brukare och har ökat med 2 procent jämfört med föregående år. Under perioden 2016 till 2020 har kostnaden per brukare minskat med 12 procent, men under de tre senaste har det skett en gradvis ökning med sammanlagt 5 procent. Om Uppsala hade haft samma antal brukare, men med den genomsnittliga kostnaden per brukare som andra kommuner, hade kostnaden varit nästan 27 miljoner kronor lägre. När det gäller kostnad per invånare så har denna ökat med 12 procent mellan 2019 och 2020 och är nu något lägre än för genomsnittet bland övriga kommuner föregående år.

Figur 40. Barn och ungdomar 0-24 år totalkostnad i mkr. Antal brukare barn och ungdomar 0-24 år.

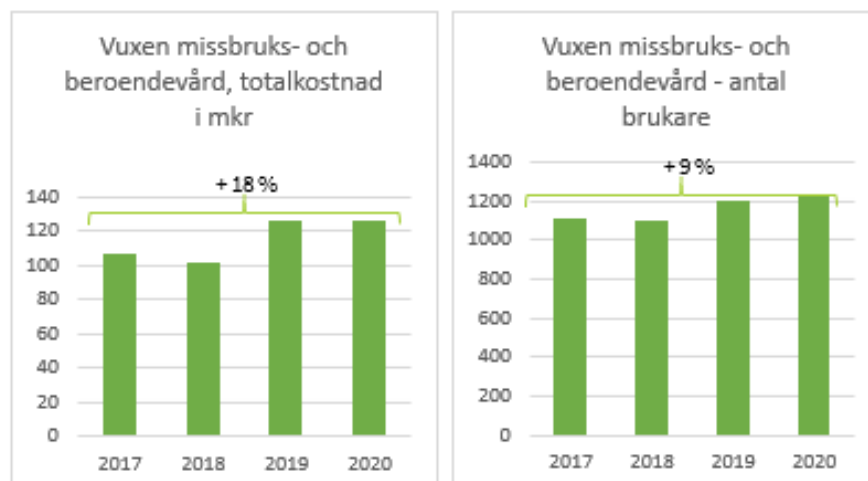
Figur 41. Barn och ungdom 0-24 år totalkostnad per ungdomsgrupp. Medelkostnad per brukare barn och unga 0-24 år.

Antalet aktuella barn och ungdomar inom socialnämndens barn- och ungdomsvård har ökat med 64 procent mellan 2016 och 2020.

När det gäller placering i hem för vård eller boende så är placeringstiden kortare i Uppsala jämfört med liknande kommuner i undersökningen. Placeringslängden har ökat med 15 procent mellan 2019 och 2020. Den genomsnittliga dygnskostnaden har ökat med 3 procent och antalet placerade barn och unga har minskat med 1,2 procent. Sammantaget innebär detta en total kostnadsökning för placering med 22 procent och den genomsnittliga kostnad per brukare ökat med 19 procent.

Vuxna – missbruks- och beroendevård samt övrig vuxenvård

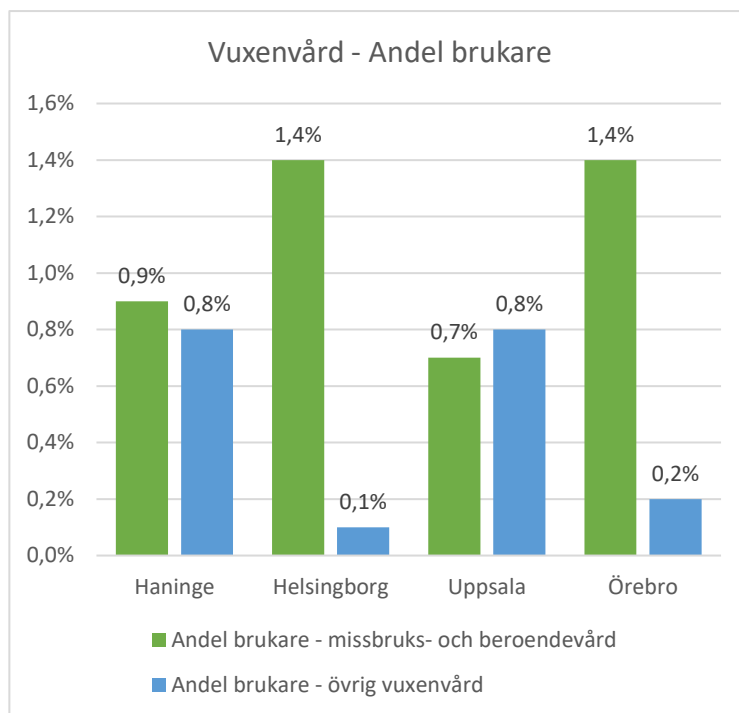
Uppsalas totala kostnader för vuxen missbruks- och beroendevård har varit oförändrad mellan 2019 och 2020. Under perioden 2017 till 2020 har kostnaderna ökat med 18 procent. Antalet brukare är närmast oförändrat jämfört med föregående år och under perioden 2017 till 2020 har antalet brukare ökat med 9 procent. Den genomsnittliga kostanden per brukare är oförändrad jämfört med föregående, samt i nivå med kostnaden 2017.

Figur 42. Vuxen missbruks- och beroendevård, totalkostnad i mkr. Vuxen missbruks- och beroendevård - antal brukare.

Uppsala har en betydligt lägre andel invånare som är brukare inom missbruks- och beroendevården jämfört med övriga kommuner som genomför kostnad per brukare. Skillnaden motsvarar 774 brukare och med en oförändrad kostnad per brukare hade kostnaderna varit omkring 74 miljoner kronor högre. Uppsala har samtidigt en betydligt högre kostnad per brukare än genomsnittet. Sammantaget ger det en kostnad per invånare som är 4 procent lägre än övriga kommuner i undersökningen.

Uppsala har en lägre andelen invånare aktuella inom missbruks- och beroendevården än kommunerna i jämförelsen. Andelen är i nivå med Haninge, men betydligt lägre än Helsingborg och Örebro. När det gäller övrig vuxenvård, där våld i nära relation utgör de huvudsakliga delen, är andelen invånare som är aktuella betydligt högre än i Helsingborg och Örebro, men i nivå med Haninge. Uppsala är den enda av kommunerna i jämförelsen där andelen invånare i övrig vuxenvård är större än andelen invånare i missbruks- och beroendevård.

Figur 43.Vuxenvård - Andel brukare.

Framtida utmaningar

Ökad polarisering. Samhällsutvecklingen med ökad polarisering medför risk för kriminalitet och social oro. Det leder till växande behov av socialtjänstens förebyggande, upptäckande och stödjande verksamhet. För att möta utmaningarna behöver bland annat den nya inriktningen för arbetet med att förebygga och förhindra att barn, ungdomar och unga vuxna begår kriminella handlingar samt avhopparverksamheten utvecklas.

Mer komplexa behov. En utveckling mot mer komplexa behov där sociala problem kombineras med psykiatriska diagnoser, funktionsnedsättning och neuropsykiatriska svårigheter.

För att möta utmaningarna behöver kompetensen inom de olika områdena stärkas och samverkan mellan olika funktioner och aktörer fungera bättre.

Ekonomi i balans. Utmaningar att effektivisera verksamheten för att möta växande behov och nå budget i balans. Socialnämndens ekonomiska utmaningar kvarstår och

under de kommande åren behöver nämnden genomföra effektiviseringar i syfte att motverka kostnadsökningar.

Kompetensförsörjning. Rekrytera och behålla rätt kompetens inom barn- och ungdomsvården.

Brist på boenden. Brist på boendemöjligheter i rätt prisnivå för nämndens målgrupper. Bristen på bostäder som nämndens målgrupper har råd med är en fortsatt utmaning.

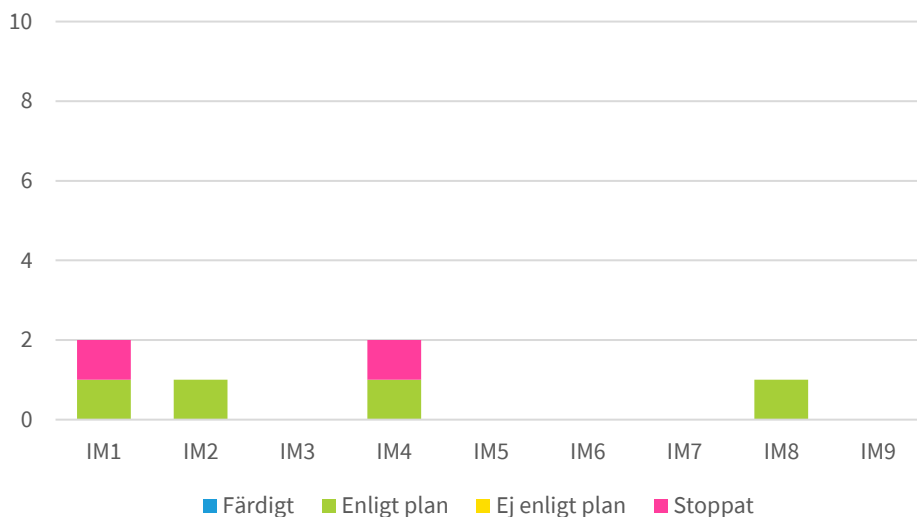
Hedersrelaterat våld. Förebygga och ge riktade stödinsatser till flickor och pojkar som utsätts för hedersrelaterat våld. Orosanmälningar rörande hedersrelaterad problematik har ökat i Uppsala och fortsatta stödinsatser kommer att behövas.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden i Uppsala län är en gemensam nämnd för samtliga kommuner i Uppsala län. Nämnden har Uppsala kommun som värdkommun. Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet. Tillsynen ska se till att den kommuninvånare som har en ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare ska få det hen har rätt till, både ekonomiskt och rättsligt. Tillsynen utgår från föräldrabalken, förmynderskapsförordningen och lagen om god man för ensamkommande barn.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Överförmyndarnämnden arbetar med fyra av sex uppdrag. Två uppdrag har stoppats då de inte omfattas av nämndens uppdrag.

Figur 44. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis

- Rekryterat 44 nya ställföreträdare.

- Arbetat fram en digital färdplan som ska säkerställa en långsiktig planering för att nämndens tillsynsarbete fortsatt genomförs på ett rättssäkert och effektivt sätt.
- Varit remissinstans för SOU 2021:36 God man och förvaltare – en översyn som föreslår en rad ändringar inom området för överförmyndarnämndens verksamhet
- Antagit en ny informationshanteringsplan som ersatte befintlig bevarande-, och gallringsplan.

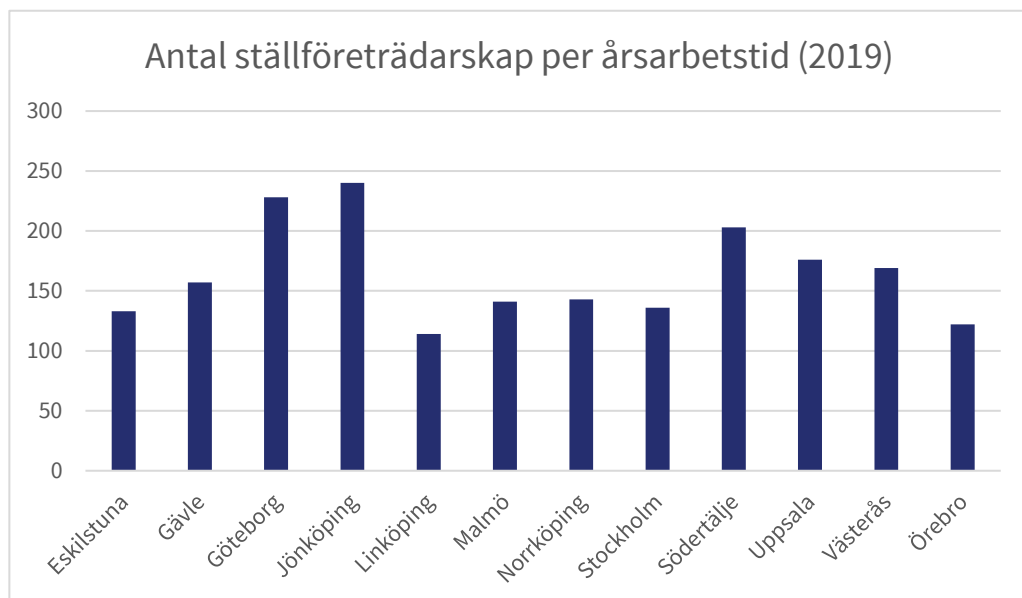
Ekonomiskt resultat

Överförmyndarnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag	Resultat		
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Helårsprognos 202108
Politisk verksamhet	19,8	0,7	1,6	0,4
Flyktningmottagande	2,2	0,5	0,4	0,4
Nämnden totalt	22,0	1,1	2,0	0,7

Tabell 21. Ekonomiskt resultat.

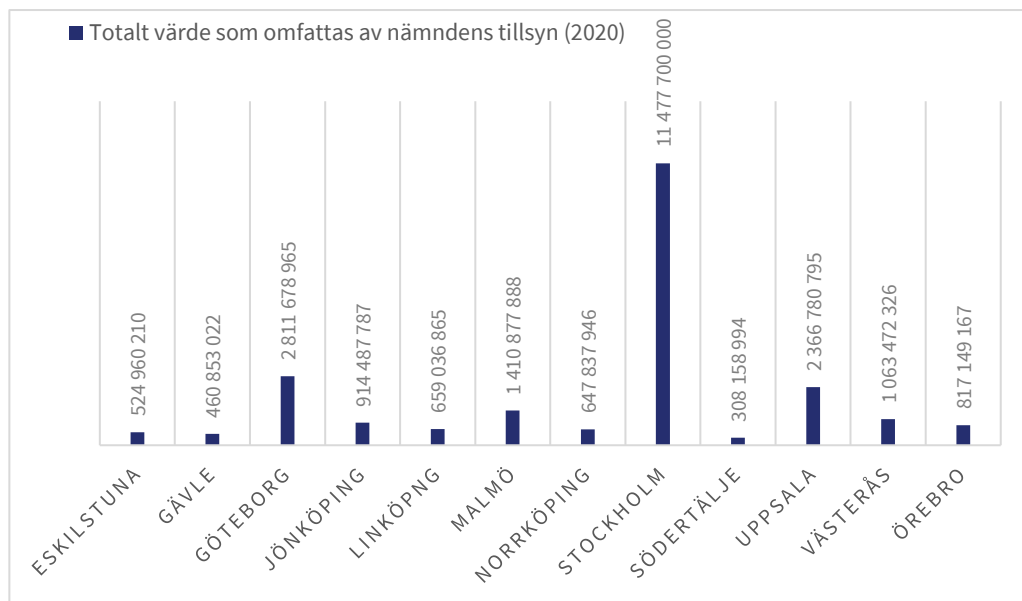
Överförmyndarnämndens resultat var ett överskott om 1,1 miljoner kronor. Avvikelsen finns dels inom förvaltningens kansli och beror på lägre verksamhetskostnader (personal och övriga kanslikostnader) än budgeterat. Därutöver lägre arvoden till uppdragstagare för ensamkommande än budgeterat.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

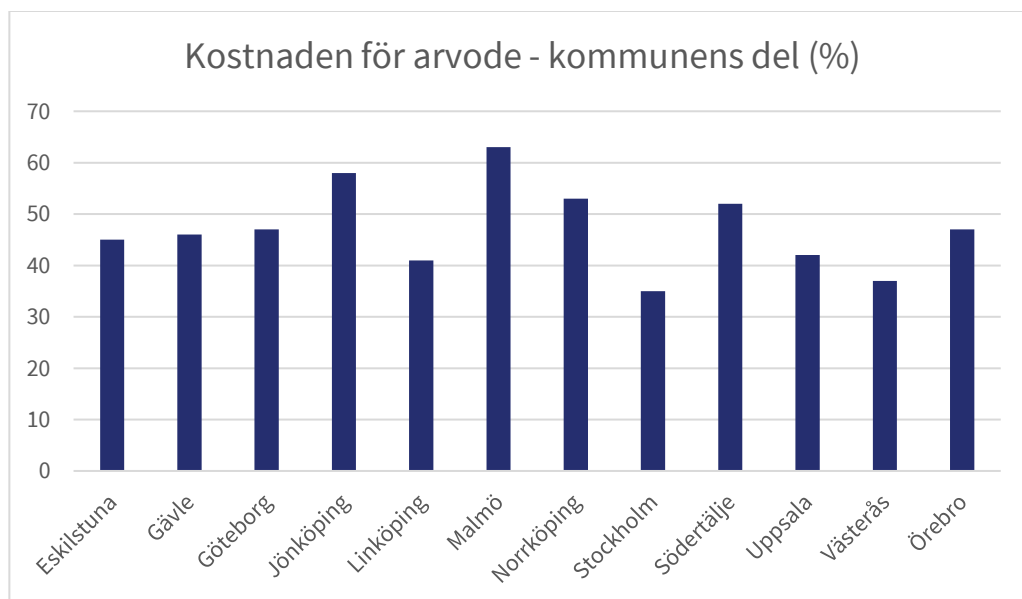
Figur 45. Antal ställföreträdarskap per årsarbetstid (2019).

Uppsala läns överförmyndarverksamhet har ungefär samma antal ärenden per anställd som Västerås och Gävle av R9-kommunerna (9 kommuner som Uppsala kommun ofta jämför sin verksamhet med), mellan 150 och 200 ärenden. Antal ärenden hos den gemensamma överförmyndarnämnden i Uppsala län är på en relativt stabil nivå och löpande handläggning hinns med utan att stora balanser bildas och utvecklingsarbete kan återigen bedrivas. Statistiken som redovisas är för 2020 eftersom 2021 års statistik inte publiceras av Länsstyrelsen förrän under mars månad 2022.

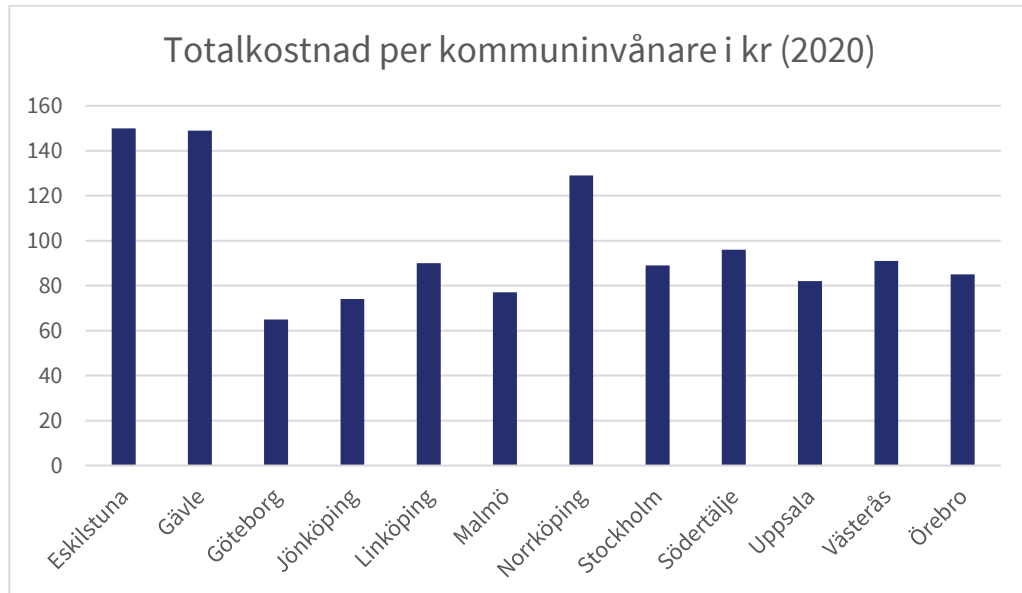
Figur 46. Totalt värde som omfattas av nämndens tillsyn (2020).

En stor och viktig del av överförmyndarverksamheten är granskningen av gode människens och förvaltarnas årsredovisningar. I samband med granskning av årsredovisningen ska överförmyndaren kontrollera att den enskilde fått nytt av sina inkomster samt eventuellt kapital och att den enskilde inte lidit några rättsförluster. För att göra en bedömning av hur stor inkomst och förmögenhet som respektive överförmyndarverksamhet har tillsyn över är det intressant att titta på det samlade värdet som omfattas av överförmyndarens tillsyn. Stockholms överförmyndare sticker ut med långt större samlade värden än någon annan överförmyndarverksamhet. Uppsala läns överförmyndarnämnd har tillsyn över cirka 2,4 miljarder kronor vilket är i ungefär samma storlek som Göteborgs överförmyndarnämnd. Det är en ökning med 290 miljoner kr jämfört med föregående år. Nämnden har en välutarbetad granskningsrutin och har på de senaste åren utarbetat ett arbetssätt vid granskning av årsräkningar som gör att granskningen även avslutas i tid.

Figur 47. Kostnaden för arvode - kommunens del (%).

Arvode till gode män och förvaltare är en stor del av nämndens budget. Det är upp till varje överförmyndarnämnd att bestämma vilka arvodesriktlinjer som ska tillämpas. Många överförmyndare tillämpar Sveriges Kommuners och Regioners riktlinjer vilket även överförmyndarnämnden i Uppsala län gör. Vem som är betalningsansvarig för det arvode som överförmyndaren beslutar till god man eller förvaltare framgår av lag. Det styrs av inkomster och tillgångar, enskilda med låga inkomster och små tillgångar betalar inte arvode medan övriga gör det. I Uppsala län står kommunen för arvodet i strax under hälften av alla ärenden vilket är relativt normalt.

Figur 48. Totalkostnad per kommuninvånare i kr (2020).

Kostnaden för överförmyndarverksamheten per kommuninvånare skiljer sig relativt mycket åt mellan kommunerna i R9 och även mellan de större kommunerna i landet. Uppsala läns överförmyndare har en kostnad om 82 kronor per kommuninvånare vilket ligger i närheten av kostnaden för flera andra kommuner; Malmö, Stockholm, Västerås och Örebro. Det är en minskning med 6 kr jämfört med föregående år.

Framtida utmaningar

Ställföreträdersystem. Dagens ställföreträdersystem är baserat på att det finns ett ideellt engagemang i samhället, där en stor del av uppdragen innehas av anhöriga till den enskilde. Systemets ideella karaktär grundar sig i föreställningen att en god man ska vara just en god person som kliver in och hjälper en medmänniska. Däremot finns det uppdrag som är mer komplicerade och krävande än genomsnittet och som innebär en större insats från ställföreträdaren. Det kan vara uppdrag där det exempelvis finns omfattande skulder, missbruk eller hemlöshet. I dagsläget står många överförmyndare inför den stora utmaningen att rekrytera kompetenta ställföreträdare till sådana uppdrag.

Åldrande befolkning. Sverige har en åldrande befolkning och det går mot en utveckling där äldre blir både fler i antal och lever längre. I Uppsala län förväntas antalet personer som är 80 år eller äldre att fördubblas under de kommande åren. Detta kommer att ställa större krav på den kommunala verksamheten som helhet, och däribland överförmyndarnämnden.

Digitalisering. Nämnden följer den digitala utvecklingen inom relevanta områden för att kunna säkerställa en effektiv och rättssäker överförmyndarverksamhet överlag.

Med stöd av nämndens nya digitala färdplan säkerställs en långsiktig och strukturerad strategi för att följa den digitala utvecklingen. Under hösten 2020 uppgraderades nämndens ärendehanteringssystem Wärna till den nya versionen Wärna Go. Det finns även utvecklingsmöjligheter med Wärna Go som är aktuella att bevaka framöver. Det gäller till exempel digitala uttagsansökningar, digital brevlåda och digital arkivering.

Ställförträdarskap. Som tidigare nämnts har det presenterats en offentlig utredning om reglerna kring ställföreträdarskap. Utredningen är inte en översyn av ställföreträdarsystemet i sin helhet, utan fokus ska vara på de områden där brister och problem föreligger. En stor del av utredningen ägnas åt en förbättrad tillsyn, både vad gäller överförmyndarnas tillsyn över ställföreträdarna och länsstyrelsens tillsyn över överförmyndarna. I grund och botten handlar det om att utveckla och kvalitetssäkra den kommunala överförmyndarverksamhetens organisation och kompetens, där tillsynen ska vara effektiv och rättssäker.

Verksamhet i bolagsform

Uppsala Stadshus AB

Uppsala Stadshus AB är moderbolag i stadshuskoncernen och ägs till 100 procent av Uppsala kommun. Uppsala Stadshus AB äger i sin tur 100 procent av aktierna i stadshuskoncernens samtliga tolv dotterbolag, varav tre är underkoncerner.

Moderbolaget svarar för ägarstyrning, strategisk planering och samordning, löpande översyn samt ekonomisk kontroll och uppföljning av dotterbolagen i koncernen. Moderbolaget har inga anställda.

	2021	2020	2019	2018	2017
Medelantalet anställda	-	-	-	-	-
Nettoomsättning, mnkr	12	13	7	7	7
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	358	-14	-12	-24	-22
Justerad balansomslutning, mnkr*	6 587	6 721	6 546	6 554	6 267
Justerat eget kapital, mnkr	4 364	3 997	4 003	4 056	4 042
Investeringar, mnkr	-	-	-	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	8%	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	66%	59%	61%	62%	65%

Tabell 22. Nettoresultatvisning av koncerninterna poster i 2019 - 2021 års balansomslutningar.

Ekonomiskt resultat

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 358 (-14) miljoner kronor. Det högre resultatet 2021 beror i huvudsak på högre utdelningar från dotterbolagen i koncernen. Från Uppsala Stadshus Holding AB har en utdelning skett med 370 miljoner kronor som är direkt hänförlig till de fastighetsförsäljningar som genomfördes i koncernen under 2020 och från Uppsalahem AB har utdelning skett med 1,6 (1,7) miljoner kronor. Utdelningarna lämnades efter beslut på årsstämman i april. Bolaget har även lägre konsultkostnader samt lägre räntekostnader än föregående år som följd av att lån har amorterats med 175 miljoner kronor.

Bolagets räntebärande låneskuld per balansdagen var 1 324 (1 523) miljoner kronor, vilket är en minskning med 199 miljoner kronor sedan föregående år. Den lägre låneskulden är en följd av årets amortering och en aktiv koncernövergripande likviditetsplanering.

<p>Moderbolaget ska verkställa kommunfullmäktiges beslut som är av ägarkaraktär och följa upp att dotterbolagen arbetar utifrån de av kommunfullmäktige uppsatta ägardirektiven. Uppsala Stadshus AB svarar för aktiv ägarstyrning och strategisk planering inom bolagskoncernen.</p> <p>Moderbolaget ska svara för samordningen av bolagskoncernen samt avgöra frågor som är gemensamma för bolagen. Moderbolaget ska säkerställa att största möjliga samordning sker mellan bolagen och inom kommunkoncernen.</p> <p>Moderbolaget ska samordna och nyttja möjligheter till resultatutjämning inom Stadshuskoncernen, bland annat koncernbidragsmöjligheter. Moderbolaget ska även samordna och planera likviditetsflödet inom Stadshuskoncernen. I det ingår bland annat hantering av att lämna och erhålla aktieägartillskott. I planeringen av koncernens likviditetsflöde ska både krav och möjligheter i särskild lagstiftning beaktas, exempelvis Lag (2010:879) om allmännyttiga bostadsföretag.</p> <p>Moderbolaget ska svara för löpande ekonomisk kontroll och uppföljning av bolagskoncernen samt för utveckling av effektivare styrning.</p> <p>Moderbolaget ska vara en central funktion som möjliggör och skapar förutsättningar för dotterbolagen att fokusera på sina kärnverksamheter. I syfte att uppnå detta ska moderbolaget bland annat ansvara för:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ägardirektiven och uppföljningen av dessa • Löpande dialog med dotterbolagen • Initiera samarbete i samordnings- eller utvecklingsgrupper inom till exempel ekonomi-, fastighets-, värderings-, investerings- och miljöfrågor och underlätta och driva projektinriktat arbete • I samverkan med dotterbolagen sätta upp förslag på resultatkrav samt följa upp och avrapporterar dessa. • Löpande bevaka och följa upp investeringar, förvärv och avyttringar. <p>Uppsala Stadshus AB ska hantera ansökningar om igångsättningstillstånd för investeringar över 50 miljoner kronor. Uppsala Stadshus AB har rätt att inom bolagskoncernen omdisponera den av kommunfullmäktige beslutade investeringsramen för respektive år.</p> <p>Till följd av kommunfullmäktiges beslut om utökade investeringsram för om- och tillbyggnad av stadshuset ges Uppsala Stadshus AB möjlighet att öka investeringsramen för Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB med 80 miljoner kronor. Medlen avser oförutsedda ej budgeterade kostnader i projekten och får tas i anspråk efter Uppsala Stadshus AB:s godkännande.</p>
--	--

Figur 49. Bolagsspecifika ägardirektiv.

Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt sju bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala Stadshus AB. Av dessa ägardirektiv bedöms tre som helt uppfyllda och fyra som i hög grad uppfyllda. Den sammanvägda bedömningen är att bolagets ägardirektiv i hög grad är uppfyllda.

Uppsala Stadshus AB svarar för ägarstyrning, strategisk planering, ekonomisk kontroll och uppföljning av kommunens bolag samt samordnar gemensamma frågor i koncernen. Ägarstyrningen har bland annat skett genom olika styrdokument och löpande uppföljning av dem samt genom ägardialoger, information från bolagen till moderbolagets styrelse samt genom olika mötesforum och dialoger.

Dotterbolagens avrapporteringar följs upp löpande och återkopplas till moderbolagets styrelse samt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Destination Uppsala AB

Destination Uppsala AB ska positionera Uppsala som destination med målet att skapa förutsättningar som genererar intäkter och utveckling för Uppsalas besöksnäring.

Destination Uppsala AB ansvarar för marknadsföring av den del av varumärket Uppsala som rör besöksnäringen. Bolaget ansvarar även för att projektleda kommunens större evenemang och att samarbeta med det lokala näringslivet i syfte att utveckla mötes- och evenemangsindustrin via partnerskapet Uppsala Convention Bureau. Vidare ansvarar bolaget för stadens besöksmottagande och Uppsalas turistinformation.

	2021	2020	2019	2018	2017
Medelantalet anställda	19	21	22	20	19
Nettoomsättning, mnkr	13	15	18	23	13
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	1%	1%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	5	6	1	2	2
Justerad balansomslutning, mnkr*	22	4	11	12	19
Justerat eget kapital, mnkr	1	1	1	1	2
Investeringar, mnkr	-	0	0	0	0
Räntabilitet på eget kapital, %	716%	949%	126%	154%	101%
Soliditet, %	3%	14%	7%	10%	9%

Tabell 23. Nettoresultatredovisning av koncerninterna poster i 2019 - 2021 års balansomslutningar.

Ekonomiskt resultat

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 5 (6) miljoner kronor. Bolaget har under året haft både lägre intäkter och kostnader än planerat då färre möten, evenemang och aktiviteter har kunnat genomföras på grund av pandemins påverkan på bolagets verksamhet, i likhet med utfallet föregående år. Genomförda evenemang har även behövt anpassas utifrån gällande pandemirestriktioner så som att de hålls utan publik eller digitalt. Inga större projekt har tillkommit eller försvunnit jämfört med föregående år.

Vid jämförelse med kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav justeras resultatet för poster kopplade till pandemin och för poster av engångskaraktär. Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 0 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster, justerat för dessa jämförelsestörande poster, var 2 miljoner kronor.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolaget ska utveckla och marknadsföra den del av varumärket Uppsala som rör besöksnäringen. Detta ska ske i nära samarbete med näringslivet och andra externa aktörer.

Bolaget ska värva och utveckla evenemang, möten och besöksrelaterade etableringar i Uppsala. Arbetet ska ske i nära samarbetet med angränsade kommuner, organisationer, näringslivet, universiteten och andra offentliga myndigheter i syfte att stärka Uppsalas position inom besöksnäringen så väl nationellt som internationellt.

Bolaget ska koordinera samverkan mellan de arenor som kommunen helt eller delvis finansierar samt projektleda evenemang på uppdrag av Uppsala kommun eller externa aktörer.

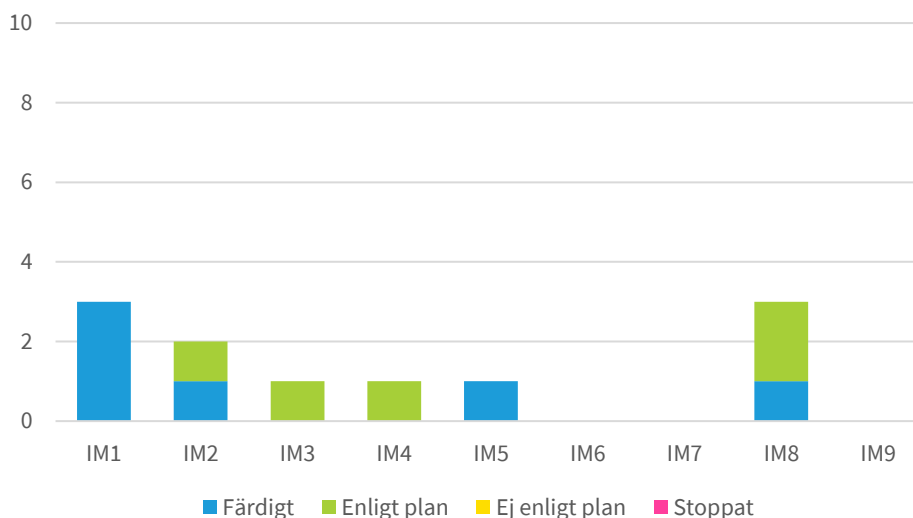
Figur 50. Bolagsspecifika ägardirektiv.

Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt tre bolagsspecifika ägardirektiv till Destination Uppsala AB och som alla bedöms vara helt uppfyllda.

Enheten Möten & Evenemang (Uppsala Convention Bureau, UCB) har bearbetat 1 958 potentiella möten och evenemang samt har under året bekräftat 22 värvade möten och engagemang till Uppsala.

Bolagets roll som möteskoordinator för samverkan med kommunens arenaägare gällande utvecklingsfrågor och framtida evenemang omformades delvis under hösten i samband med bildandet av Arenor och Fastigheter. De gemensamma mötena har varit av operativ karaktär avseende de enskilda evenemang och möten som genomförts under 2021.

Mål och uppdrag. Destination Uppsala AB har blivit färdig med sex av elva uppdrag. Fem pågår enligt plan.

Figur 51. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsalahem AB

Uppsalahem AB är ett allmännyttigt kommunalt bostadsbolag som bidrar till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och utveckla hyresfastigheter och erbjuda boenden för olika faser i livet. Bolaget erbjuder även bostäder för studenter, ungdomar och seniorer. Bolagets erbjudande är att skapa trygga och trivsamma hem där många vill bo.

Uppsalahem AB är Uppsalas ledande bostadsbolag som bygger och förvaltar närmare 17 000 hyresbostäder, inklusive studentbostäder. Nästan 30 000 Uppsalabor bor i bolagets hyresrätter runt om i hela staden.

Bolaget bildar tillsammans med fyra dotterbolag en helägd underkoncern till Uppsala Stadshus AB.

	2021	2020	2019	2018	2017
Medelantalet anställda	276	279	274	259	256
Nettoomsättning, mnkr	1 505	1 439	1 409	1 351	1 284
Andel av koncernens nettoomsättning, %	44%	44%	44%	44%	45%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	365	316	289	294	665
Justerad balansomslutning, mnkr*	12 422	12 376	12 272	11 991	11 735
Justerat eget kapital, mnkr	5 118	4 855	4 621	4 368	4 137
Investeringar, mnkr	426	761	620	866	1 161
Räntabilitet på eget kapital, %	7%	7%	6%	7%	16%
Soliditet, %	41%	39%	38%	36%	35%

Tabell 24. Nettoresultatredovisning av koncerninterna poster i 2019 - 2021 års balansomslutningar.

Ekonomiskt resultat

Resultat efter finansiella poster uppgick för Uppsalahemkoncernen till 365 (316) miljoner kronor, vilket är 49 miljoner kronor högre än föregående år. Årets resultat innehåller jämförelsestörande poster, såväl positiva som negativa, vilket framför allt avser en återföring av en tidigare nedskrivning, retroaktiva pensionsersättningar och realisationsvinst vid försäljning av tillgångar, framför allt en fastighet i Ultuna. De ekonomiska effekterna av pandemin är sammantaget begränsade.

Justerat för dessa poster av engångskaraktär uppgick resultatet till 346 (312) miljoner kronor. Det högre resultatet förklaras huvudsakligen av att beståndet ökat med fler nyproducerade hyresbostäder och av årets hyresjustering om 1,6 procent. Den generella kostnadsutvecklingen i bostadsbranschen har de senaste åren väsentligt överstigit konsumentprisindex (KPI) och även bolagets årliga hyresjusteringar. Bolagets kostnadsutveckling under året har begränsats av lägre underhållskostnader än föregående år till följd av färre skador, mindre efterfrågat underhåll av hyresgäster samt att vissa underhållsåtgärder förskjutits i tid då underhåll inne i lägenheter inte kunnat genomföras på grund av rådande pandemirestriktioner. Detta har till viss del kompensats av ökat yttre underhåll. Bolagets kassaflöde har möjliggjort att bolaget har kunnat amortera lån under året. Tillsammans med en lägre räntenivå har det medfört lägre räntekostnader vilket bidragit till resultatökningen.

Vid jämförelse med kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav justeras resultatet för poster kopplade till pandemin och poster av engångskaraktär. Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 390 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster, justerat för årets jämförelsestörande poster, var 437 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 426 (761) miljoner kronor. Investeringsnivån är lägre än tidigare år som följd av färre nyproduktionsprojekt och att bolaget erhållit 57 miljoner kronor i investeringsstöd under året. Underhåll och renovering av befintligt bestånd är i linje med föregående år. De största projekten under 2021 avser nyproduktion i kvarteret Sverre samt renoveringsprojekt i Eriksberg och Rackarberget.

Ägaridé, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Ägaridé tydliggör ägarens syn på bolagets roll i Uppsalas långsiktiga utveckling och är bolagets långsiktiga direktiv. Den möjliggör en perspektivförskjutning mot en mer tillitsbaserad styrning och är en grund för kvalitativa samtal, uppföljning och ägardialog i form av hur man lever idén.

Bolaget ska som allmännyttigt bostadsbolag bidra till att stärka hela Uppsalas utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och bygga bostäder, främst hyresfastigheter i Uppsala stad och landsbygd för olika faser i livet.

Bolaget ska vara ett av kommunens verktyg för att förverkliga sin bostadspolitik.

Bolaget har att vårda sina tillgångar på ett långsiktigt hållbart sätt varvid bolagets resultat som huvudregel återinvesteras. För att möjliggöra fortsatta investeringar och en rimlig belåningsgrad får bolaget jobba med väl avvägda avyttringar av byggrätter och/eller mindre bestånd av bostäder och lokaler. Sammantaget över tid ska antalet hyresrätter för bolaget öka.

Bolaget ska skapa förutsättningar för att kommunen i olika konjunkurlägen ska kunna genomföra sin bostadspolitik. Bolagets är en av flera aktörer i utvecklingen av nya bostadsområden i kommunen och skapar samhällsnytta för hela kommunen genom att man i Uppsala tar en ledande roll i förvaltning och byggande av bostäder.

Bolaget ska vara ett utvecklingsinriktat företag där innovativa idéer och boendekoncept kan prövas och bolaget ska särskilt fokusera på hållbara renoveringsmodeller.

Bolaget ska årligen erbjuda en andel av nyuthyrningen till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand och till personer som omfattas av bostättningslagen.

Bolaget ska vara en resurs för hela Uppsala kommun i strategiska frågor om samhällsutveckling, boende och bostadsbyggande. Bolaget ska i samverkan med andra bolag och aktörer, inom och utanför kommunkoncernen, utveckla kommunkoncernens kompetens i boendefrågor.

I arbetet med hållbar stadsutveckling ska bolaget särskilt fokusera på att minska boendesegregationen och social oro.

Bolaget ska i kommunkoncernen vara ett föredöme i frågor om att skapa sammanhållning och gemensam riktning i hela kommunen och aktivt bidra till att kommunens alla verksamheter i styrelser, nämnder, bolag och förvaltningar tillsammans bildar en helhet.

Figur 52. Ägaridé.

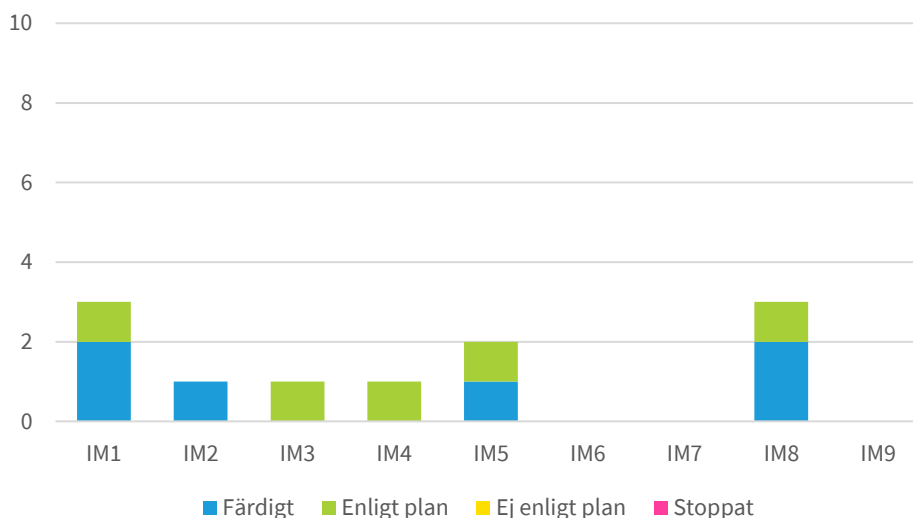
Bolagets ägaridé bedöms vara helt uppfylld. Ägaridéen stärker Uppsalahem AB som allmännyttigt bolag och tydliggör bolagets roll i Uppsala kommuns expansion.

Bolagets uppdrag, att verka som kommunens verktyg för att förverkliga bostadspolitiken, har inneburit att bolaget satsat ytterligare resurser på trygghetsarbetet, främst i Gottsunda. Uppsalahem har under året varit en naturlig samarbetspart för att stärka den positiva utvecklingen i utsatta områden genom engagemanget i trygghetsskapande åtgärder. Genom att arbeta aktivt med planeringen av Södra staden är bolaget med och utvecklar nya bostadsområden tillsammans med övriga kommunkoncernen.

Bolaget har under året systematiserat sitt utvecklingsarbete genom att införa portföljstyrning. Alla strategiska utvecklingsprojekt hanterades inom ett utskott för portföljstyrning och en innovations- och utvecklingschef har tillsatts. Uppsalahem har arbetat med utvecklingsprojekt inom fastighetsautomation, kundservice och digitala arbetssätt.

Bolaget har under året erbjudit en andel av nyuthyrningen till personer som av särskilda ekonomiska och / eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand och till personer som omfattas av bostättningslagen. Under 2021 har 79 lägenheter förmedlats till kommunen varav kommunen tackade nej till 55 lägenheter.

Mål och uppdrag. Uppsalahem AB har blivit färdig med sex av elva uppdrag. Fem uppdrag pågår enligt plan.

Figur 53. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala bostadsförmedling AB

Uppsala bostadsförmedling AB förmedlar hyresrätter från privata och allmännyttiga bostadsbolag till bostadssökande i Uppsalaregionen. Förmedling av bostäder sker via en modern och digital förmedlingstjänst till den bostadssökande som har längst kötid och uppfyller hyresvärdens kriterier. Tydlighet, tillgänglighet och transparens präglar bolagets tjänster och kontakter med bostadssökande, hyresvärdar och övriga intressenter. Nöjda bostadssökande och hyresvärdar är bolagets mål.

Under 2021 har bostadsförmedlingen förmedlat 7 098 (6 755) bostäder och per den 31 december 2021 fanns 117 567 (111 240) betalande bostadssökande i bostadskön. Bostadsförmedlingen har samarbetat med ytterligare 14 hyresvärdar under året och har därmed totalt 47 anslutna hyresvärdar.

	2021	2020	2019	2018	2017
Medelantalet anställda	45	39	37	27	21
Nettoomsättning, mnkr	35	31	28	26	24
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	1%	1%	1%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	3	1	-1	-1	2
Justerad balansomslutning, mnkr*	30	28	26	29	28
Justerat eget kapital, mnkr	6	6	7	7	7
Investeringar, mnkr	8	2	0	2	3
Räntabilitet på eget kapital, %	46%	18%	neg	neg	24%
Soliditet, %	20%	23%	26%	25%	26%

Tabell 25. Nettoresultat av koncerninterna poster i 2019 - 2021 års balansomslutningar.

Ekonomiskt resultat

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 3 (1) miljoner kronor och är 2 miljoner kronor högre än föregående år. I utfallet ingår poster av engångskaraktär för nedlagd

tid i utvecklingen av den digitala förmedlingstjänsten samt erhållna statliga stöd kopplat till pandemin. Justerat för dessa jämförelsestörande poster var resultatet om 0,3 miljoner kronor i linje med föregående år. Omsättningen ökar genom både fler antal personer i bostadskön och fler förmedlade bostäder. Intäktsökningen möts framför allt av högre personalkostnader till följd av bolagets tillväxt.

Vid jämförelse med kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav justeras resultatet för poster kopplade till pandemin och poster av engångskaraktär. Bolagets resultat före finansiella poster, justerat för dessa jämförelsestörande poster, var 0,4 miljoner kronor vilket är 0,1 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 0,5 miljoner kronor. Avvikelsen förklaras av att bolaget under året genomfört en satsning på äldre förvaltningsärenden inom IT vilket tillfälligt medfört högre kostnader.

Årets investeringar uppgick till 8 (2) miljoner kronor och avser i sin helhet projekt ”delad förmedlingstjänst” och utvecklingen av den gemensamma digitala kö- och förmedlingstjänsten med Boplats Syd i Malmö. Investeringarna är 2 miljoner kronor högre än kommunfullmäktiges fastställda investeringsram och förklaras av en förskjutning av genomförandet från år 2020 till 2021.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Uppsala bostadsförmedling AB ska vara kommunens verktyg för att säkerställa en effektiv hyresrättsmarknad i Uppsalaregionen.	Bolaget ska vara en digital förmedling med en tydlig digital profil.
Bostadsförmedlingen ska ha god kunskap om, och marknadsföra, bostadsmarknaden i Uppsalaregionen.	Bostadsförmedlingen ska ha möjlighet att erbjuda efterfrågade tjänster mot ersättning.
Bostadsförmedlingen ska verka för att underlätta inträde på bostadsmarknaden med fokus på grupper som har det särskilt svårt att ta sig in på bostadsmarknaden.	Bolaget ska spela en viktig roll inom det bostadssociala området och kunna bidra i förmedlingen av bostadssociala kontrakt.
Bostadsförmedlingen ska bära sina egna kostnader och finansieras genom avgiftsbelagd kö samt vid behov avgift för förmedling.	

Figur 54. Bolagsspecifika ägardirektiv.

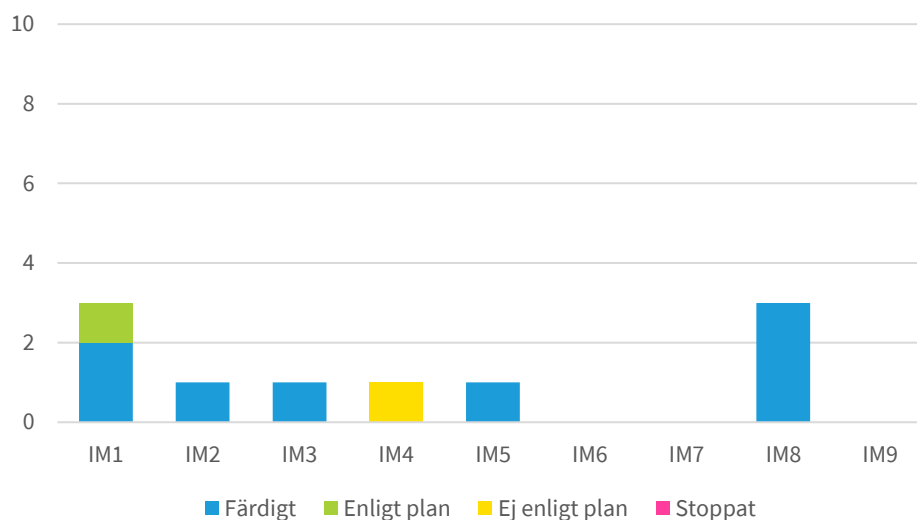
Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt sju bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala bostadsförmedling AB. Av dessa ägardirektiv bedöms fem som helt uppfyllda och två som delvis uppfyllda. Den sammanvägda bedömningen är att bolagets ägardirektiv i hög grad är uppfyllda.

I syfte att vara kommunens verktyg för att säkerställa en effektiv hyresmarknad i Uppsalaregionen har bolagets strategi varit att förmedla bostäder efter kötid och i enlighet med hyresvärdarnas kriterier. Under 2021 har ca 7 100 bostäder förmedlats åt 33 hyresvärdar inom alla kommuner i länet samt för Norrtälje. Knivstabostäder överlämnade under året sin hyreskö med cirka 4 500 köande till bolaget.

Bolaget har erbjudit en digital förmedlingstjänst och arbetat med ytterligare digitalisering och automatisering i förmedlingsprocessen. Hyresvärdarna har till exempel erbjudits en systemintegration mellan Bostadsförmedlingens förmedlingstjänst och hyresvärdens fastighetssystem.

Mål och uppdrag. Uppsala bostadsförmedling AB har blivit färdig med åtta av tio uppdrag. Ett uppdrag pågår enligt plan. Ett uppdrag är försenat. Det handlar om att påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller

entreprenörskap.

Figur 55. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB

Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB ska tillhandahålla ändamålsenliga lokaler och mark för den verksamhet som bedrivs inom Uppsala kommun, bedriva verksamheten vid de rekreations- och idrottsanläggningar som bolaget äger och till Uppsala kommun och dess helägda bolag erbjuda fastighetsförvaltningstjänster.

Bolaget ska förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fastigheter och tomträtt för uthyrning av lokaler och mark huvudsakligen för Uppsala kommuns verksamhet och därvid bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver.

	2021	2020**	2019**	2018**	2017**
Medelantalet anställda	210	0	0	0	0
Nettoomsättning, mnkr	297	0	0	0	0
Andel av koncernens nettoomsättning, %	8%	0%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-28	0	0	0	0
Justerad balansomslutning, mnkr*	3 446	1	0	0	0
Justerat eget kapital, mnkr	226	1	0	0	0
Investeringar, mnkr	225	-	-	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	7%	97%	92%	92%	93%

Tabell 26. Nettoresultatredovisning av koncerninterna poster i 2019 - 2021 års balansomslutningar.

**Jämförelsesiffror avser den vilande verksamheten för R2 AB som fusionerats med tre av stadshuskoncernens bolag och bildar Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB.

Ekonomiskt resultat

Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB är ett från och med 2021 ett verksamhetsdrivande bolag inom stadshuskoncernen. Från 1 januari 2021 var bolaget en underkoncern till Uppsala Stadshus AB med dotterbolagen Fyrishov AB, Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB och Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter AB. Den 22 september beslutade Bolagsverket att lämna tillstånd att verkställa fusionen av Fyrishov AB, Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB och Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB och Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB. Därutöver genomfördes den 1 september verksamhetsövergångar från AB Uppsala Kommuns Industrihus (senare namnändrat till Uppsala Kommun Utvecklingsfastigheter AB) och från Uppsala kommun. Analysen och redogörelsen av bolagets ekonomiska utfall för året jämförs med 2020 års resultat för de tre då verksamhetsdrivande dotterbolagen Fyrishov AB, Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB och Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB.

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -28 miljoner kronor. I resultatet ingår jämförelsestörande poster som avser statliga stöd kopplat till pandemin, bland annat omställningsstöd på drygt 5 miljoner kronor. Därutöver har bolaget lämnat hyresrabatter på 3 miljoner kronor.

Nettoomsättningen och de fastighetsrelaterade kostnaderna har ökat under året som följd av helårseffekten av hyresintäkter för Studenternas och färdigställandet av Stadshuset i slutet av året. Även verksamhetsövergångarna från AB Uppsala Kommuns Industrihus (senare namnändrat till Uppsala Kommun Utvecklingsfastigheter AB) och från Uppsala kommun har bidragit till ökade intäkter men även ökade personal- och administrationskostnader. Då bolaget befunnit sig i en uppstartsfas har konsulter tagits in vilket drivit högre kostnader.

Under året har Fyrishovs anläggning haft en fortsatt kraftig påverkan av pandemin. Antalet besökare på hela anläggningen minskade med 17 procent jämfört med föregående år och badverksamheten hade 48 procent färre besökare. Badverksamheten påverkades särskilt under årets första hälft då verksamheten fram till slutet av maj var stängd för allmänheten. Återhämtningen under sommaren skedde gradvis då badanläggningen stegvis öppnades upp i enlighet med begränsningsförfordningen. Det innebar att ett begränsat antal besökare kunde vistas i anläggningen samtidigt samt att verksamheten delades in i zoner för att undvika köbildning och folksamlingar. Biljettpriserna justerades då besökarna inte hade tillgång till hela anläggningen. Därtill stärktes bemanningen för att säkerställa en trygg och smittskyddssäker miljö. I likhet med badanläggningen har även multihallarna haft en begränsad beläggning då endast förenings- och skolverksamhet bedrivits i dem. Den 29 september lättade restriktionerna och bolaget upplevde en återhämtning för både badverksamheten och av bokningar av multihallarna. Införandet av restriktioner under december innebar återigen en omställning och begränsning av verksamheten.

Resultatet före finansiella poster, rensat för årets jämförelsestörande poster, uppgick till 15 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 5 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 225 miljoner och är huvudsakligen hänförliga till färdigställandet av Stadshuset. Därtill har bolaget fortsatt färdigställandet av de kommersiella lokalerna på Studenternas.

Ägaridé, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

<p>Ägaridé tydliggör ägarens syn på bolagets roll i Uppsalas långsiktiga utveckling och är bolagets långsiktiga direktiv. Den möjliggör en perspektivförskjutning mot en mer tillitsbaserad styrning och är en grund för kvalitativa samtal, uppföljning och ägardialog i form av hur man lever idén.</p> <p>Bolaget ska aktivt bidra till att stärka hela Uppsalas utveckling genom att på affärsmässig grund och med kunden i fokus äga, förvalta, bygga och utveckla arenor och fastigheter i Uppsala stad och landsbygd. Bolaget ska vårda och underhålla sina arenor och fastigheter så att värde och attraktivitet bibehålls eller ökar över tid.</p> <p>Bolaget ska vara en sammanhållen, proaktiv och professionell part i kontakter med Uppsalas föreningsliv såväl bredd som spets och elit, näringsliv och besöksnäring i alla frågor som handlar om nyttjande av arenor och fastigheter.</p>	<p>Bolaget ska genom sin verksamhet främja livfulla mötesplatser i den växande kommunen och därmed bidra till att stärka Uppsala som en attraktiv kommun att besöka, leva och verka i. Bolaget ska i sina roller och uppdrag aktivt medverka i arbetet för en ökad jämlik folkhälsa och utveckla Uppsala som evenemangsplats.</p> <p>Bolaget är kommunens verktyg för att koordinera och projektera om- och nybyggnation av arenor och fastigheter och förverkliga detta genom eget eller andras byggande och ägande samt vara ett utvecklings- och innovationsinriktat företag med fokus på långsiktighet och hållbarhet.</p> <p>Bolaget ska i kommunkoncernen vara ett föredöme i frågor om att skapa sammanhållning och gemensam riktning i hela kommunen och aktivt bidra till att kommunens alla verksamheter i styrelser, nämnder, bolag och förvaltningar tillsammans bildar en helhet.</p>
--	--

Figur 56. Ägaridé.

Bolagets ägaridé bedöms delvis vara uppfylld under 2021 då bolaget kan sägas leva ägaridéen men systematisk styrning med vision, affärsidé och övergripande bolagsmål ännu inte har formulerats.

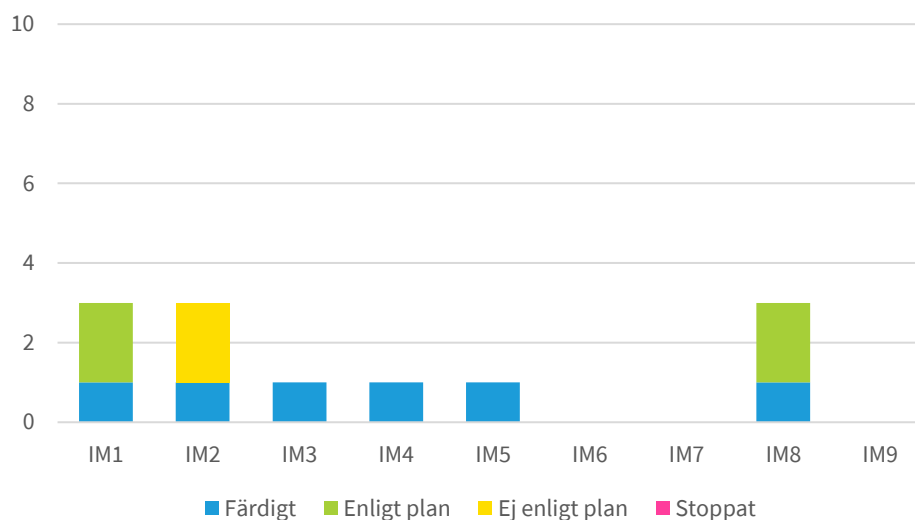
Ägaridéen stärker Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB som kommunens bolag som med kunden i fokus ska äga, förvalta, bygga och utveckla arenor och fastigheter i Uppsala stad och landsbygd.

Bolaget har under 2021 ägt och förvaltats 63 egna fastigheter och på uppdrag från Uppsala Kommun Utvecklingsfastigheter AB och Uppsala Kommuns Fastighets AB förvaltats ytterligare 13 fastigheter. Upphandling av byggnationen av en evenemangs- och eventarena påbörjades under hösten.

Bolaget har organiserats för att kunna vara en sammanhållande kontakt och kunna erbjuda ett samlat gränssnitt för kommunens föreningsliv gällande bokningar och service kring arenor och fastigheter. Bolaget har under året som pilot inom bolagskoncernen startat ett nära samarbete med flera av staberna på kommunledningskontoret.

Mål och uppdrag. Uppsala Kommun arenor och Fastigheter AB har blivit färdig med sex av tolv uppdrag. Fyra uppdrag pågår enligt plan. Två uppdrag är försenade. De handlar om att uppföra en arena för issporter med funktionskrav för elithockey på Gränby sportfält inom preliminär investeringsram om 420 miljoner kronor, med färdigställande senast 2023 och om att följa nybyggnationen av arenan och anpassningen av befintlig

anläggning så att det möter idrottens behov inom investeringsramen.

Figur 57. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala Kommuns Fastighets AB

Uppsala Kommuns Fastighets AB äger och förvaltar cirka 58 000 kvadratmeter uthyrningsbar yta i stadsdelen Gottsunda varav merparten utgörs av Gottsunda centrum och cirka 300 hyresbostäder. Utöver det förvaltar bolaget lokaler för kontor, vård, utbildning, idrott och kultur.

Uppsala Kommuns Fastighets AB bildar tillsammans med ett dotterbolag en underkoncern till Uppsala Stadshus AB.

	2021	2020	2019	2018	2017
Medelantalet anställda	14	14	15	18	17
Nettoomsättning, mnkr	94	98	96	99	91
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	3%	3%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-208	-9	-13	42	-1
Justerad balansomslutning, mnkr*	686	935	1 026	1 042	959
Justerat eget kapital, mnkr	68	251	241	207	206
Investeringar, mnkr	44	50	82	46	75
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	20%	neg
Soliditet, %	10%	27%	23%	20%	22%

Tabell 27. Nettoresultat av koncerninterna poster i 2019 - 2021 års balansomslutningar.

Ekonomiskt resultat

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -208 (-9) miljoner kronor, vilket är 199 miljoner kronor lägre än föregående år. I årets resultat finns jämförelsestörande poster som uppkommit till följd av fyra genomförda fastighetsavyttringar inom bolagskoncernen och framför allt en värdegränsreglering om -164 miljoner kronor av det bokförda värdet för centrumanläggningen. Bolaget har även haft engångskostnader för

anställda som slutat i samband med verksamhetsövergången till Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB samt kostnadsförda utgifter för renovering och underhåll av centrumanläggningens tak och hyresbostäderna. Bolagets ekonomi har endast i begränsad omfattning påverkats av pandemin.

Justerat för dessa poster av engångskaraktär är resultatet -11 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor lägre än föregående år. Det lägre resultatet förklaras till stor del av att bolaget har tappat rörelseresultatet från de fastigheter som avyttrats under de senaste två åren. Under året har bolaget tillfälligt hyrt ut lokaler till Region Uppsala som används för vaccination och testning vilket stärkt både intäkterna och resultatet.

Vid jämförelse med kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav justeras resultatet för poster kopplade till pandemin och poster av engångskaraktär. Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på -13 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster, justerat för dessa jämförelsestörande poster, var -3 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 44 (50) miljoner kronor och avser framförallt hyresgästanpassningar för nya och befintliga hyresgäster samt reparation och underhåll av taket i centrumanläggningen.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Uppsala Kommuns Fastighets AB är kommunens redskap för att äga och utveckla samt förvalta lokaler och centrumanläggningar och andra lokaler för handel. Bolaget kan även äga bostäder i anslutning till centrumanläggning.

Bolaget ska vara en motor i utvecklingen av lokala stadsdels- och tätortscentrum och stärkt social sammanhållning i kommunen.

Bolaget ska tillsammans med kommunstyrelsen genomföra en idékoncepttävling för försäljning av Gottsunda Centrum, i enlighet med Kommunfullmäktiges beslut den 29 april 2019.

Bolagets övriga fastigheter ska enligt beslutet säljas till externa aktörer eller överlåtas inom kommunkoncernen.

Bolaget ska erbjuda, om kommunen begär det, upp till fem procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter Uppsala Kommuns Fastighets AB hyr ut per år).

Bolaget ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

Figur 58. Bolagsspecifika ägardirektiv.

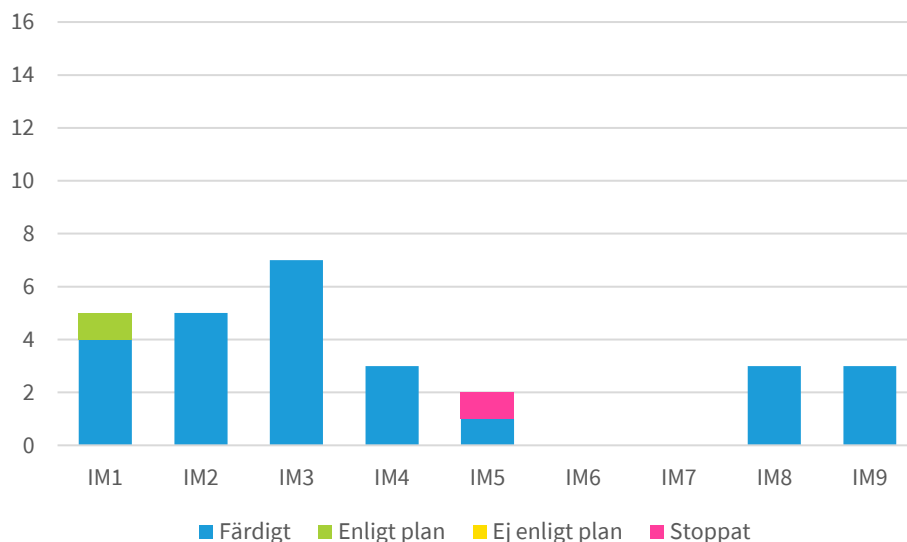
Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt fem bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala Kommuns Fastighets AB. Av dessa ägardirektiv bedöms två som helt uppfyllda, två som i hög grad uppfyllda och ett som delvis uppfyllt. Den sammanvägda bedömningen är att bolagets ägardirektiv i hög grad är uppfyllda.

I syfte att vara en motor i utvecklingen av lokala stadsdels- och tätortscentrum har uthyrningen ökat och vakanserna har minskat med 2 400 m² under året. Bolagets samarbete med polis, BRÅ, kommunala verksamheter och Fastighetsägarföreningen har börjat ge resultat för att öka tryggheten i området.

Bolaget ska, om kommunen begär det, erbjuda upp till fem procent av nyuthyrningarna per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl har haft svårt att få en bostad på egen hand. Ingen begäran har inkommit från kommunen under 2021. Bolagets alla lediga hyresbostäder förmedlas via Uppsala Bostadsförmedling.

Mål och uppdrag. Uppsala kommuns Fastighets AB har blivit färdig med nio av tolv uppdrag. Två uppdrag pågår enligt plan och ett uppdrag är stoppat med anledning av idékoncepttävlingen har avslutats och att Uppsala Stadshus AB fått ett uppdrag att

leda och samordna en avyttringsprocess av centrumbyggnaden, gamla vårdcentralen och tillhörande parkeringar.

Figur 59. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB äger, förvärvar, avyttrar, bygger och förvaltar skolfastigheter. Beståndet omfattar idag 142 fastigheter och växer i takt med att nya skolor och förskolor byggs. Fastighetsbeståndet är förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Bolagets uppgift är att erbjuda ändamålsenliga lokaler för skol- och barnomsorgsverksamhet inom Uppsala kommun. Därigenom ska bolaget bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolagets fastighetsbestånd hyrs till största delen ut till Uppsala kommun.

	2021	2020	2019	2018	2017
Medelantalet anställda	90	86	83	72	57
Nettoomsättning, mnkr	703	679	630	562	519
Andel av koncernens nettoomsättning, %	20%	21%	19%	18%	18%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	82	162	89	42	47
Justerad balansomslutning, mnkr*	7 400	6 652	6 549	6 203	5 590
Justerat eget kapital, mnkr	1 133	1 056	901	785	760
Investeringar, mnkr	933	546	571	807	784
Räntabilitet på eget kapital, %	7%	15%	10%	5%	6%
Soliditet, %	15%	16%	14%	13%	14%

Tabell 28. Nettoresultatvisning av koncerninterna poster i 2019 - 2021 års balansomslutningar.

Ekonomiskt resultat

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 82 (162) miljoner kronor. I resultatet ingår jämförelsestörande poster i form av en försäkringsersättning, nedskrivningar och

utrangeringar. Nedskrivningarna är på knappt 16 miljoner kronor och avser fem förskolor. Justeras årets och föregående års resultat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet drygt 3 miljoner kronor högre än föregående år. Bolaget har under året haft en fortsatt begränsad påverkan av pandemin.

Nettoomsättningen och de fastighetsrelaterade kostnaderna har ökat till följd av uthyrningen av fler moduler och nyförvärv. Under året har bolaget bland annat förvärvat Palmladsskolan, Treklängen i Gottsunda och Gottsunda Boule och Boll, samtliga är interna förvärv inom stadshuskoncernen. Därutöver har även förvärv skett från Uppsala kommun, bland annat markförvärv och Järlåsa Idrottshall. Under året har inga permanenta nyproduktioner färdigställts.

Driftnettot på bolagets fastigheter är något lägre än föregående år då andelen moduler i beståndet ökat vilket ger en lägre resultatmarginal. Den kalla och snörika vintern har även bidragit till ökade kostnader för snöröjning och uppvärmningskostnader som ytterligare belastat driftnettot. Underhållskostnaderna är lägre än föregående år då stora pågående projekt tagit mer tid än beräknat vilket inneburit omprioritering av mindre underhållsåtgärder. Därutöver har underhållsåtgärder som inte kunnat genomföras på ett smittskyddssäkert sätt skjutits upp. Organisationen fortsätter att växa som följd av bolagets utökade fastighetsbestånd och många pågående fastighetsprojekt. Under året har ett antal moduluppställningar uppförts, till exempel i anslutning till Almtunaskolan, Celsiusskolan och Ärentunaskolan vilket bidragit till högre kostnader för avskrivningar.

Resultatet före finansiella poster, rensat för årets jämförelsestörande poster, uppgick till 173 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 150 miljoner kronor.

Marknadsvärdet på bolagets fastighetsbestånd, exklusive pågående projekt, uppgick per 31 december 2021 till 8 163 (7 697) miljoner kronor. Ökningen härrör främst från nya förvärv och värdehöjande renoweringar.

Direktavkastningen på fastighetsbeståndet är 5,6 (5,5) procent, vilket är i linje med föregående år.

Årets investeringar uppgick till 933 (546) miljoner kronor. Investeringarna består i huvudsak av nyproduktion av förskolor, skolor samt underhåll och anpassningar av lokaler. Flera stora projekt befinner sig i produktionsfas, bland annat Brantingskolan, evakuering av Kvarngårdesskolan, Bolandsskolan och Lindbackens förskola.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolaget ska tillsammans med kommunstyrelsen och utbildningsnämnden arbeta fram samverkansmodeller för kostnads- och energieffektiva och ändamålsenliga lokallösningar.

Bolaget ska ha en ledande roll i planeringen och genomförandet av utbyggnaden av pedagogiska fastigheter i ett växande Uppsala och ta särskilt ansvar för att erbjuda lokaler av god kvalitet med konkurrenskraftiga hyror.

Bolaget ska utgå från lokalförsörjningsplan samt funktionsprogram för pedagogiska lokaler.

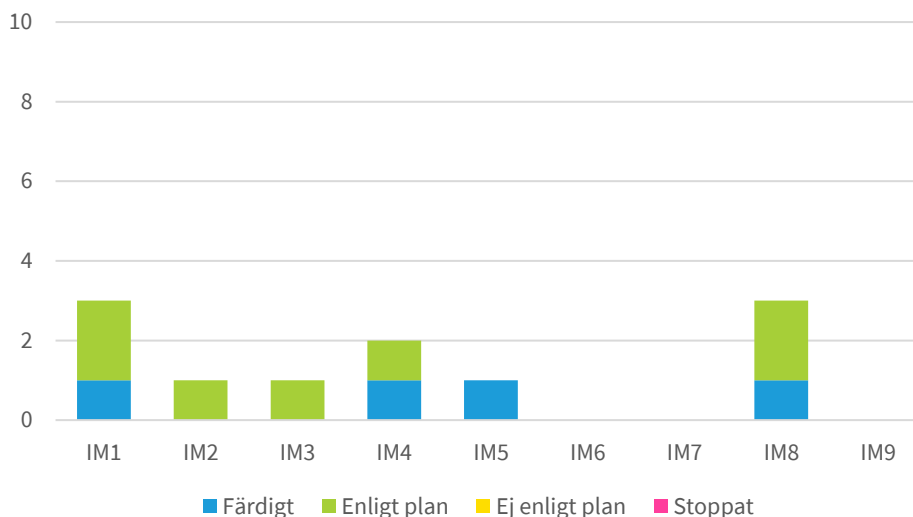
Bolaget ska arbeta för att skapa hälsosamma utbildningslokaler.

Figur 60. Bolagsspecifika ägardirektiv.

Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt fyra bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala Kommun Skolfastigheter AB som alla i hög grad bedöms vara uppfyllda.

Bolaget har haft en ledande roll när kommunen planerat, byggt och utvecklat pedagogiska lokaler under året. Arbetet har skett i samverkan med kommunstyrelsen och utbildningsnämnden. Kommunens lokalprogram för funktions- och kvalitetskrav har varit utgångspunkten när bolaget byggt och utvecklat sitt fastighetsbestånd. För att säkra fortsatt arbete för ett hållbart fastighetsägande som skapar hälsosamma utbildningslokaler har ett miljöprogram tagits fram under 2021.

Mål och uppdrag. Uppsala kommun Skolfastigheter AB har blivit färdig med fyra av elva uppdrag. Sju uppdrag pågår enligt plan.

Figur 61. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala Kommun Utvecklingsfastigheter AB

Uppsala Kommun Utvecklingsfastigheter AB har under 2021 namnändrats från AB Uppsala Kommuns Industrihus.

Bolaget startades 1972 och hyr sedan dess ut kontors-, industri- och lagerlokaler till Uppsalas näringsliv och offentliga sektor. I april 2019 beslutade kommunfullmäktige att bolagets fastigheter ska avyttras externt eller överlåtas inom kommunkoncernen och att bolagets verksamhet därefter ska avvecklas.

Verksamheten har sedan beslutet i kommunfullmäktige i huvudsak bedrivits inom de tre områdena förvaltning, uthyrning och avyttring, alla med det gemensamma syftet att bidra till tillväxt och utveckling för kommunen.

I september 2021 samordnades kommunens fastighetsförvaltning i det nya verksamhetsdrivande bolaget Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB (tidigare Uppsala R2 AB) och medarbetarna i Uppsala Kommun Utvecklingsfastigheter AB gick över till det bolag. Från september förvaltas bolagets fastighetsbestånd av Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB.

	2021	2020	2019	2018	2017
Medelantalet anställda	13*	21	24	26	27
Nettoomsättning, mnkr	105	108	157	159	170
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	4%	4%	5%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	79	-187	12	33	25
Justerad balansomslutning, mnkr**	1 161	1 225	1 565	1 446	1 243
Justerat eget kapital, mnkr	620	583	694	712	672
Investeringar, mnkr	52	98	213	214	121
Räntabilitet på eget kapital, %	13%	neg	2%	5%	4%
Soliditet, %	53%	48%	44%	54%	54%

Tabell 29. Nettoresultatredovisning av koncerninterna poster i 2019 - 2021 års balansomslutningar. *Avser medelantal anställda under året, vid utgången av 2020 var antalet 0.

Ekonomiskt resultat

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 79 (-187) miljoner kronor. Under året har tre av bolagets fastigheter avyttrats, varav en genom en bytesaffär.

Realisationsresultatet från försäljningarna uppgick till 13 miljoner kronor. Utöver detta har resultatet påverkats av en erhållen tilläggsköpeskilling på 41 miljoner kronor från en försäljning som genomfördes 2012. Rensat för dessa realisationsresultat och övriga jämförelsestörande poster är bolagets resultat 24 (30) miljoner efter finansiella poster. Under 2020 belastades resultatet bland annat av realisationsförluster på 203 miljoner kronor för avyttringen av bolagets tio fastigheter.

Årets investeringar uppgick till 52 (98) miljoner kronor. Arbetet med byggnationen av en ny vagnshall slutfördes under året. Även restaurangen på Viktoria konferenshotell har renoverats och uppgraderats. Bolagets investeringar har bromsats in efter kommunfullmäktiges beslut om att bolagets fastigheter ska säljas. Saneringen i Librobäck har ännu inte kommit i gång då ett överklagande av detaljplanen försenat arbetet. Inga nya större projekt har påbörjats under 2021.

Den uthyrningsbara ytan har minskat med cirka 18 000 kvadratmeter i och med årets försäljning av tre fastigheter och uppgick per balansdagen till cirka 80 000 kvadratmeter. Vakansgraden i det kvarvarande fastighetsbeståndet har minskat i jämförelse med föregående år, från cirka 5 procent till drygt 3 procent. Ett antal fastigheter i Librobäck som står tomma inför kommande rivningar och försäljningar ingår inte nyckeltalet då de inte är uthyrningsbara. 14 nya hyresgäster tillkom under året och 11 hyresgäster lämnade.

Bolagets resultat före finansiella poster uppgick till 57 (-138) miljoner och rensat för jämförelsestörande poster var resultatet 28 (36) miljoner före finansiella poster. Resultatet översteg därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 4 miljoner. Efter att resultatkravet fastställdes förändrades förutsättningarna för bolaget i och med verksamhetsövergången till Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB i september. Även beaktat dessa nya förutsättningar översteg resultatet det fastställda resultatkravet.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolaget ska sälja fastigheter i enlighet med Kommunfullmäktiges beslut 29 april 2019.

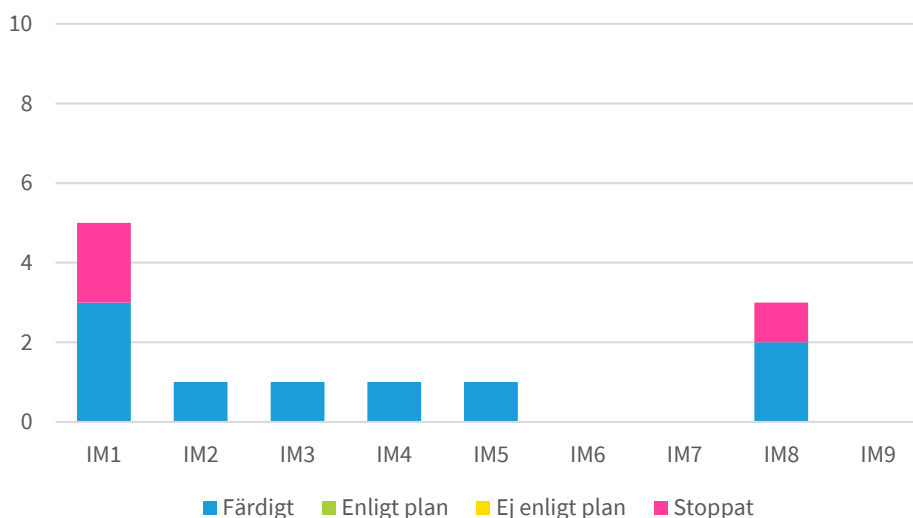
Under en övergångsperiod ska bolaget förvalta kvarvarande fastighetsbestånd.

Figur 62. Bolagsspecifika ägardirektiv.

Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt två bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala Kommun Utvecklingsfastigheter AB. Av dessa ägardirektiv bedöms ett som helt uppfyllt och ett som i hög grad uppfyllt. Den sammanvägda bedömningen är att bolagets ägardirektiv i hög grad är uppfyllda.

Bolaget har i enlighet med kommunfullmäktiges beslut den 29 april 2019 sålt tre fastigheter under 2021 och totalt tolv fastigheter sedan beslutet fattades av kommunfullmäktige.

Mål och uppdrag. Uppsala kommun Utvecklingsfastigheter har blivit färdig med nio av tolv uppdrag. Tre uppdrag pågår har stoppats då de inte omfattas av bolagsstyrelsens verksamhet. Det ena stoppade uppdraget handlar om att genomföra en årlig kartläggning av hur nämndernas och bolagsstyrelsernas resurser kommer män och kvinnor tillgodo i syfte att omfördela resurser för att främja jämställdhet och likvärdighet, och de två kvarvarande uppdragen som stoppats om att utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa ekonomiska, sociala och miljömässiga krav vid upphandling och att uppmärksamma 2020 som temaår för mänskliga rättigheter inom områdena fred, demokrati och yttrandefrihet.

Figur 63. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala Konsert och Kongress AB

Uppsala Konsert och Kongress AB bedriver konsert-, kultur-, kongress- och restaurangverksamhet i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg. Bolaget hyr ut lokaler samt arrangerar kongresser, konferenser, möten, mässor, utställningar och evenemang. Bolaget driver även en restaurang och lunchservering.

Konsert- och kongresshuset består av stora salen (1 150 platser), sal B (600 platser), sal C (120 platser), sal D (800 platser bankett, alternativt 1 500 platser stående publik) och flera konferens- och mötesrum. Det finns ytterligare en scen i restaurangdelen som rymmer mellan 200 och 600 besökare.

	2021	2020	2019	2018	2017
Medelantalet anställda	65	68	66	67	68
Nettoomsättning, mnkr	13	16	50	57	51
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	1%	2%	1%	1%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-39	-45	-39	-34	-34
Justerad balansomslutning, mnkr*	83	72	63	61	83
Justerat eget kapital, mnkr	47	48	36	36	36
Investeringar, mnkr	1	3	6	4	4
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	57%	66%	57%	59%	44%

Tabell 30. Nettoresultatredovisning av koncerninterna poster i 2019 - 2021 års balansomslutningar.

Ekonomiskt resultat

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -39 (-45) miljoner kronor. Bolagets verksamhet har under året kraftigt begränsats av pandemin, i likhet med 2020. Huset var stängt fram till oktober då verksamheten återstartade, men sedan nya restriktioner infördes i december har verksamheten varit starkt begränsad. Det totala antalet evenemang under året var 127 stycken, vilket är cirka 75 procent färre än 2019. Nettoomsättningen minskade till 13 (16) miljoner kronor men samtidigt har kostnaderna i verksamheten varit avsevärt lägre. Bolaget har därtill erhållit statliga stödåtgärder och hyresrabatter vilket sammantaget gör att resultatet är 6 miljoner kronor högre än föregående år. Under perioden april till september användes huset som vaccinationslokal. Bolaget har under året genomfört en omorganisation vilket lett till vissa omställningskostnader för anställda som slutat.

Vid jämförelse med kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav justeras resultatet för poster kopplade till pandemin och poster av engångskaraktär. Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på -29 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster, justerat för dessa jämförelsestörande poster, var -29 miljoner kronor.

Årets investeringar var 1 (3) miljoner kronor och avsåg slutförandet av implementering av ett affärssystem, teknisk utrustning och inventarier.

Ägaridé, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

<p>Ägaridé tydliggör ägarens syn på bolagets roll i Uppsalas långsiktiga utveckling och är bolagets långsiktiga direktiv. Den möjliggör en perspektivförskjutning mot en mer tillitsbaserad styrning och är en grund för kvalitativa samtal, uppföljning och ägardialog i form av hur man lever idén.</p>	<p>Bolaget ska genom sin event-, kongress- och konferensverksamhet aktivt bidra till utvecklingen av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka, leva och verka i.</p>
<p>Bolaget ska genom sin verksamhet vara en livfull mötesplats som genomsyras av en unik mix av musik, såväl dag som natt, och som med sin kvalitet med både bredd och spets attraherar och inspirerar till möten mellan människor i olika åldrar och med olika livsstilar – lokalt, nationellt och internationellt.</p>	<p>Bolaget ska samspela med omgivningen och medverka till en levande stadskärna som vidgas mot östra Uppsala utifrån sin geografiska plats.</p>
	<p>Bolaget ska samverka med näringslivet och aktörer som stärker de olika verksamheterna inom musikens respektive event-, kongress- och konferensverksamhetens områden.</p> <p>Bolaget ska ha affärsmässighet som drivkraft.</p>

Figur 64. Ägaridé.

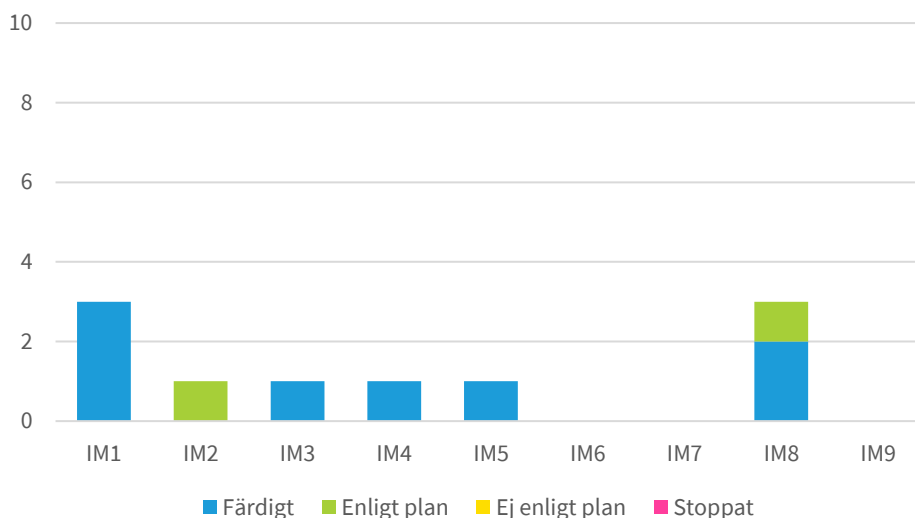
Ägaridéen stärker Uppsala Konsert och Kongress AB:s roll som den plats där event, kongress och konferensverksamhet samlas för att vara en livfull mötesplats för musik och evenemang. Bolagets ägaridé bedöms under rådande förutsättningar i hög grad vara uppfylld. Även om verksamheten till stor del begränsats och varit nedstängd har verksamheten arbetat för att uppfylla ägaridéen.

Under större delen av 2021 var den ordinarie verksamheten nedstängd på grund av de restriktioner som följde av pandemin. Stor del av personalen har varit permitterad i olika omfattning under året. Planeringen inför att kunna öppna upp verksamheten har pågått under nedstängningarna. Samtidigt har samverkan och dialog med olika aktörer skett för att förbereda för att starta upp så snart möjlighet givits och restriktionerna lättats.

Från mitten av april till och med september var Uppsala Konsert och Kongress AB vaccinationscenter vilket är ett exempel på samverkan med övriga aktörer inom kommunen. I oktober lättade restriktionerna och verksamheten kunde återstarta med syftet att återigen vara en livfull mötesplats för musik och evenemang. Under december infördes nya restriktioner som återigen påverkade verksamhetens förutsättningar. Bolaget har på grund av restriktionerna under året haft begränsade möjligheter att bidra till utvecklingen av besöksnäringen på grund av de rådande pandemirestriktionerna.

Bolaget har under året arbetat med att det förändringsarbete som startat under hösten 2021. Fokus har varit på att stärka affärsmässigheten och öka intäkterna.

Mål och uppdrag. Uppsala Konsert & Kongress AB har blivit färdigt med åtta av tio uppdrag. Två uppdrag pågår på enligt plan.

Figur 65. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala Parkerings AB

Uppsala Parkerings AB erbjuder parkeringskunder, såväl privatpersoner som fastighetsägare och näringsidkare i Uppsala kommun, parkeringslösningar med hög kvalitet till rimliga priser. Bolaget har en aktiv roll i samhällsbyggnadsprocesserna i syfte att bidra till att de övergripande trafikpolitiska målen uppnås.

Bolaget äger två parkeringsanläggningar, Centralgaraget och Dansmästaren, och förvaltar Kvarnengaraget. I dessa tre anläggningar finns det totalt cirka 1 100 parkeringsplatser. Bolaget förvaltar dessutom all gatumarksparkering på allmän plats (cirka 10 000 parkeringsplatser) och 2 500 platser på övrig kommunal kvartersmark. Bolaget bygger egna anläggningar och byggstarten för det kommande projektet Brandmästaren planeras till våren 2022.

	2021	2020	2019	2018	2017
Medelantalet anställda	36	35	30	29	35
Nettoomsättning, mnkr	99	84	87	89	81
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	3%	3%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	31	25	28	31	27
Justerad balansomslutning, mnkr*	326	307	264	233	207
Justerat eget kapital, mnkr	32	28	29	14	13
Investeringar, mnkr	10	49	94	37	2
Räntabilitet på eget kapital, %	97%	89%	99%	221%	208%
Soliditet, %	10%	9%	11%	6%	6%

Tabell 31. Nettoresultat av koncerninterna poster i 2019 - 2021 års balansomslutningar.

Ekonomiskt resultat

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 31 (25) miljoner kronor, vilket är 6 miljoner kronor högre än föregående år. I resultatet ingår jämförelsestörande poster som bland annat avser ett avgångsvederlag och en återvunnen kundförlust. Justeras årets och föregående års resultat för poster av engångskaraktär var resultatet knappt 2 miljoner kronor högre än föregående år.

I likhet med föregående år präglades året av pandemin och beläggningsgraden på korttidsparkeringar minskade i perioder av striktare rekommendationer och restriktioner. Sommaren innebar emellertid en återhämtning med ett ökat antal parkörer både på korttidsparkeringarna och i Centralgaraget som dels berodde på nedsatta parkeringsavgifter i Uppsalas centrala delar, dels var en effekt av att fler semestrade hemma. Intäktsbortfallet från den nedsatta avgiften på de centrala korttidsparkeringarna kompensades av Gatu- och samhällsmiljönämnden, i enlighet med krisledningsnämndens beslut. I och med att restriktionerna lyftes 29 september fortsatte beläggningsgraden att öka. Därtill stärktes resultatet ytterligare av helårseffekter från de nya avgiftsområdena Salabacke, Svartbäcken och Tunabackar samt parkeringsanläggningen Dansmästaren. Under året har bolagets organisation vuxit med fler anställda inom bland annat parkeringsövervakning vilket dels bidragit till de ökade intäkterna, dels till ökade personalkostnader. Därtill ökade kostnaderna kopplade till avtalet med Uppsala kommun kring allmän plats vilket främst var indexrelaterat.

Pandemins påverkan på bolagets verksamhet har inneburit stor resultatpåverkan. Vid jämförelse med kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav justeras resultatet för poster kopplade till pandemin och poster av engångskaraktär. Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 35 miljoner kronor då resultat före finansiella poster, rensat för dessa jämförelsestörande poster, uppgick till 40 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 10 (49) miljoner kronor. Bolaget har haft mindre kapitalkrävande investeringar som omfattar bland annat laddstolpar, kamerabevakning, tekniska system, fasadändring, säkerhetsåtgärder i Dansmästaren och flytt till nytt kontor. Projektet Brandmästaren är förskjutet i tid då föröreningar i marken först behöver saneras. Produktionsstart beräknas till våren 2022.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Uppsala Parkering AB ska i samarbete med gatu- och samhällsmiljönämnden pröva strategi avseende parkeringslösningar med syfte att säkerställa en framtida hållbar finansiering.

Bolaget ska aktivt bidra till att målen i Parkeringspolicy för Uppsala kommun uppnås.

Bolaget ska, i linje med innerstadsstrategin, arbeta för att tillgodose behovet av parkeringslösningar för motorfordon och cyklar i centrala Uppsala genom fler mobilitetsanläggningar och/eller kollektivtrafikförsörjda pendelparkeringar.

Bolaget ska arbeta för en ökad digitalisering av verksamheten, exempelvis digitala parkeringslednings- och betalsystem.

Bolaget ska verka för ett mobilitetsperspektiv på resande genom att tillhandahålla parkering för bil- och cykelpool.

Bolaget ska, vid uppförande av anläggning, eftersträva att parkeringsanläggningar kan kombineras med kommersiella och verksamhetslokaler och/eller bostäder genom lämplig fastighetsbildning.

Bolaget ska i de egna parkeringsanläggningarna arbeta med differentierade avgifter och andra marknadsincitament i syfte att hålla hög beläggningsgrad i garagen.

Bolaget ska i samverkan med övriga aktörer i kommunen arbeta för utökade möjligheter för laddning av elbilar.

Figur 66. Bolagsspecifika ägardirektiv.

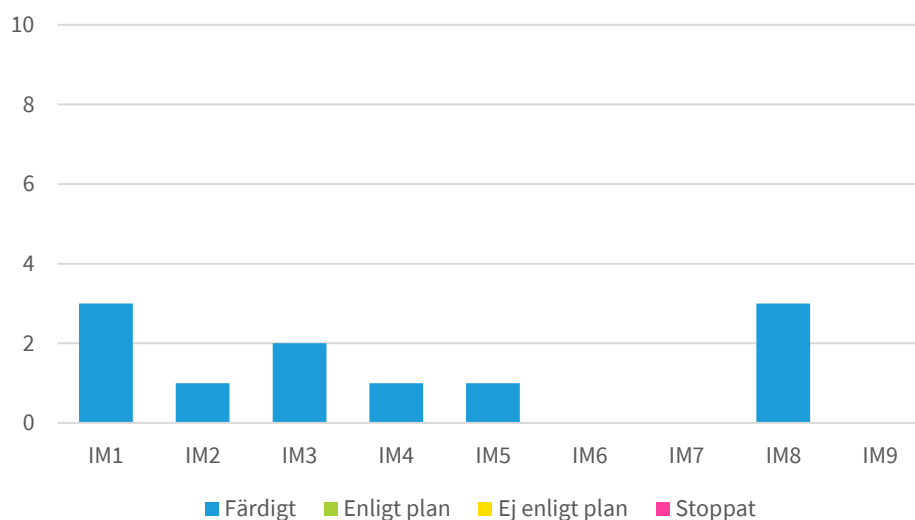
Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt åtta bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala Parkerings AB. Av dessa ägardirektiv bedöms fem som helt uppfyllda, två som i hög grad uppfyllda och ett som delvis uppfyllt. Den sammanvägda bedömningen är att bolagets ägardirektiv i hög grad är uppfyllda.

Bolaget har beslutat om två nya avgifter gällande p-friköp för att säkra en framtida hållbar finansiering som återspeglar faktiska produktionskostnader. I syfte att aktivt bidra till målen i kommunens parkeringspolicy har Uppsala Parkering AB byggt laddstolpar och nya anläggningar både i centrala Uppsala och i stadens ytterdelar.

Bolaget har samverkat med andra aktörer i kommunen för att utökade möjligheter för laddning av elbilar. Till exempel har bolaget ansökt om och erhållit bidrag för att investera i laddplatser i bland annat parkeringsanläggningen Dansmästaren. Bolaget har installerat 100 laddplatser fördelat på 20 områden. En diskussion har inletts med Uppsala brandförsvaret gällande elbilsladdningar och utmaningarna kring bränder i batterier.

I linje med innerstadsstrategin fortsätter bolaget att arbeta för att tillgodose behovet av fler parkeringslösningar för motorfordon och cyklar i centrala Uppsala. Arbetet har under året inneburit utredning och planering för att bygga en parkeringsanläggning centralt och att hitta alternativa anläggningar kring Vaksalatorg.

Mål och uppdrag. Uppsala Parkerings AB har blivit färdig med elva av elva uppdrag.

Figur 67. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala Stadshus Holding AB

Uppsala Stadshus Holding AB bildades, tillsammans med 12 dotterbolag och dotterdotterbolag, i slutet av 2019. Syftet med bolagsbildningarna var att hantera de avyttringar av AB Uppsala Kommuns Industrihus och Uppsala Kommuns Fastighets AB:s fastighetsbestånd som beslutades av Uppsalas kommunfullmäktige i april 2019. Samtliga avyttringar utom en verkställdes under 2020. Det kvarvarande bolaget, AB Boländerna 20:1, såldes under 2021 till Uppsala kommun Utvecklingsfastigheter AB som i sin tur sålde bolaget till en extern köpare.

	2021	2020
Medelantalet anställda	-	-
Nettoomsättning, mnkr	0	18
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	0	459
Justerad balansomslutning, mnkr*	182	545
Justerat eget kapital, mnkr	112	482
Investeringar, mnkr	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	0%	95%
Soliditet, %	61%	88%

Tabell 32. Nettoresultatredovisning av koncerninterna poster i 2019 - 2021 års balansomslutningar.

Ekonomiskt resultat

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 0 (459) miljoner kronor. Årets resultat har påverkats av en tilläggsköpeskilling hänförlig till en av de försäljningar som genomfördes under 2020. Den intäkten möts av en kostnad kopplad till försäljningen av ett av bolagen där alla mellanhavanden med köparen ännu ej slutreglerats.

Förgående års resultat på 459 miljoner kronor är hänförliga till de realisationsvinster som genererades vid de avyttringar som då gjordes.

Uppsala stadsteater AB

Uppsala stadsteater AB är en av Sveriges främsta konstnärliga teatrar med en stark lokal förankring och med goda nationella och internationella relationer. Bolaget strävar efter att aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala och stärka Uppsala som en attraktiv stad.

Vanligtvis tar omkring 80 000 personer del av stadsteaterns utbud med ett 20-tal egna produktioner, gästspel och andra aktiviteter. Teatern bedriver även gästspel inom performance, nycirkus och dans samt samarbetar med teatrar i och utanför Sverige. Uppsala stadsteater har också dramapedagogisk verksamhet som vilar på fyra grundpelare; ungdomsensemblen, pedagogiskt arbete i skolorna, teaterföreställningar och pedagogiskt arbete på teatern.

Förutom dekorateljéerna som ligger på Bolandsgatan ryms alla scener samt kontor och tillverkning i teaterhuset på Kungsgatan. I teaterhuset finns också Teaterrestaurangen och Teaterbaren som bedrivs av en extern operatör.

	2021	2020	2019	2018	2017
Medelantalet anställda	99	96	104	97	95
Nettoomsättning, mnkr	6	7	14	12	17
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	0%	0%	1%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-79	-77	-76	-73	-70
Justerad balansomslutning, mnkr*	120	112	110	105	103
Justerat eget kapital, mnkr	88	89	87	88	85
Investeringar, mnkr	8	7	5	4	2
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	73%	79%	79%	83%	83%

Tabell 33. Nettoresultatredovisning av koncerninterna poster i 2019 - 2021 års balansomslutningar.

Ekonomiskt resultat

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -79 (-77) miljoner kronor. Under året har verksamheten påverkats väsentligt av den pågående pandemin. Under januari-augusti hade teatern helt stängt för publik. I september öppnade teatern för publik igen på alla fyra scener, men med restriktioner. Under perioden 29 september - 1 december kunde teatern återgå till vanlig verksamhet och därefter infördes krav på vaccinationsbevis för publiken. Bolaget har tagit del av det statliga krispaketet i form av ersättning för sjuklönekostnader, sänkt arbetsgivaravgift och omsättningsstöd. Därutöver har bolaget fått utökat stöd från regionen, utöver ordinarie bidrag, samt ett riktat bidrag för en digital satsning för barn och unga.

Under året har Uppsala stadsteater AB haft 20 439 (22 995) besökare, vilket är en minskning med cirka 11 procent jämfört med föregående år.

Pandemins påverkan på bolagets verksamhet har inneburit stor resultatpåverkan. Vid jämförelse med kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav justeras resultatet för poster kopplade till pandemin och poster av engångskaraktär. Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på -74 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster, rensat för dessa jämförelsestörande poster, uppgick till -74 miljoner kronor.

Årets investeringar var 8 (7) miljoner kronor. Investeringarna är 1 miljon kronor högre än kommunfullmäktiges fastställda investeringsram, vilket förklaras av en renovering av foajén med dels en förskjutning av investeringsutgifter från 2020 till 2021, dels fördyringar i projektet för bland annat brandskyddet.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

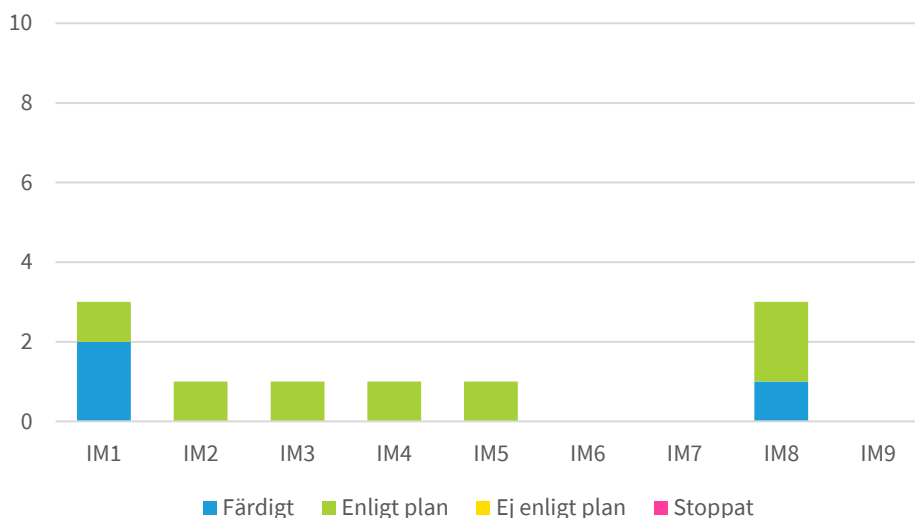
Uppsala stadsteater AB ska, främst genom produktion av scenkonst med egen ensemble, aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.	Uppsala stadsteater AB ska presentera egna produktioner och samarbeten, samt tillhandahålla en arena för gästspel och andra aktiviteter.
Bolaget ska aktivt bidra till utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka och bo i.	Bolaget ska föra dialog och samverka med kulturmålnaden, andra kulturinstitutioner och besöksmål för att stärka kulturlivet, uppnå samordningsvinster samt bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Figur 68. Bolagsspecifika ägardirektiv.

Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt fyra bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala stadsteater AB. Av dessa ägardirektiv bedöms två som helt uppfyllda, ett som i hög grad uppfyllt och ett som delvis uppfyllt. Den sammanvägda bedömningen är att bolagets ägardirektiv i hög grad är uppfyllda.

Under året har pandemin slagit hårt mot bolaget och verksamheten har anpassats till att bland annat göra digitala produktioner som fått stor spridning och uppmärksamhet samtidigt som möjligheterna till gästspel och samarbeten drastiskt minskade.

Mål och uppdrag. Uppsala Stadsteater AB har blivit färdig med tre av 10 uppdrag. Sju uppdrag pågår enligt plan.

Figur 69. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Uppsala Vatten och Avfall AB ansvarar för kommunens vatten- och avloppsförsörjning (VA) samt avfallshantering. Med avancerad teknik och stort kunnande tillgodoser bolaget Uppsalas behov av vattenförsörjning och avlopp. Bolaget tar hand om hushållsavfall, producerar biogas samt återvinner avfall. Sammantaget levererar bolaget dricksvatten och hanterar avloppsvatten för mer än 200 000 personer och ansvarar för hämtning och behandling av hushållsavfall från alla hushåll och företag i Uppsala. Bolaget producerar och levererar även biogas till bland annat stadsbussarna i Uppsala. Vid bolagets avfallsanläggning Hovgården sorteras och behandlas grov-, bygg- och industriavfall, askor, förorenade jordmassor med mera.

VA-försörjningen och den för kommunen obligatoriska avfallshanteringen finansieras via taxor enligt lagen om allmänna vattentjänster respektive miljöbalken. Verksamheterna regleras även till stor del av nationella lagar och förordningar. Dessa kompletteras med föreskrifter som fastställs av kommunfullmäktige som reglerar de lokala förhållandena. VA-försörjningen och avfallshanteringen redovisas i VA-monopolet som baseras på självkostnadsprincipen.

Biogasproduktion och Hovgårdens avfallsanläggning bedrivs enligt affärsmässiga principer. Den verksamheten redovisas i den konkurrensutsatta verksamheten.

	2021	2020	2019	2018	2017
Medelantalet anställda	291	248	236	221	206
Nettoomsättning, mnkr	699	638	609	576	520
Andel av koncernens nettoomsättning, %	18%	17%	17%	17%	16%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	11	30	35	5	21
Justerad balansomslutning, mnkr*	3 526	3 299	3 231	3 091	2 655
Justerat eget kapital, mnkr	394	393	393	393	243
Investeringar, mnkr	385	349	278	362	340
Räntabilitet på eget kapital, %	3%	8%	9%	1%	9%
Soliditet, %	11%	12%	12%	12%	9%

Tabell 34. Nettoresultat av koncerninterna poster i 2019 - 2021 års balansomslutningar.

Ekonomiskt resultat

Resultat efter finansiella poster uppgick till 11 (30) miljoner kronor vilket är 19 miljoner kronor lägre än föregående år. I resultatet ingår jämförelsestörande poster så som en realisationsvinst från försäljning av fordon och utrangeringar.

För de taxefinansierade monopolverksamheterna ska resultatet vara noll då uppkomna överskott/underskott regleras mot balansposterna ”förutbetalda avgifter” i balansräkningen. Kostnaden för skadestånden som ålades bolaget efter skyfallet i juli 2018 återfinns i sin helhet inom VA-monopolet och innebar ett negativt eget kapital för monolet. Då de förutbetalda avgifterna i den så kallade brukningstaxefonden inte täckte det underskott som uppkom i monopolverksamheten till följd av skadeståndet måste bolaget, i enlighet med regelverket, återställa det egna kapitalet innan eventuella över- och underskott kan nollställas mot brukningstaxefonden. I resultatet efter finansiella poster 2020 utgjorde 12 miljoner kronor ett överskott från VA-monopolet och som kunde återställa det egna kapitalet under 2021, i enlighet med VA-lagstiftningens regelverk. Innan återställningen i år visade verksamheten ett högre resultat än föregående år vilket berodde både på taxehöjningen som genomfördes i april och på ökade volymer.

Uppsala Vatten och Avfall AB lämnade i juni 2019 in en skadeståndsansökan mot Försvarsmakten till mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Ansökan, som är på 252 miljoner kronor, gäller förekomsten av perfluorerade ämnen (PFAS) i Uppsalaåsen. Under oktober kom domen från mark- och miljödomstolen som avlog bolagets skadeståndsanspråk. I och med domen tilldömdes Uppsala Vatten och Avfall AB att betala delar av Försvarsmaktens rättegångskostnader på 8 miljoner kronor, vilka i sin helhet belastar årets resultat och VA monolet.

Resultatet från den konkurrensutsatta verksamheten uppgick till 11 miljoner kronor, vilket är drygt 7 miljoner kronor lägre än föregående år. Hovgårdens resultat var knappt 5 miljoner kronor lägre än föregående år. Avvikelsen förklaras i huvudsak av att mindre mängder material blivit utkört för sluttäckning som medför en lägre återbetalningen av avfallsskatt än föregående år.

Biogasens resultat uppgick till knappt 4 miljoner kronor, vilket är knappt 3 miljoner kronor lägre än föregående år. Under året höjde Vattenfall tonpriset för brännbart avfall på sin anläggning i Boländerna vilket inneburit ökade tippavgifter för bolaget. Därtill har kapitalkostnader varit högre under året beroende på föregående årets avslutade investeringar, årets investeringar i ny tankstation och i processanläggningen.

I resultatet finns även en jämförelsestörande post som avser en utrangering av den gamla tankstationen.

Bolagets resultat före finansiella poster, för den konkurrensutsatta verksamheten och rensat för jämförelsestörande poster, uppgick till 14 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 5 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 385 (349) miljoner kronor. Investeringarna är framför allt hänförliga till upprustningen av reningsverket i Kungsängen och utbyggnaden av ledningsnätet för att möta en växande stad.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

<p>Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde. Bolaget får besluta om avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i taxeföreskrifterna.</p> <p>Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för hushållsavfallstjänster.</p> <p>Bolaget ska ha planeringsansvar för att utveckla och tillämpa principerna som bidrar till en långsiktigt hållbar dagvattenhantering inom kommunen, att ta recipienthänsyn och att planera för alternativa avrinningsvägar är viktiga faktorer i detta. Ansvar ska inkludera planering för hantering av markvatten i fysisk planering. Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende dagvatten.</p>	<p>Bolaget ska vara en föregångare i resurshushållning, cirkulärt näringsutnyttjande och minskad relativ vattenförbrukning och implementera det i utbyggnaden av ny vatten- och avloppsinfrastruktur.</p> <p>Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av yt- och grundvattenresurser och har inom kommunen ansvar för Riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning. Kompetenser nyttjas även för innovation och utveckling inom miljöteknikområdet.</p> <p>Uppsala vatten ska utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster och därigenom åstadkomma en klimatomställning av fordonsflottan.</p> <p>Bolaget bidrar till cirkulär ekonomi i kommunen och har ett strategiskt utvecklingsansvar för biogas i hela kommunen, samt verkar för att ytterligare tankställen för biogas etableras.</p> <p>Bolaget ska äga, driva och utveckla kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.</p>
--	---

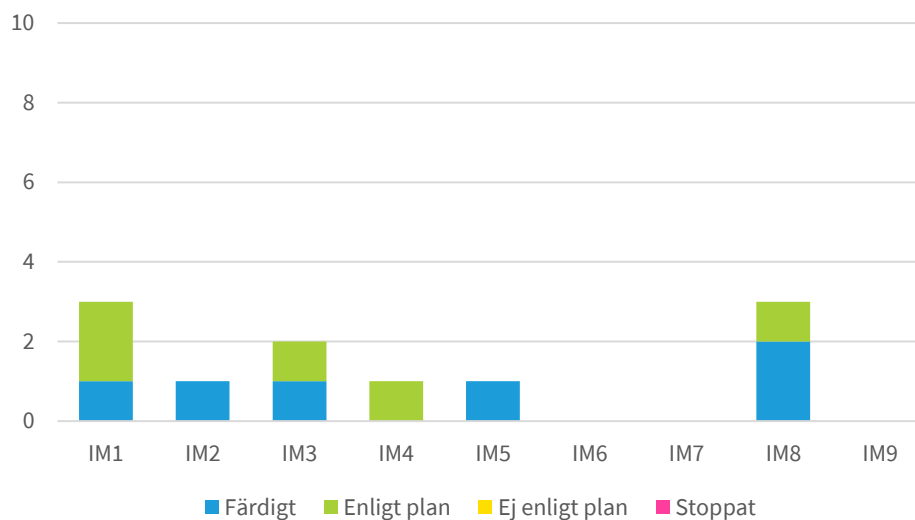
Figur 70. Bolagsspecifika ägardirektiv.

Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt sju bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala Vatten och Avfall AB som alla bedöms vara helt uppfyllda.

Bolaget har till kommunfullmäktige tagit fram underlag till den VA-plan som beslutades 2021. En revidering av Uppsala kommuns avfallstaxa genomfördes under året. Arbetet med framtagande av ny avfallsplan har pågått i kommunen med ledning av bolaget. Ett förslag till ny avfallsplan kommer att sändas ut på remiss under våren 2022.

Bolaget äger, driver och utvecklar kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning. Under 2021 har Uppsala Vatten och Avfall AB tagit över sorteringsverksamheten på Hovgården i egen regi. En ny tankstation har tagits i drift vid Librobäck och försäljningen av fordonsgas blev högre än målet. En utredning om biogasens marknadsförutsättningar har genomförts. En handlingsplan för biogasens utveckling har tagits fram.

Mål och uppdrag. Uppsala Vatten och Avfall AB har blivit färdig med sex av elva uppdrag. Fem uppdrag pågår enligt plan.

Figur 71. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.